

Raftul
Denisei

Pauline
Delabroy-Allard

PREMIUL
GONCOURT
Alegerea
României
2018

**PAULINE DELABROY-
ALLARD**

**POVESTEA ASTA ESTE
DESPRE SARAH**

Traducere de Despina Jderu

EDITURA HUMANITAS

2019

Colecție coordonată de

DENISA COMĂNESCU

**PAULINE DELABROY-ALLARD
*ÇA RACONTE SARAH***

Copyright © 2018 by Les Editions de Minuit

All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2019, pentru prezenta versiune
românească (ediția digitală)

ISBN: 978-606-779-611-7 (epub)

EDITURA HUMANITAS FICTION

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro

Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 021.311.23.30

PAULINE DELABROY-ALLARD s-a născut în 1988 și a urmat cursurile facultății de limbi clasice. A fost librar, a lucrat într-un cinematograful, iar de la 23 de ani este profesor-documentarist într-un liceu parizian. În 2013 a scris împreună cu Kim Hullot-Guiot *La littérature expliquée aux matheux*. Colaborează la revista online *En attendant Nadeau*. În 2018 a debutat cu romanul *Povestea asta este despre Sarah* (*Ça raconte Sarah*), întâmpinat elogios de critica literară și tradus deja în peste zece limbi. Romanul a primit, în 2018, Premiul studenților France Culture-Télérama, Premiul librarilor din Nancy / *Le Point*, Premiul

„Envoyé par la Poste” și Prix du Style. A fost nominalizat la Premiul Goncourt (Selecția primă și a doua) și la Premiul Goncourt al liceenilor. A câștigat, în 2018, Premiul Goncourt – Alegerea României și Premiul Goncourt – Alegerea Poloniei. În palmares se adaugă în 2019 Premiul Goncourt – Alegerea Elveției.

Va fi doar liniștea și nici un cuvânt care să o spună.
Annie Ernaux, *Les Années*

Noaptea e limpede, ziua-ntunecată.
Cea care lipsește îmi stă în brațe
Și-n mine nu dăinuie decât
Ceee ce-mi vei murmura.
Louis Aragon, *Les Lilas*

La ora trei, în penumbra dimineții, mă trezesc. Mi-e îngrozitor de cald, dar nu îndrăznesc să mă ridic ca să deschid larg fereastra. Stau întinsă în patul ei, în această cameră pe care o cunosc atât de bine, aproape de corpul ei, adormit în sfârșit, la capătul unei lungi lupte împotriva angoaselor care devorează tot, capul, pânțele, inima. Am vorbit mult, ca să le îndepărtăm, să le împingem spre granițele nopții, am făcut dragoste, i-am mângâiat corpul pentru a-l alina. Mi-am lăsat mâna să alunece de-a lungul umerilor ei, apoi de-a lungul brațelor, m-am încolăcit în spatele ei și i-am frământat îndelung carnea blândă a feselor. I-am pândit respirația, așteptând ca suflul să-i devină ușor, suspinele să-i devină din ce în ce mai rare, pacea să-și găsească, în sfârșit, calea.

Este atât de cald în această încăpere. Aș vrea să mă mișc, măcar puțin, să simt o adiere atingându-mi fața. Dar corpul ei îl atinge pe al meu, mâna ei o ține pe a mea, și dacă mă mișc aș putea spulbera edificiul pe care l-am construit din greu. Somnul ei este un castel de nisip. O mișcare și totul s-a terminat. O mișcare și ochii ei se vor deschide larg. O mișcare și trebuie să iau totul de la capăt. Îi ascult suflul plin de somn torcând, îmi vine să râd de plăcere, de o bucurie regăsită, în sfârșit, pentru o clipă. Aș vrea să suspend noaptea și să ascult acest murmur ore întregi, zile întregi, pentru că acest murmur vrea să spună *trăiesc*, vrea să spună *exist*, vrea să spună *sunt aici*. Și eu sunt aici, alături.

Corpul meu febril rămâne complet inert. Prefer să mor de cald decât să spulber castelul de nisip al somnului ei. Afară, în noaptea cenușie care se ghicește dincolo de fereastră, păsările cântă. Sunt cu miile, ciripesc care mai de care, spintecând aerul, în toate direcțiile, ca cei mai înzestrați piloți. Această noapte de o căldură zdrobitoare este ziua lor de 14 Iulie, în care fac acrobații aeriene, bucurându-se pe deplin și inventând figuri de fiecare dată mai spectaculoase. În arborii din depărtare, turturelele de la marginea orașului salută prin trilurile lor stridente dimineața care se ivește. Le privesc umbrele rotindu-se spre cerul murdar. Mi-e îngrozitor de cald. Aștept.

Îmi întorc privirea spre corpul ei țeapăn, întins pe spate, complet gol. Disting finețea gleznelor, oasele șoldurilor care-i ies prin piele, abdomenul suplu, fermitatea brațelor, buzele schițând un surâs. Observ urmele bolii pe acest corp pe care îl iubesc atât de mult, micile puncte negre pe abdomenul înțepat de atâtea ori, cicatricea de lângă subraț, adâncitura de sub claviculă. Îi privesc chipul liniștit, atât de liniștit, bărbia mândră, chiar și în somn, obraji

catifelați, linia abruptă și surprinzătoare pe care o formează nasul ei, pleoapele ei vineții în sfârșit închise. Îi privesc craniul complet chel. La ora trei, în penumbra dimineții, o privesc dormind.

Nu reușesc, în această noapte reavănă, să-mi desprind privirea de la corpul gol și de la craniul ceros. De la profilul ei de moartă.

I

1

Povestea asta este despre Sarah, despre frumusețea ei inedită, nasul abrupt de pasăre rară, ochii de o culoare neobișnuită, ca de piatră, verzi, ba nu, nu verzi, ochi absint, malachit, de un verde-gri întrepătruns, ochi de șarpe cu pleoapele căzute. Povestea asta este despre primăvara în care ea a apărut în viața mea așa cum îți faci apariția pe o scenă, plină de avânt, cuceritoare. Victorioasă.

2

Este o primăvară ca oricare alta, o primăvară care îmbie pe oricine la melancolie. Magnoliile sunt în floare în grădinile publice pariziene și cred că asta le sfâșie inima

celor care le remarcă. Mie florile de magnolie în grădinile publice îmi sfâșie inima. Le privesc în fiecare seară, când mă întorc acasă de la liceu, și tot în fiecare seară de la petalele lor mari și palide mă dor ușor ochii. Este o primăvară ca oricare alta, cu ploi torențiale, cu miros de asfalt umed, iar în aer plutește un soi de ușurătate, un suflu de bucurie care fredonează despre cât de fragil e totul.

Înaintez ca o fantomă prin această primăvară. Duc o viață pe care nu aveam de gând să o duc, sunt singură cu un copil al cărui tată s-a făcut nevăzut fără un cuvânt. Într-o zi, într-o seară mai degrabă, a ieșit din apartament și apoi... Și apoi nimic. Așadar, se poate întâmpla ca de pe o zi pe alta, *literalmente* de pe o zi pe alta, între două persoane care se iubeau de ani buni să nu mai existe nici privire, nici cuvânt, nici dialog, nici discuții, nici supărare, nici complicitate, nici tandrețe, nici iubire. Este vorba despre această nebulă, această aberație care se strecoară în mine încet-încet. Cred că viața mea se va opri aici. Nu aștept nimic, pe nimeni. Există un nou bărbat în viața mea, un bărbat de origine bulgară. Când vorbesc despre el, spun *însoțitorul meu*. Mă însoțește, asta face, mă însoțește în această viață amară. Aștept. Un cuvânt nu-mi dă pace, mă obsedează, cuvântul latență. Îmi spun că ar trebui să-i caut definiția în dicționar. Îmi dau seama că tocmai trăiesc un moment de latență. Nu știu cât va dura și ce eveniment îi va pune capăt. Așteptându-l, toate zilele seamănă între ele, între obligațiile mele de tânără mamă, obligațiile mele de tânără profesoară, obligațiile mele de fiică, de prietenă, de iubită a unui bărbat de origine bulgară. Mă străduiesc să-mi trăiesc viața. Nu o trăiesc cu adevărat. Dar sunt o elevă conștiincioasă. Mă străduiesc să fiu amuzantă. Sunt bine îmbrăcată, politicoasă, fermecătoare. Străbat pe bicicletă străzile

arondismentului 15, cu copilul pe locul din spate. Mergem la muzeu, la cinema, la Grădina Botanică. Mi se pare că sunt drăguță, mi se spune că sunt amabilă, atentă. Însă, de obicei, nu fac valuri când apar undeva. Sunt mama unui copil perfect, profesoara unor elevi deosebiți, fiica unor părinți minunați. Iar viața ar fi putut continua astfel mult timp de-acum încolo. Un lung tunel fără surprize, fără mister.

3

Țârâitul energetic al soneriei străbate ca o lovitură de bici acest apartament în care domnește o atmosferă formală. Ne-am îmbrăcat elegant pentru a sărbători ziua de 31 decembrie, trei cupluri care se privesc cu coada ochiului, uimite că ne aflăm aici, lipsite de naturalețe. Totul este artificial, decorațiunile apartamentului, subiectele de conversație, ținutele invitaților. Totul este studiat. Grav. Rigid. Sunetul soneriei pare să fi provocat o tresărire a mobilierului prea puțin obișnuit cu asta. Murmur. Este Sarah, se bucură cineva. Nu știu cine este Sarah. Ba da, mi se spune, cu siguranță v-ați mai întâlnit. Mi se spune în ce împrejurări. Nici o amintire. Gazda noastră merge să deschidă ușa apartamentului. Este Sarah. Nu o recunosc.

A întârziat, abia mai respiră, râde. Este ca o furtună. Vorbește tare, repede, scoate din geantă o sticlă de vin, ceva de mâncare, o mulțime de lucruri. Își dă jos eșarfa, paltonul, mănușile, căciula. Le aruncă pe jos, pe mocheta crem. Se scuză, glumește, se agită. Vorbește urât, folosind cuvinte vulgare, care plutesc în aer mult timp după ce le-a pronunțat. Face prea mult zgomot. Înainte, nu exista nimic, numai tăcerea, râsete superficiale, fețe ceremonioase și dintr-odată, acum, nu mai există decât

ea. E supărător. Gazda își încruntă sprâncenele, în rochia ei de seară. Sarah nu-și dă seama de nimic din toate astea, sărută viguros pe toată lumea. Se apleacă spre mine, miroase a sfârșit de decembrie. Are obraji roșii de la cei care s-au grăbit să o sărute. Este machiată prea strident. Nu s-a aranjat, nu și-a luat cea mai frumoasă ținută, nu este elegantă, nu și-a prins cu grijă părul. Vorbește mult, se întinde după un pahar de vin care i se oferă, râde din toată inima când aude o remarcă inteligentă. Este plină de viață, neliniștită, pasională.

Este ca un moment în reluare. Paharul îmi scapă din mână, iar însoțitorul meu exclamă: oh nu!, paharul se învâрте în aer, toată lumea privește, nimeni nu poate să facă nimic, este deja prea târziu, paharul se izbește fără zgomot de mocheta crem, iar conținutul se varsă în întregime formând o pată abstractă de vin roșu pe mocheta crem, un frumos tablou minimalist, mă fac albă ca varul, apoi mă înroșesc de rușine, gazda noastră izbucnește, în rochia ei de seară, este o catastrofă, un dezastru, pata roșie pe mocheta crem, ceva imprevizibil, un accident. O greșeală.

Mai târziu luăm cina. Ne entuziasmăm văzând fața de masă, tacâmurile și meniul încântător. Există un plan de așezare la masă. Suntem șapte. În rochia ei de seară, gazda ne spune cine se așază și unde. Sarah stă lângă mine. În dreapta mea.

4

Este violonistă. Fumează. Este prea machiată, arată și mai rău când o privești de aproape. Vorbește tare, râde mult, este haioasă în felul ei. Folosește un argou personal,

cuvinte pe care nu le cunosc. Se distrează, inventează expresii, îi place să facă rime. Spune lucruri amuzante, povești pline de peripeții. Amabilă, îmi răspunde când îi cer detalii. Este plină de viață. În timpul conversației aflu că îi plac jocurile de societate, drumețiile pe munte, să cânte alături de oameni dragi. Merge la psiholog de câțiva ani buni. I se pare ciudat să vorbească despre ea într-o tăcere glacială, dar crede că este important să facă asta. De două ori pe săptămână. Uneori chiar de trei ori.

5

În zori plecăm cu toții și ne îndreptăm către cea mai apropiată stație de metrou. Ne îmbrățișăm pe trotuar cu senzația stranie a primei zile din noul an. Ne amintim de paharul de vin vărsat ca de o întâmplare memorabilă, refacem filmul, adăugăm detalii, descriem sprâncenele încruntate ale gazdei, în rochia ei de seară.

Însoțitorul meu își amintește de Sarah: „Ce fată stranie!”

6

Îmi scrie în fiecare zi, în primele zile ale noului an. Suntem în ianuarie, și din nou are loc un miracol. Iarna se dă bătută, se mișcă domol și încearcă o ultimă lovitură de grație, dar este prea târziu, s-a terminat, primăvara a câștigat. Când ies de la liceu, cerul este foarte înalt, albastrui, de un albastru stins, ca o pânză vopsită. Nori nepăsători aleargă în vânt. Luna, discretă, într-un colț, este și ea prezentă, și faptul că ziua și noaptea merg împreună, ca doi buni prieteni, unul alături de celălalt, mă face să tremur ușor. În fiecare zi, umbrele sunt din ce în ce

mai prelungi pe asfalt și mă întorc acasă printr-o lumină aurie, nemaîntâlnită. Pe străzile mărginite de case din piatră se aude ciripitul păsărilor, o vorbărie neîntreruptă și chiar mugurii ce străpung ramurile, verzi, delicate, fragile. Privesc lumina care colorează în roz vârful clădirilor. Oare de câte ori voi mai avea șansa de a asista la toate acestea? Oare de câte ori voi mai privi acest spectacol? O dată? De cincisprezece ori? De șaizeci și trei de ori? Oare este ultima dată, mă întreb, oare este ultima dată când simt în corpul meu freamățul unui nou anotimp? Îmi scrie în primele zile ale noului an. Câteva cuvinte, mai întâi, la care răspund politicos. Apoi din ce în ce mai mult. Spune că i-ar plăcea să ne revedem. Îmi propune să mergem la un concert la Filarmonică. Îmi propune să mergem la cinema, la teatru. Ne vedem o dată, de două ori, din ce în ce mai des. Iarna se retrage puțin câte puțin, pe nesimțite, fără zgomot.

7

Într-o dimineață de martie îmi scrie că se află în apropierea liceului meu, mă întreabă dacă vreau să luăm prânzul împreună. Nu am timp, am prea multe lucruri de făcut, ar fi neplăcut dacă și-ar da seama colegii mei. Însă spun da. Scap la ora stabilită, mă cuprinde o bucurie stranie. Este frumos afară. Mă așteaptă la metrou. Cum ne întâlnim, începe să vorbească, foarte repede, foarte tare, face o mulțime de gesturi cu brațele. Ochii îi sclipesc. Merge pe șosea, pare că nu-i pasă de mașinile care ar putea să o agațe. Cu siguranță nu observă că îmi vine să o trag de mânecă la fiecare cinci minute, pentru că pare atât de distrasă, încât mi-e frică de un posibil accident. Este plină de viață.

La restaurantul coreean vorbește atât de mult, încât chelnerul vine să ne ia comanda de cel puțin trei ori. De fiecare dată, ea nu este pregătită. Îmi spune că nu se pricepe să facă alegeri, iar asta este o adevărată problemă. Că și-ar dori totul și contrariul. Îmi povestește că în timpul grevelor care au zguduit Franța în 1995 a învățat să meargă cu mașini de ocazie la Paris. O privesc, dar nu o mai ascult, o privesc în timp ce mă întreb cum trebuie să fi arătat la cincisprezece ani și cum era viața ei atunci. Parisul complet paralizat, redus la tăcere fără toate aceste mașini care zumzăie pe străzi, sau în orice caz un oraș mai silențios, răgușit. Parisul gătit. Și Sarah la cei cincisprezece ani ai ei, în mijlocul a toate astea, fără îndoială încă de pe atunci cu pleoapele ei căzute, fără îndoială cu vioara ei, în cutie, la spate, mergând ca o echilibristă de-a lungul trotuarelor din arondismentul 16, unde a crescut, făcând cu mâna în speranța că cineva o va lua cu mașina. Ca să ajungă la liceu, la Conservator, la prietenii săi pentru repetiții. La capătul lumii. Asta îmi imaginez. La cincisprezece ani, Sarah făcea autostopul în Parisul afon pentru că voia ca cineva să o ducă la capătul lumii. Asta îmi imaginam și asta mi-a rămas în minte.

Mai târziu, când mă însoțește la liceu sau poate chiar în timpul aceleiași conversații îmi povestește când a băut pentru prima oară bere cu tatăl ei. Era miezul zilei, îmi amintesc că mi-a povestit cum tatăl ei venise să o aștepte după ce fusese plecată o săptămână sau a însoțit-o să prindă un tren. Era vorba despre o gară, în orice caz. Așa îmi imaginez scena. Sarah și tatăl ei, amândoi așezați pe scaunele din metal ale unei cafenele dintr-o gară. Ziua, în plină zi, asta îmi amintesc că mi-a spus. Este tânără, îmi imaginez că e frumoasă, dar n-am de unde să știu asta...

Cât despre el, e greu de spus cum arată. Acum cincisprezece ani era poate brunet? Zâmbitor? Pus pe glume, așezat în fața fetei lui adolescente? Comoara vieții lui, lumina zilelor sale, fata lui dragă. Îmi povestește râzând această amintire, nu știu de ce, dar râde, *a posteriori*, câțiva ani mai târziu, râde în hohote de expresia ei când a comandat prima bere, de mândria care pusese stăpânire pe ea în acel moment, de siguranța ei. Îmi imaginez figura ei închipuită, culoarea de neuitat a primei beri comandate cu mândrie, în toiul zilei, la o cafenea, împreună cu tatăl ei. Îmi povestește această amintire și râde, nu se mai oprește, râde atât de mult, încât râsul ei devine contagios. După aproape douăzeci de ani, râde povestindu-mi despre îndrăzneala ei.

9

O întreb cum ar defini ea latența. Își apleacă ușor capul când îi explic că acest cuvânt se suprapune peste toate imaginile din viața mea, că nu-mi iese din cap, nu știu bine de ce, dar mă obsedează.

După o tăcere: „Este răstimpul dintre două mari momente importante”.

10

Zilele trec. Primăvara își face apariția, calm, fără grabă. Este o primăvară ca oricare alta, o primăvară care îmbie pe oricine la melancolie. Sarah își face apariția în viața mea calm, fără grabă. Mă invită la teatru, la cinema. Fumează în bucătăria mea într-o seară în care o invit la cină. Îmi povestește un secret. Îmi spune că e un secret pe care nu l-a mai spus nimănui, niciodată. Nu-și dă seama că

sunt tulburată. Îmi oferă ultimul disc înregistrat împreună cu cvartetul ei de coarde. Un disc de Beethoven. Nu știe că următoarele zile îl ascult încontinuu. Nu știe că încep să citesc despre muzica de cameră. Nu știe că vreau să știu tot, să înțeleg tot, să cunosc tot. Nu bănuiește că sunt extrem de supărată pe mine pentru că nu am fost cea mai bună elevă când mergeam la Conservator.

Însoțitorul meu se amuză pe seama acestei prietenii subite, neașteptate. Nu îi spun că dacă am de ales între a petrece timpul cu el sau cu ea o aleg întotdeauna pe ea. Merg împreună cu el la bienala de cvartete de coarde, la Filarmonică, să o vedem cântând. Este o după-amiază de duminică. Când ajungem acolo, sala este plină, nu mai sunt locuri libere. Mă cert cu vânzătorul de la ghișeu, îi fac ochi dulci, îl implor, tun și fulger. Însoțitorul meu îmi spune nu face nimic, putem veni să o ascultăm altă dată. În fine, hai, vino, să bem o cafea afară, la soare. Refuz să mă dau bătută. Plâng de furie. Nu înțelege ce am. În ultimul moment obțin două locuri. Sunt locuri la strapontină, departe de scenă. Mijesc ochii pentru a vedea ce se întâmplă pe scenă. Îi zăresc pe ceilalți trei membri ai cvartetului. Când intră pe scenă toți patru, în șir indian, sunt atât de nervoasă, încât îmi vine să izbucnesc în râs. O văd pentru prima dată coafată, elegantă, distinsă. Poartă o rochie de concert tulburătoare, lungă, neagră, decoltată la spate. Salută publicul înainte de a începe să cânte. Mi se taie respirația. După prima mișcare a primului cvartet, sunt cât pe ce să aplaud. Nu cunosc regulile. Nu înțeleg nimic. Am privirea ațintită către silueta ei firavă, departe, pe scenă. La bis, cântă ceva care mă năucește. Mi se spune că este o bucată dintr-un cvartet de Bartók, în *pizzicato*. Nu înțeleg nimic din ce ascult. Aplaud frenetic, tare și îndelung, încât mă dor palmele.

11

Mă întrebă ce fac miercuri fără fiica mea. Merg la cinema, singură. Îi scriu ca să-i spun asta. Îi dau numele cinematografului, programul proiecțiilor. De fapt, sper că o să fie la ieșire, că mă așteaptă. Filmul este despre relații pasagere care îți permit să uiți o mare iubire. Este un film alb-negru. Actrița din rolul principal este foarte frumoasă. Mi se pare că seamănă cu filmele din Noul Val. Mă bucur din plin de acest moment, singură, în sala de cinema. Mă întreb dacă ea o să vină. Filmul se termină. Mă grăbesc să ies. Nimeni. Plouă. Merg cu pași grăbiți, cu capul plecat, îmi privesc cizmele cum înaintează singure pe pavajul umed al străzii Verrerie. Îmi sună telefonul. Este ea. Mă întrebă unde ești, îmi spune eu sunt pe strada Verrerie, sosesc.

12

Îmi spune că se gândește la mine în timp ce mă îndrept într-o dimineață însorită, spre Palatul de justiție. Mă întrebă, mai târziu, la un pahar de vin, cum a fost. Nu mă scapă din ochi când îi povestesc despre așteptare, judecător, tatăl fiicei mele, decizia de a o păstra un weekend din două, soarele prea puternic, și despre mine, îmbrăcată toată în negru, pentru că purtam doliul acestei iubiri pierdute.

13

Îmi propune să o însoțesc la Cartoucherie, să vedem o piesă de teatru. Mă așteaptă la stația de metrou Château de Vincennes, la magistrala 1. Poartă o rochie care nu i se

potrivește deloc, ca de obicei. Mă salută râzând și vorbește tot drumul cât străbatem parcul Bois de Vincennes. Se face noapte. Ea vorbește, vorbește întruna, fără oprire. Este plină de viață. Îmi pune întrebări despre meseria mea, despre liceul la care predau. Nu se oprește din vorbit decât atunci când luminile se sting. În întuneric, genunchii noștri se ating.

14

Teatrul se numește *Teatrul furtunii*.

15

Piesa de teatru a bulversat-o. Vrea neapărat să-l salute pe actorul din rolul principal. O privesc abordându-l și naturalețea ei mă impresionează. Îi vorbește cu pasiune. El zâmbeste. Ea mă întreabă dacă sunt obosită sau vreau să mergem să bem ceva. Adaugă că stația de metrou Château de Vincennes nu este chiar cel mai grozav loc din lume unde să bei ceva. Este însă un bar în apropiere, Les Officiers. Intră. Se așază. Întreabă ce bere au la halbă. Răspund la fel, exact la fel, când chelnerul mă întreabă ce vreau. Pare tristă, ușor abătută, o stare pe care nu am mai văzut-o până acum la ea. Mă întreabă dacă vreau să ieșim să fumăm o țigară. Își privește picioarele. Este răcoare, în noaptea întunecată. Trimite fumul de țigară spre cer, formând un rotocol care se alătură norilor. Își adâncește privirea în ochii mei. Spune cred că m-am îndrăgostit de tine.

16

Schițează un gest foarte ușor, un pas înapoi, ca o mișcare de dans, aproape zâmbeste când mă bâlbâi, ah bine, nu știam. Spune că o să mai fumeze o țigară, ca să sărbătorească îndrăzneala, curajul ei, chibritul se frânge în noapte, mirosul de sulf devine de-acum înainte și pentru totdeauna mirosul mărturisirii care eliberează, mirosul realității inexprimabile în sfârșit exprimate, mirosul adevărului dezgolit, așezat în fața mea ca un cadou.

Sulful este un element al grupului de calcogeni. Este un nemetal polivalent abundent, insipid și insolubil în apă. Sulful este cunoscut mai ales sub formă de cristale galbene și se găsește în multe minerale, în special în regiunile vulcanice. Răspândește la ardere un miros puternic și insuportabil. Sulful este un corp simplu. Este elementul chimic cu numărul atomic 16. Are simbolul S.

17

Povestea asta este despre Sarah, despre frumusețea ei inedită, nasul abrupt de pasăre rară, ochii de o culoare neobișnuită, ca de piatră, verzi, ba nu, nu verzi, ochi absint, malachit, de un verde-gri întrepătruns, ochi de șarpe cu pleoapele căzute. Povestea asta este despre Sarah entuziasmul, Sarah pasiunea, Sarah sulful, povestea asta este despre momentul în care bățul de chibrit se frânge, momentul în care capătul de lemn se transformă în foc, scânteia luminează noaptea în care din neant țâșnește flacăra. Acest moment exact și infinitezimal, cel mult o secundă. Povestea asta este despre Sarah, care are simbolul S.

18

Sulf. Din latină *sulfur*, sulf, fulgerul, focul cerului. A suferi. Prima persoană, singular. Sufăr. Din latină *suffero*, a suporta, a prelua responsabilitatea, a îndura. Mai ales a fi pedepsit de cineva pentru ceva. A îndura o durere.

19

Mi-a oferit mărturisirea ca pe un cadou. Se îndepărtează în noapte. Câteva zile mai târziu îmi zice da când îi propun să mergem la cinema. Tocmai a apărut un film de Alain Resnais. Se numește *Aimer, boire et chanter* (*Să iubești, să bei și să cânti*). Ajunge mai devreme la întâlnire. S-a machiat mult prea strident pe pleoapele ei căzute. Suntem în martie. Dă din cap aprobator când zic că în curând vine primăvara. Îi este foame, foarte foame. Mă întreabă dacă vreau să mergem să mâncăm ceva, înainte de film. Comandă o clătită bretonă, cu lapte bătut. Mai apoi are poftă de bere. Comandă o bere tare. Chelnerul mă întreabă ce vreau. La fel, exact la fel. Îmi povestește ultimul ei concert în timp ce bem bere. Îmi dă detalii, îmi explică lucruri pe care nu le înțeleg. Mă surprinde examinând-o, poposind cu privirea pe cel mai mic detaliu al corpului ei, al chipului ei. Mă întreabă la ce te gândești. Insistă, haide, spune, la ce te gândești. Evit întrebările. Nu răspund. Între noi, ca un cadou, există mărturisirea. Plec privirea. Povestea asta este despre tăcerea răsunătoare și zilele pufoase în care plutim când dăruim adevărul.

20

După film, alte beri, cele mai tari de la bar, eu vreau același lucru, la fel, exact la fel. Alte bețe de chibrit frânte care luminează ochii ei de șarpe, pentru o clipă, înainte ca

noaptea să ne acopere din nou, pe trotuar, unde ieșim să fumăm. Alte chiștoace aruncate cu dezinvoltură. Alte întâmplări povestite. Este atât de târziu, încât la un moment dat patronul ne spune că trebuie să mergem la culcare. O să închidă. Este miezul nopții și este obosit.

Filmul *Să iubești, să bei și să câști* este o dramă franceză, scenariul și regia aparțin lui Alain Resnais. Durata: 108 minute. Din distribuție fac parte Sabine Azéma, Hippolyte Girardot, André Dussollier. Este ultimul film al lui Alain Resnais, mort pe 1 martie 2014.

Nu-mi amintesc nimic din el.

Ea merge ușor înaintea mea, pe bulevardul Montparnasse, în această noapte de martie. Pare mai puțin beată decât mine. Este plină de viață. Nu vede că fac eforturi pentru a merge pe urma pașilor ei, că sunt confuză, că asfaltul se clatină sub picioarele mele. Se întoarce dintr-odată, foarte repede și își lipește gura de buzele mele.

Strigă după un taxi, îmi mângâie coapsa pe bancheta din spate a mașinii. Ochii îi strălucesc. Urcă cele două etaje care duc la apartamentul meu, în spatele meu, atât de aproape de mine, încât îi simt suflul pe gambe. Intră în casă. Își toarnă un pahar de apă. Se demachiază lângă mine în baia strâmtă. Oglinda reflectă chipurile noastre surprinse, serioase, extrem de serioase. Se strecoară sub pătură, lângă mine, în lumina tremurătoare a zilei care se ridică. Îmi șoptește că nu a făcut niciodată dragoste cu o femeie. Mă întreabă dar tu? Îi răspund că nici eu, la fel, exact la fel. Îmi mângâie fața, gâtul, sânii.

Parfumul ei. Mirosul ei. Gâtul. Părul ei. Mâinile. Degetele. Fesele ei. Gambele. Unghiile. Lobul urechii. Alunițele ei. Coapsele ei. Vulva ca o vioară. Șoldurile ei. Buricul. Sfârcurile ei. Umerii. Genunchii. Axilele. Obrajii. Limba ei.

A doua zi mă lasă la colțul străzii, pe drumul care duce spre liceu. Îmi face un semn din bărbie și își continuă drumul. Pleacă fără să știe că îmi tremură mâinile, că o să-mi tremure toată ziua, pentru că nu le vine să creadă ce au făcut, ce au atins. Pleacă fără să știe că la sfârșitul dimineții îmi fac o programare la doctor, pentru că nu mai pot lucra, am nevoie de un concediu medical pentru două zile, ca să pot să mă bag sub pătură și să dorm în mirosul ei, în plină amiază. A doua zi împăturesc concediul medical ca să-l trimit la serviciu. În partea de sus a hârtiei, doctorul a scris: degradarea stării generale de sănătate.

22

Dragostea cu o femeie: o furtună.

23

Zilele care urmează nu mă gândesc decât la ceea ce s-a întâmplat, imaginile apar și dispar în spatele pleoapelor imediat ce închid ochii. Nu m-am gândit niciodată că voi atinge un corp de femeie, că-mi va plăcea la nebunie și mă voi gândi neîncetat, zi și noapte, numai la asta. Nu-mi dă pace. Mă bântuie, goală, minunată, o fantomă care îmi accelerează pulsul. E o revelație, o lumină, o epifanie.

24

După prima noapte, să fiu departe de ea mi se pare o aberație.

25

Îmi scrie, îmi scrie mult. În viețile separate pe care le ducem, cuvintele țâșnesc toată ziua și târziu în noapte. Ea îmi scrie, eu îi răspund, ea continuă să-mi scrie. Îmi pune întrebări, iar mie îmi place, și încep să fiu obsedată de asta. Răspunsurile mele: da, da. Da. Viața exterioară nu mai există. Nici viața materială. Nu există decât ea. Ea, ochii ei de șarpe, sânii ei, fundul ei.

Își stabilește programul astfel încât să ne putem întâlni. De fiecare dată același scenariu. Vine la mine acasă, în apartamentul meu. Șușotește când îi cer să vorbească mai încet pentru că în camera de lângă noi fata mea doarme. Prelungește întotdeauna puțin momentul delicios al cinei. Povestește diverse întâmplări. Își bea paharul de vin privindu-mă în ochi. Fumează o țigară la fereastră. Apoi nu mai rezistă și se apropie de mine. Mă respiră, mă aspiră. Povestea asta este despre asta: suflul, sulful, furtuna.

Nu știe că mirosul ei îmi întoarce stomacul pe dos. Nu-și dă seama că nimic nu mă mai interesează, nimic și nimeni. Mănâncă minicroasante în fiecare dimineață și bea o cafea cu lapte. Încep să mănânc și eu minicroasante în fiecare dimineață și beau o cafea cu lapte. Se dă cu rimel în fiecare zi. Încep să mă dau și eu cu rimel în fiecare zi. Folosește cuvinte vulgare pe care nu le cunosc. Încep să le folosesc și eu. Își lipește sânii de ai mei când suntem singure și mă strânge atât de tare, încât abia mai pot să respir, ca și cum și-ar dori să fim un singur trup. Pleacă în turneu cu cvartetul ei. Pleacă la Bruxelles, la Budapesta.

Îmi scrie tot timpul. Mă întreabă dacă și mie îmi este greu cu toate aceste despărțiri. Mă imploră să o aștept, îmi promite că va reveni cât de curând. În această furtună, ea este căpitanul de vas. Eu mă transform în soția marinarului.

26

O coincidență fericită. Cvartetul cântă la Veneția chiar în momentul în care merg acolo în vacanță. Călătoresc alături de o prietenă căreia îi explic că o cunoaștință de-a mea, Sarah, se află și ea la Veneția și că mi-ar face plăcere să o întâlnesc. Întâlnirea este stabilită, piața San Bartolomeo, într-o după-amiază de aprilie. În ziua respectivă, cu prietena mea, ne pierdem în labirintul străzilor venețiene. Mi-e frică să nu întârziem la întâlnire. Merg repede. Inima îmi bate cu putere, o durere bizară de cap, mă dor tâmpilele. O grăbesc pe prietena mea, care hoinărește, încântată de oraș. Nu am văzut-o pe Sarah de câteva zile. În lumina italiană, atât de departe de apartamentul meu din Paris mi se pare incredibil ce trăim de câteva săptămâni, că gurile noastre pecetluite și corpurile lipite există într-adevăr. Mi se pare, deodată, imposibil ca această poveste să existe. Chiar mă întreb dacă ea există cu adevărat, ea, Sarah, sau dacă nu cumva este rodul imaginației mele.

Piața San Bartolomeo, uneori numită Campo San Bortolo, este o piață situată la doi pași de Rialto. Foarte animată și foarte populară, Campo este unul dintre locurile de întâlnire preferate ale venețienilor. În mijlocul pieței se ridică statuia în bronz a lui Carlo Goldoni, autor dramatic venețian al secolului al XVII-lea, creator al comediei italiene moderne și autor, printre altele, al pieselor de

teatru *L'incognita (Necunoscuta)*, *La putta onorata (Fata cinstită)*, *La dama prudente (Femeia precaută)*, *La donna stravagante (Femeia capricioasă)*, *La donna bizzarra (Femeia ciudată)*, *La donna sola (Femeia singură)*.

În piața San Bartolomeo nu e nimeni. Mă rog, sunt sute de oameni, venețieni grăbiți, turiști de diferite naționalități, grupuri, copii, fără îndoială fericiți că sunt aici, în Veneția, într-o zi de aprilie. Dar în rest nimeni. Cercetez fiecare chip, nu o găsesc, eram sigură, nu există nimic din toate astea, fundul ei, sânii ei și ochii ei de șarpe.

N-am de unde să știu, dar ea ajunge la întâlnire mai devreme, mă caută, răcolește mulțimea, caută în fiecare colț ascuns între fațadele roz, îi este cald, sub acest soare de aprilie, îi este teamă să nu mă fi inventat, că toate astea nu există de fapt, așteaptă, i se strânge stomacul. Mă zărește, mă străpunge cu privirea, nu mai există nimic decât ochii noștri care se intersectează în piața San Bartolomeo, corpurile noastre care se îndreaptă unul către celălalt ca niște iubiți malefici, de parcă ar fi vrăjiți.

Face un semn discret, îmi face cu ochiul, într-o secundă de neatenție a prietenei mele, apoi se ridică și merge la toaletă. Mă ridic și eu sub pretextul că am un telefon urgent de dat, o las pe prietena mea răsfoind un ghid turistic. Mă așteaptă sprijinindu-se de chiuvetă. Buzele ei au gust de Campari, limba ei gust de mășline verzi. Mă devorează. Murmură, în sfârșit, în sfârșit, în sfârșit, în sfârșit, în sfârșit.

Prietena mea, după ce ne întoarcem, roșii în obraji, puse pe glume: „V-a luat ceva timp!”

27

Înainte să ia avionul, a organizat un joc de piste prin Veneția. Mi-a lăsat mesaje cu indicii, ghicitori, enigme de descifrat. Găsesc mici cadouri pe care le-a împrăștiat ici și colo. Într-o patiserie, la indicațiile ei, îmi spun numele. Mi se aduce un suc de portocale și biscuiți cu dulceață, alături de o scrisoare. Este primăvară, lumina este necruțător de frumoasă, soarele sclipește pe canale, orașul este îmbătător. Mă iubește. Scrie negru pe alb. Mă iubește.

28

În curând o să împlinească treizeci și cinci de ani. Este veselă, de un haz irezistibil. Este entuziastă, exaltată, teatrală. O fascinează tot ce o înconjoară, se arată interesată de orice. Este tot timpul dornică să afle lucruri noi. Are un trup subțire, poartă haine mărimea 36. Uneori mărimea 34. Îi place la nebunie jambonul iberic autentic. De obicei, îi place să mănânce mezeluri, carne. Este carnivoră. Vorbește bine spaniola, știe bine Madridul, dar iubește Italia. Unul dintre lucrurile ei preferate este trio nr. 1 al lui Brahms. Nu are deloc răbdare, cu nimic. Vrea totul imediat.

29

Împreună cu cvartetul ei pleacă în turneu în toată Europa. Îmi scrie din Ungaria, Belgia, Țările de Jos, Spania, Portugalia, Italia, Elveția. Între fiecare turneu are câteva zile la dispoziție, iar uneori numai câteva ore ca să treacă pe acasă, să-și desfacă valiza, să împacheteze din nou, să ia alte partituri, să verifice dacă totul este în regulă în

apartamentul ei. Își face rapid bagajele, preferă să vină să mă vadă. Îmi spune că nu e nici o problemă dacă nu trece pe acasă între cele două zboruri, că o să-și cumpere din următorul oraș haine noi ca să aibă îmbrăcăminte curată. Ajunge la absolut orice oră din zi și din noapte, își scoate geaca din piele albastru închis, se dezbracă, se aruncă în patul meu într-o secundă, mă devorează. Ziua următoare bea o cafea cu lapte, ronțăie un minicroasant. Verifică ora de plecare a trenului, a avionului. Se îmbracă. Își ia geaca din piele. În momentul în care pleacă, cu vioara în spate și cu valiza în mână, mă îmbrățișează, își afundă nasul în părul meu. De fiecare dată începe să plângă. La început încet, apoi din ce în ce mai tare. Se agață de mine, se smiorcăie, plânge în hohote. Obrajii îi sunt murdari de rimel, fața de mucozități. Spune că nu mai vrea nimic de la viața asta, că nu are sens, că ar vrea să rămână aici, să meargă la cinema, să ia cina cu mine, să facă lucruri normale, să ducă o viață normală. Insistă asupra cuvântului normal. Deodată vocea îi devine gravă, vocea furiei. Mă mângâie pe obraz, mă îmbrățișează pentru o ultimă oară, lasă urme de rimel pe gulerul cămășii mele, pe palme, un miros de piele albastru închis. Și apoi, de fiecare dată, pleacă.

Se întoarce. Din nou, sărbătoare. Noptile nedormite, în care stăm de vorbă și facem dragoste iar și iar până când păsările încep să cânte. Serile cu vin și cu țigări, prea mult vin și prea multe țigări, regăsirile cu săruturi prelungite cât mai mult posibil, până în punctul în care nu mai rezistă, îmi strivește gura cum spargi o cireășă. Cu violență. Cu răutate.

Mă iubește. Este scris cu cerneală venețiană. Negru pe alb.

31

Este uimitor să descopăr că îi plac exact aceleași lucruri ca și mie, să citească în cafenele, să mănânce mâncare japoneză, să meargă la teatru, să se piardă pe străduțe necunoscute, să organizeze petreceri. Locuiește în Lilas, la capătul magistralei 11. Râde când îi spun că am devenit specialistă în stația La République, că zbor, la propriu, ca să fac schimbul între magistrala 8 și magistrala 11 când merg la ea, pentru că e de-ajuns un singur tren ratat ca să mi se pară că lumea se prăbușește, să pierd trei minute din timpul petrecut împreună mi se pare de nesuportat. O cunoaște pe fiica mea, își măsoară de câteva ori puterile înainte de a se înțelege de minune. Uneori se trezește înaintea mea și pregătește micul dejun cu fata mea, ceea ce mă emoționează și mă amuză. Este primăvară, viața e dulce, nu mă mai uit la petalele pale ale magnoliilor când plec de la liceu. Mă așteaptă, îmi face o surpriză, într-un colț, se ascunde printre elevi. Nu știe că nu mai ascult decât cvartete de coarde, că mă uit iar și iar, când am un moment liber, la filmările în care cântă cu cvartetul ei, că preferatele mele sunt cele în care ea este vioara întâi, în care chipul ei se schimonosește interpretând, în care seamănă cu un monstru.

32

Într-un dicționar medical. Latență: stare a ceea ce există în mod non-aparent, dar care, în orice moment, se poate manifesta prin apariția unor simptome.

33

Nu are copii, nu știu dacă vrea să aibă. Citește extrem de lent, un roman poate să stea pe noptiera ei chiar și câteva săptămâni. Poartă ochelari când merge la cinema, când conduce, uneori când exersează după partituri. Are doi frați, mai mici decât ea. Are un tată de la care a moștenit gustul pentru ceremonii și o mamă de la care a moștenit gustul pentru petreceri. Își iubește enorm familia. A crescut în arondismentul 16, nu departe de Sena. Când votează, votează cu stânga.

34

În acea primăvară ascult o singură melodie care nu face parte din cvartetul de coarde, *India Song*, pe care o cântă Jeanne Moreau. Când aud cele câteva note de început, înainte să intre vocea ei, îmi dau lacrimile. Cânt odată cu ea, cu vocea găuită de o durere care pare că vine de foarte departe, incapabilă să mi-o explic.

Cântec, tu care nu vrei să-mi spui nimic, tu care îmi vorbești despre ea, tu care îmi spui tot.

35

O petrecere, o seară, o clădire modernă, un apartament pe care nu-l cunosc. Etajul zece, în vârful unui turn murdar. Cabina liftului răsună din cauza muzicii prea puternice. Totul tremură. Ea este mult prea machiată, ca de obicei. Este începutul verii, poartă o rochie lungă și roșie care îi dă un aer boem. Nu ne aude nimeni când sunăm la ușă o dată. Ține degetul apăsat pe butonul soneriei până când cineva ne deschide. În apartament,

siluete dansează în ritmul muzicii. E o petrecere la care au venit și câțiva dintre prietenii ei. Mă prezintă. Îmi spune prenumele, mă trage de mână dintr-o cameră în alta. Îmi întinde un pahar. Bea. Bea foarte mult. Îmi toarnă și mie de fiecare dată când își umple paharul. Se îmbată foarte repede. Dansează ridicându-și părul. Mă privește în ochi. Camerele sunt pline, aproape că nu mai este spațiu pentru dans, e foarte cald. Își lipește corpul de al meu, dansează cu fața la mine. Nu își dă seama de dorința mea nebună, arzătoare, dureroasă. Închide ochii, îi deschide, mă privește, dansează, bea, dansează, se lipește de mine. Pe terasă, fumează și stă de vorbă cu oameni pe care nu-i cunosc. Are un gest numai al ei prin care lasă scrumul să-i cadă din vârful turnului. Privește în depărtare, cu o privire beată, cu o privire nebună, dincolo de canalul Ourcq, pe care îl zărim de la baza turnului. Se întoarce la petrecere, bea, dansează. La toaletă, mă sărută cu furie, geme la mângâierile mele, în sunetul muzicii care nu se mai termină. Totul tremură. Bea în continuare, se simte rău. În aerul cald, în plină noapte, pe balcon, îmi zice că vrea să plecăm acasă. Se agață de brațul meu, abia mai merge, este beată. Beată moartă. Nici un șofer de taxi nu vrea să ne ia cu mașina. Imediat ce își dau seama, ne zic că nu se poate. Ea râde, plânge, îmi zice că o să vomite. Se sprijină de mine. Când ajungem acasă la ea, se dezbracă de rochia ei de boemă. Este goală, complet goală. Vomită timp de minute bune, corpul ei tremură din cauza convulsiilor, cu fruntea în palma mea. Râde apoi de ușurare. Adoarme după ce și-a făcut un duș. Spune că îi pare rău, rău, rău, că a stricat tot, că înțelege dacă o s-o părăsesc, după tot ce s-a întâmplat. Nu a înțeles nimic. În ochii mei, este încă și mai seducătoare decât înainte.

Mă întorc singură acasă, cu metroul. Îmi tremură tot corpul. Zilele trec, săptămânile trec. Mugurii de un verde blând se deschid pe crengile care se conturează ca dantela pe cerul azuriu. Nici un nor, niciodată. Albastru pretutindeni și roz-cireș japonez la toate colțurile străzilor. Pete de soare pe trotuare. Nici urmă de melancolie. Bucurie. Primăvara este o petrecere care nu se mai termină. Corpul meu nu-și mai revine. Degradarea stării generale se accentuează. Urc strada, merg din ce în ce mai repede, împing ușa apartamentului meu, o trântesc încercând să o închid. Scotocesc prin bibliotecă, găsesc dicționarul, dau nerăbdătoare paginile și ușor rușinată găsesc în cele din urmă și citesc cu voce tare, ca pentru mine, definiția cuvântului pasiune.

37

Nu poartă decât tanga. Aproape niciodată sutien. Doarme în diferite cămăși de noapte, dintre care una foarte sexy, dintr-o țesătură care seamănă cu mătasea. Are întotdeauna o sticlă de apă cu ea, i se face sete foarte des, bea ca și cum viața ei ar depinde de asta, închide ochii, fără să respire. Uneori bea dintr-o înghițitură o sticlă întreagă. Face foarte multe lucruri ca și cum viața ei ar depinde de ele.

38

Se așază deasupra mea, cu sâni goi și îndrăzneți, frumoasă, de o frumusețe tragică. Timpul se retrage, pare că se oprește. Totul devine lent și prelung. Inima îmi zvâcnește în piept, în vene, în tâmples. În genunchi, aproape de mine, ca o icoană, o imagine religioasă. Pentru

o secundă, ai zice că se roagă. Nu mă atinge. Mă mângâie cu privirea. Moment de grație. Moment sacru. Tăcere. Apoi mă privește în ochi și își înfige degetele în mine, departe, foarte departe, atât de departe, încât mă face să-mi întorc capul, să cobor pleoapele. Suflă spre sprâncenele mele, gura ei este foarte aproape de a mea. Murmură cuvinte de dragoste care mă străpung. Degetele ei sunt departe, pierdute în mine, cântă în adâncul pântecelui meu o muzică înnebunitoare. Îmi face corpul să se contorsioneze, să mi se arcuiască spatele, nu se oprește niciodată. Merge din ce în ce mai departe, din ce în ce mai repede, deși nu mai sunt decât o păpușă din pânză, o marionetă.

39

Pantin, Romainville și Bagnolet sunt orașe învecinate cu Lilas, care datează din 24 iulie 1867 și regroupează o parte din teritoriile lor. S-a luat în considerare ca noua localitate să se numească Napoléon-le-Bois sau Comuna de Padoue, ca trimitere la un duce de Padova, care trăise aici odinioară. În cele din urmă, numele a fost ales datorită grădinilor înflorite care acopereau colina în timpul celui de-al Doilea Imperiu. Până la legea din 10 iulie 1964, Lilas făcea parte din departamentul Senei. De atunci, aparține regiunii Seine-Saint-Denis după un transfer administrativ în data de 1 ianuarie 1968.

Localitatea este situată în apropiere de stația Porte des Lilas și este deservit de stația Mairie des Lilas de la magistrala 11 a metroului parizian. Are o populație de 22 762 de locuitori, codul poștal este 93260. Locuitorii se numesc lilazieni. Sarah locuiește pe Strada Libertății.

Deviza orașului este „Am fost floare, acum sunt oraș”.

Dimineața, cu greu mă lasă să plec la muncă. După ce ducem copilul la școală, se urcă în autobuz lângă mine, cu vioara la spate. Mă înghesuie pe strada care trece pe lângă primăria arondismentului 15. Este relaxată, povestește nimicuri, se amuză din orice. Scoate din pungă de hârtie o mână de cireșe pe care le devorează fără nici o reținere. Se amuză să vadă cum mă rușinez când se apropie prea mult de mine, când mâna ei încearcă să o prindă pe a mea. Îmi spune oh, e în regulă, elevilor tăi chiar nu le pasă, îi educăm, nu e nimic rău. Strivește pe asfalt sămburii cireșelor pe care le mănâncă în timp ce merge. Zice oh, colegii tăi n-au nici o treabă, tu chiar crezi că nu au mai văzut până acum lesbiene? Mă împinge în holul unei clădiri. Cheamă liftul, mă trage de braț să intrăm. Își pune gura pe a mea când îi zic că n-avem timp de glume, că o să întârzii, că nu putem face asta. Zice pentru că nu vrei să te sărut în fața liceului tău, trebuie să mergem în altă parte. Alege ultimul etaj, al unsprezecelea. Pe jos este mochetă, un rând de uși, din spatele cărora se aud voci înăbușite. Mă lipește de perete, îmi mângâie dinții cu limba, îmi zdrobește sânii cu degetele. Miroase a piele albastră și a dorință furtunoasă.

În timpul unei cine, când afară plouă, o ploaie mărunță de început de vară, le explică unor prieteni ce înseamnă *con fuoco* pe o partitură. Vorbește agitându-și brațele. Ea însăși este focul, un vârtej al sufletului. Are înfățișarea unui demon. E atât de frumoasă, n-ai cum să-i rezști.

Bea mult. Fumează țigară după țigară. Mă privește în ochi în timp ce fumează și simt cum mă trec fiori prin tot corpul. Îmi este rău, atât de mult o doresc, atât de nerăbdătoare sunt să o arunc pe pat, să-i desfac nasturele

pantalonilor și să îmi apropii gura de ceea ce mă uimește. Își pune mâna pe ceafa mea în timp ce îi mângâi sexul cu limba, face o mișcare care pleacă de la șolduri și care mă amețește, care prăbușește totul în jurul nostru.

41

E ca un copil de șase ani și jumătate. Mă așteaptă la ieșirea de la liceu cu un minicroasant și zâmbind ștrengar. Mă invită la concerte, să luăm cina pe terasă cu prietenii ei. Mă însoțește peste tot, mă duce peste tot, nu mă părăsește nici o clipă, nu mă scapă din ochi. Mă trezește din somn cu degetele ei care pătrund în mine, anunțând o zi lungă și însorită. Nu obosește niciodată să-și lipească trupul de al meu. Îndrăzneala ei sfidează insolența. Cere mai mult somon cu *chirashi*, într-un restaurant japonez de pe strada Monsieur-le-Prince. Adoptă un ton pe care nu i-l recunosc pentru a spune am cerut *chirashi* cu somon și am mai mult orez, cum explicați asta. Se face că nu vede cum, pe scaunul din față, m-am înroșit până-n vârful urechilor. Îmi face cu ochiul când chelnerul revine cu o farfurie plină de felii minunate de somon proaspăt. Ciocnim pentru a sărbători festinul gratuit. Spune în cinstea ta, iubirea mea, în cinstea acestei orgii de somon. Râde în hohote la Comedia Franceză, la balcon, mult prea puternic pentru acest loc delicat. Nu îi pasă de conveniențe, de reguli. Este plină de viață.

Pasiune. Din latinescul *patior*, a simți, a îndura, a suferi. Substantiv feminin. Exprimă durata suferinței sau a succesiunii de suferințe: acțiunea de a suferi. Exprimă lipsa de măsură, exagerarea, intensitatea: iubirea considerată o atracție irezistibilă și violentă spre un singur obiect, degenerând uneori în obsesie, ducând la pierderea

sensului moral, a spiritului critic care poate să provoace o ruptură a echilibrului psihic. În filozofia scolastică, ceea ce o persoană îndură, prin ce este legată și supusă.

42

Îmi oferă un loc la balcon, la Comedia Franceză. Piesa se numește: *Visul unei nopți de vară*.

43

Mi-a închis telefonul în nas, furioasă, cu glasul întretăiat de lacrimi. Câteva ore mai târziu reușește, nu știu cum, să intre în liceul meu. Vine în sala unde sunt așezată la masă, preocupată să pun coperta unor cărți, mă concentrez pe ceea ce fac, străduindu-mă ca lipiciul să nu formeze bule deasupra copertei. Are o pungă de hârtie plină cu caise. Aruncă o privire în jur. Se așază lângă mine fără să spună nimic. Se mulțumește să scoată din când în când câte o caisă din punga pe care o deschide, cu unghiile, printr-un gest sigur și precis, aproape nervos. Duce fructele la gură, nu îmi oferă nici măcar una. Așază sâmburii unii peste alții, ca într-un soi de construcție bizară și strâmbă, cât pe ce să se prăbușească de fiecare dată când ne mișcăm. Nu spune nimic. Se încăpățânează. După ce s-a scurs aproape o oră în tăcere și în zeama fructelor de pe încheieturile ei, îmi șoptește, atât de încet, încât abia o aud: cred că te iubesc prea mult.

44

A luat păduchi de la fiica mea, care, la rândul ei, a luat păduchi de la școală. Preia controlul situației, râde de mine

pentru că sunt un dezastru, cumpără soluție împotriva păduchilor, pune hainele la spălat mașină după mașină, cu perdelele mele alături de perdelele ei, îmi spune, nu-ți face griji, nu e nimic grav, o să treacă. Când ea este aici, nu îmi fac griji.

Pleacă de la mine în jurul orei opt să se întâlnească cu niște prieteni. După întâlnire, pe la ora trei dimineața, mă sună pentru a continua una dintre discuțiile noastre lăsate în suspans. Nu înțelege că se epuizează, că mă epuizează.

Visul unei nopți de vară de William Shakespeare este o piesă greu de încadrat, în care comicul și fantasticul merg mână-n mână. Textul oferă o reflecție asupra puterii imaginației în fața caracterului arbitrar al legii și cu precădere în fața rigorilor legii familiei. Noaptea, loc al dezordinii, al viselor, al fantasmelor, se opune zilei, loc al realității, al ordinii și al disciplinei. Traducerea în franceză a lui François Victor Hugo transpune de minune umorul dramaturgului englez mai ales în dialogul de mai jos de la sfârșitul actului V, când personajul Pyrame revine pe scenă și zărește haina frumoasei sale pătată de sânge și se sinucide crezând că este moartă.

DEMETRIUS: Poate că a vrut să zică „pierd”, fiindcă de pierit nu știu dacă o pieri, dar de pierdut pierde sigur, că nu e, săracul, deloc în zar.

LISANDRE: Care zar? E mort de-a binelea, degeaba atâta zarvă!

THESEU: Dacă s-ar milostivi cineva de ei, ar putea, pesemne, scoate ceva din zarzavatul ăsta.¹

¹ William Shakespeare, *Visul unei nopți de vară*, trad. Dan Grigorescu, Editura Univers, vol. 3, București, 1984. Traducerea în franceză folosește un joc de cuvinte diferit. (N. tr.).

45

Iunie se sfârșește repede, iar iulie se întinde între prima mea vacanță de profesoară, cocktailurile cu suc de rodii la terasele cafenelelor și finala Campionatului Mondial de Fotbal. O văd de departe topăind în frigul gării Montparnasse la prima oră a dimineții. Mergem la casa familiei mele, care se află așezată între lac și ocean. Prima seară, lacul, sublim, îi pregătește o primire somptuoasă, ca să se oglindească în asfințit. A doua zi, după câteva sardine pe grătar devorate în fața oceanului, privește cum mă învăluie valurile malițioase și râde când vede cât de mult îmi place asta, cât de mult îmi place să mă las aruncată pe rocile ascuțite, pe micile scoici înțepătoare, să pornesc imediat la atac, să cad, să mă ridic, să cad din nou. Nu-i vine să creadă că aș putea să petrec ore întregi între valurile imense, puternice și autoritare, ce mă răstoarnă. Mă privește cum mă scufund, înghit apă, nu mă mai gândesc la nimic, mă las frământată, stoarsă, apoi frământată din nou și rămân ore bune acolo, în această rostogolire de valuri imperioasă și despotică, cu apa murdară până în adâncul gurii, ochii închiși, pumnii strânși. Noaptea, vorbește despre fricile care-i vin din copilărie și care fac parte din ea. Șușotește sub pătura groasă.

46

Pleacă în turneu, cu cvartetul ei. Mă simt slăbită. Îmi scrie vino la mine, fără tine nu pot trăi. Îmi scrie vino, te aștept, viața nu are sens dacă nu ești aici. Îmi scrie cânt la Castelul Chambord, este foarte frumos aici, haide, vino la mine. Nu știe că la aceste cuvinte tresar, îmi fac repede bagajul și sar într-un tren obscur, că mă așteaptă o călătorie de șapte ore care începe cu un capuccino la barul

de la sosiri. În gara Montceau-les-Mines unde câini vagabonzi rătăcesc în iarba stufoasă de un verde blând, aflu de moartea lui Yann Andréa într-un număr din *Libération* smuls dintr-un teanc. Ora 14 și 59 de minute, mai sunt patru ore până la sosire. În căldura care îngreunează mersul trenurilor din gara Moulins-sur-Allier, tot ce pot să fac e să mănânc un sendviș cu jambon și unt și să beau o limonadă. Cu ochii lipiți de peronul gol încep lectura cărții lui Hervé Guibert, *Les Aventures singulières*. Îmi scrie oh repede, draga mea, repede, iubirea mea, mă plictisesc fără tine am nevoie de pielea ta. Alerg ca o nebună să prind legătura de la Saint-Pierre-des-Corps. Soarele coboară, călătoresc de la prima oră a dimineții. De la gara din Blois iau un taxi spre Chambord. Vederea castelului care apare dintr-odată după o cotitură îmi taie respirația. Îmi scrie începem verificarea sunetului, cântăm cvintetul lui Franck, este atât de frumos, abia aștept să-l ascuți. Alerg pe poteca din pietriș care duce spre castel cu rucsacul pe umăr. Este acolo, în depărtare, o siluetă firavă. Merge cu grijă pe peluza goală și abandonată cu pantofii ei de concert, pantofii cu tocuri înalte, în rochia neagră și distinsă. Mă strânge în brațe, îmi inspiră suflul scurt între buzele ei. Domnește peste Chambord, îmi stăpânește inima, îmi guvernează viața. Este o regină.

47

În pavilionul de vânătoare, la miezul nopții, după concert, după mondenități, mă întinde pe patul mic din camera ei, unde îmi linge îndelung interiorul încheieturilor mâinii, îmi înăbușă țipetele cu mâna, îmi mănâncă tot corpul și fiecare bucată atinsă păstrează toată noaptea urma umedă a gurii ei și mirosul salivei ei. În trenul care ne duce la Paris, a doua zi, face o reuniune de lucru cu

cvartetul, își ridică adeseori privirea spre mine, m-am așezat deoparte, și îmi zâmbeste, iar zâmbetul ei se imprimă în mine ca un tatuaj.

48

Așa trece vara. Când suntem împreună, viața se scurge prea repede, o ia la sănătoasa. Ea aleargă și eu alerg în spatele ei, pe culoarele metroului, ca să prind la timp toate trenurile, să ne regăsim când se întoarce. Ea merge și eu merg în spatele ei, pe străzile Parisului pe care îl străbatem fără să ne descurajăm, țopăie pe coloanele lui Buren, este un copil, se minunează de culoarea norilor. Iubesc un copil. Se strecoară în baie și eu mă strecor în spatele ei, trag perdeaua de duș și îi spăl trupul cum speli un obiect sacru. Stă dreaptă și eu stau dreaptă în spatele ei, în fața panoului de la plecări, când se pregătește să plece din nou. În această nouă viață pe care o duc alături de ea sunt gări și trenuri, dar niciodată pentru mine. Povestea asta este despre asta. Despre trenuri, trenuri pe care vrei să le prinzi, trenuri pentru care ajungi la timp, trenuri aglomerate, trenuri de noapte, trenuri în întârziere. Sunt aeroporturi, avioane, ore de îmbarcare, ore de aterizare, benzi rulante unde îți aștepți valizele; taxiuri, metrouri, schimbări de metrou. Dar nu pentru mine, niciodată pentru mine. Eu o însoțesc, alergând cu răsuflarea tăiată, ne împărțim bagajele și ne grăbim spre peron de multe ori cu doar un minut înainte de plecare, dar uneori avem timp să ne sărutăm îndelung înainte de semnalul pe care îl știm atât de bine. Plecări: eu spun cuvinte liniștitoare: *călătorie plăcută, profită de drum ca să te odihnești*, cuvinte protestești, *nu mă uita*, sau chiar *scrie-mi, promite-mi că-mi vei scrie*, eu spun cuvinte pe care le articulez mai degrabă cu ochii, și buzele mele iau

forma unor *eu te i* cele mai bizare, fac inimioare cu degetele, înaintez ușor când trenul pornește fără să-mi iau privirea de la ea, râd de prostiile pe care le face în spatele geamului și apoi mă opresc, cu mâinile în buzunar mă întorc în oraș, care nu s-a oprit din trăit. Sosiri - aștept pe peron cu inima zvâcnind, îi analizez chipul, observ în trecere cum sunt ceilalți, toți ceilalți, dar nu mă interesează nimeni, analizez și tresar, vreau totul, imediat, silueta, zâmbetul ei, ochii ei, parfumul, gura ei. Adeseori, sosește seara și pleacă a doua zi dimineața. Adeseori, în mai puțin de douăzeci și patru de ore ne regăsim pe peronul unei gări și ne spunem adio pe peronul alteia. Uneori, al aceleiași gări. Așa s-a scurs viața mea în vara aceea.

49

Într-un restaurant unde luăm prânzul pentru a sărbători primul meu an ca profesoară, înroșindu-mă, le spun părinților mei că sunt îndrăgostită de o femeie. Răspund ah, da, cum o cheamă?

50

Mi se alătură în casa parcă ivită dintr-o poveste, la niște prieteni de-ai mei, în Aveyron. Este încântată de grădina de legume, de caravana din câmp unde ne facem siesta, adormind cu nasul ei lipit de al meu. Tresare când se apropie furtuna. Tresare când citesc cu voce tare un text erotic scris de Hervé Guibert. Îmi pregătește o baie, îmi usucă părul, îmi sărută obrajii umeziți de lacrimi, supărată că o să plece din nou, în curând. Mă privește cum pregătesc un risotto cu lămâie și mentă, cu ceapă, cu

alune. Sub cearșaful cu flori, în camera scăldată de o lumină albăstruie, facem dragoste fără-ncetare. Fuge prin ploaie cu geaca pe cap ca să cumpere lubrifiant de la farmacie. Se întoarce, râzând, imită chipul farmacistei când îi cere ce are nevoie. Spune ce proastă ce proastă, ar fi rămas indiferentă dacă aş fi cumpărat prezervative. Pune viniluri, insistă să învăţăm să dansăm boogie-woogie, găseşte filmări cu nişte cursuri de dans pe care le privim râzând, ieşim în stradă ca să dansăm în voie, e ora trei, patru dimineăta. În piaţa oraşului aveyronez întinde braţele, numără timpii, unu doi trei chapata, unu doi trei chapata şi din nou, piciorul stâng, chapata şi chapata aprinde o ţigară, transpiraţia i se scurge printre sâni, râde, spune este haios, cu tine nu mi-e niciodată somn, nopţile noastre sunt mai frumoase decât zilele.

51

În casa golită, ascult încontinuu cvartetul nr. 13 al lui Beethoven, opus 130. Cafeaua veche se varsă ca o caracatiţă neagră în chiuveta cioplită din porţelan cioplit în care îmi înec supărarea spălând vasele. Pe masă rămân două ţigări uitate în graba ei de a pleca şi atingerile sunt încă aici, chiar aici. Persistenţa imaginii pe retină transformă aceşti pereţi crăpaţi în ecrane albe pentru teatrul de umbre.

52

Intensitatea dintre noi este prea puternică, izbucneşte furtuna. Devine răutăcioasă, ţipă atât de tare, încât se cutremură casa, cade în genunchi plângând sfâşietor. Se ridică, se clatină, se cuibăreşte în braţele mele, îmi cere

iertare. Un cuvânt în plus și începe să țipe din nou, spune că nu se mai poate, nu se mai poate, trânteste ușile. În cele din urmă cedează, nu se împotrivește când o dezbracă și o obligă să intre în baie unde o spală pe-ndelete sub privirea derutată a pisicii, plânge în tăcere în timp ce îi spun șșș printre dinți șșș ca atunci când vrem să alinăm un copil căruia îi iese dinții, un voinic cu febră, un bătrân care trage să moară, haide, șșș, s-a terminat, șșș.

Cvartetul de coarde nr. 13 în si bemol major opus 130 al lui Ludwig van Beethoven a fost terminat în decembrie 1825 și publicat după moartea sa. Lung de șase mișcări, se termina inițial cu *Marea Fugă*. Dar confruntându-se cu lipsa de înțelegere a publicului și cu insistența editorului său, Beethoven s-a hotărât să separe *Marea Fugă* de restul cvartetului. Astfel, compune, în toamna lui 1826, un alt final, care este ultima lui operă terminată. *Cavatina* ține loc de a cincea mișcare și este considerată vârful dramatic al operei sale și una dintre cele mai emoționante melodii scrise de Beethoven. Majoritatea execuțiilor din zilele noastre se termină cu *Marea Fugă* căci intensitatea dramatică este prea puternică și are nevoie de un final eliberator.

53

La jumătatea lunii august zboară la Istanbul pentru șase zile care par o eternitate. Mă sună în fiecare zi. Îmi povestește despre acest oraș pe care îl cunosc, dar pe care îl descopăr din nou prin ochii ei. Îmi vorbește despre momentele în care exersează la vioară, singură în apartament în timp ce colegii ei se plimbă de-a lungul Bosforului. Pare dezamăgită când îi spun că nu o să fiu aici când se va întoarce. Nu-și dă seama că este o șmecherie.

Sosește, ușor obosită mi se pare, nu bănuiește că sunt în aeroport, nu știe că o aștept acolo de ore bune, că mă învârt ca un tigru în cușcă, că am cumpărat deja cafea de la toate automatele disponibile din Terminalul B, că am tot analizat panoul cu sosiri, poarta metalică, chipurile călătorilor. Nu știe că o privesc în timp ce își ia rămas-bun de la colegii ei de călătorie, că analizez în detaliu fiecare parte a corpului ei, a chipului ei, că râd când o văd râzând, că tremur din toate încheieturile când mă gândesc că o să fie în curând lângă mine. Face un salt în spate când mă vede lângă ea, dă drumul la valiză, mă ia în brațe, izbucnește în lacrimi. În taxiul care ne duce la ea, până în patul din Lilas, își încrucișează picioarele cu ale mele. A doua zi, pleacă foarte devreme în turneu. Mă prinde de mână ca să fugim împreună pe culoarele gării din Lyon. Este în întârziere, ca de obicei, nu a reușit să se trezească la timp după o noapte de iubire devoratoare. Cu toate astea, se oprește în fața pianului din gară, cu vioara pe spate, în mijlocul mulțimii, începe să cânte o melodie siropoasă din anii '40, atinge clapele fără să le privească, fără să se uite la ele pentru că mă privește pe mine, mi-e rușine și sunt mândră de ea, mă privește fix în ochi și cântă, tare, cât o țin plămânii, în mijlocul mulțimii, *dreams are my reality*.

54

Povestea asta este despre asta, despre Sarah necunoscuta, Sarah fata cinstită, Sarah doamna precaută, Sarah femeia capricioasă, Sarah femeia ciudată, Sarah femeia singură.

55

Telefonul sună doar o dată în gol apoi se aude muzica de așteptare. Este Vivaldi. *Anotimpurile*. Vara. O voce de bărbat îmi spune Alo, aici Serviciul Medical de Urgență din Paris. Mă ascultă fără să scoată un cuvânt când îi spun ce mi se întâmplă, am o durere ascuțită în stomac, care persistă, în partea stângă, care rezonază în braț pe aceeași parte și mă împiedică pur și simplu să mă mișc. Vocea de la celălalt capăt al firului îmi pune mai multe întrebări, destul de precise, îmi cere să fac mai multe mișcări. Bărbatul pare surprins. Îmi spune nu închideți, o să cer părerea medicului de gardă. Îl aud punând jos receptorul, pasul greu care se îndepărtează în urechea mea, ascult, ascult ceilalți operatori care pun la rândul lor întrebări, încă aștept, trece un timp. Pasul revine. Vocea bărbatului se aude alo, alo, domnișoară, trăiți cumva o poveste de dragoste, oare nu aveți, cum s-ar spune, o durere de inimă sau mai degrabă, știți dumneavoastră, inima grea?

Îmi scrie vino la mine, este încă vară aici. Îmi scrie nu pot să mă bucur de soare și căldură fără tine, ascult greierii în fiecare dimineață, dar vreau să mă trezesc lângă tine. Îmi scrie coboară în gară la Avignon, vin să te iau cu mașina, mă descurc, haide, vino, iubirea mea, este prea complicat când suntem departe. Nu știe că auzind-o tresar, îmi fac valiza în câteva minute, sar în primul tren spre Avignon. Mă așteaptă pe peron într-o rochie purpurie uimitoare, este bine îmbrăcată, pentru prima dată este bine îmbrăcată și frumos coafată, cu gust, mi-a adus o cafea, vrea să-mi arate un articol dintr-o revistă despre cvartetul ei, nu face asta intenționat, dar fură revista, uită să o plătească la chioșc, atât de emoționată este de regăsirea noastră, iese cu revista sub braț din chioșc, izbucnind în râs, puternic, mă întreabă așadar ce e cu durerea de piept, doar n-ai vreun cancer de sân sau ce,

continuă să râdă de gluma ei bună, eu mormăi ceva, nu, de fapt nu e nimic, a trecut, aproape că aleargă până la mașină și eu în spatele ei, mașina s-a încins din cauza soarelui necruțător, care lovește tare și cu precizie, deschide geamurile și pornește în trombă înainte de a-și fixa centura, râde în hohote învârtindu-se în cerc în parcare, auzind cauciucurile cum scârțâie, zice merg cu viteză ca să nu ne urmărească pentru revistă, până la urmă suntem niște hoațe, ne îndreptăm spre Arles, suspină când o mângâi de-a lungul coapsei, când îi îndepărtez pliurile rochiei purpurii ca să o mângâi acolo unde trupul ei este cel mai dulce, cel mai fraged, în partea de sus a coapsei, închide ochii pentru o miime de secundă când introduc degetul în sexul ei umed, își mușcă buzele când îl introduc pe cel de-al doilea, apasă pe accelerație și juisează, cu geamurile deschise, la nouăzeci de kilometri la oră, în cântecul neobosit și obsedant al greierilor.

56

Temperatura plăcută din abație este o alinare, ca și cum pietrele vechi ar avea această delicatețe de a revigora pe oricine pătrunde în locurile sacre. Repetă cu cei șapte colegi ai ei. Mi-a spus că o să cante un octet, mi-a povestit asta în așternuturile șifonate la prima oră a dimineții. Nu prea am ascultat-o, amețită cum eram la vederea corpului ei gol în soarele care pătrundea printre obloane. Ea este vioara întâi. Îmi aruncă des priviri pe care i le întorc din claustru, unde m-am așezat ca să citesc Hervé Guibert. Abația se umple, oamenii se înghesuie pe băncuțele din lemn, îmi trimite un mesaj, vino la mine în cabină, îmi deschide ușa și descopăr un stup în plină agitație, fetele se privesc în oglindă, se dau cu rimel, serioase, aplică un ultim strat de ruj, singurul băiat din orchestră își încheie

cămașa și mănâncă un fruct, toată lumea glumește, cuvintele de încurajare zboară dintr-o parte în alta. Îmi cere să-i trag fermoarul de la rochie, să îi spun dacă îi stă bine cocul, îmi spune haide, du-te în sală și așază-te, nu o să mai prinzi loc. Și are dreptate. Sala s-a umplut imediat, mă așez sub unul dintre stâlpii claustrului, la adăpostul acestor pietre vechi de sute de ani, intră în scenă, e prima, își ține vioara și arcușul în aceeași mână, se oprește, așteaptă ca și ceilalți șapte colegi să ajungă pe scenă, salută publicul, își aranjează instrumentele, timpul se oprește, două sau trei secunde de vid, se aud câteva tuse din public și apoi toată lumea îți ține respirația. Își privește colegii, inspiră adânc și se aruncă cu trup și suflet în muzică.

57

O surprinde obsesia pe care o manifest brusc pentru octet, dorința mea de a-l asculta încontinuu, fără încetare, de a asculta toate înregistrările posibile. Nu știe că să o văd cântând mișcarea a patra a fost una dintre cele mai minunate experiențe din viața mea. Nu bagă de seamă că am palmele febrile, pulsul accelerat, vocea firavă. Și dintr-odată tăcere, lumină vie, pe scenă, lumină puternică, dură. Prezentul suspendat, în întuneric, în tăcere. Și nimic. Pentru câteva secunde nimic. Doar pulsul meu zvâcnind. Apoi ea intră pe scenă. Toată lumea aplaudă. Nu aud nimic. O privesc. Rochia ei lungă. Strălucirea cerceilor ei. Luciul incisivilor. Vampirul meu. Vioara ei. Cocul ei. Alura ei în depărtare. Suflul meu tăiat. Partitura pe care o deschide. Genele ei când se așază. În tăcerea copleșitoare. Octetul lui Mendelssohn și ea, vioara întâi. Opt trupuri, treizeci și două de corzi, nimic nu se mișcă. Viața a încremenit. O să dureze o sută de ani, ca în basme. Dar

nu. Gestul ei din bărbie și totul izbucnește. Ea este o flacăra care se întetește, în *allegro*. Sare, sălbatica mea, tropăie, țâșnește. *Con fuoco*, și nu sunt eu cea care spune asta. Nu vioara ei cântă, ci ea. Aș vrea să dureze, ca în povești, o sută de ani, să nu se termine niciodată. Și mai apoi, în *presto*, își arcuiește spatele, micuțul meu soldat, ea merge la război și eu sunt ostaticul ei, cu mâinile și picioarele legate. Sunt ultimele măsuri, se pregătește, se încordează, devine un titan. Totul vibrează, explodează. Cu sâni ei mândri, defilează și triumfă. Are alura celor care pleacă la drum. Pleacă la război. Nu știe când se va întoarce.

Nu știe că mama ei care este în public, în abație, m-a văzut, lipită de stâlpul claustrului, neavând ochi decât pentru fiica ei, mistuită de admirație și de dorință, și că acea femeie, care nu mă cunoștea, și-a spus că lumea în care trăise până atunci avea să se schimbe pentru totdeauna.

58

De multe ori se descălță de sandale, dintr-o mișcare de călcâi, și conduce cu picioarele goale. Are tălpile negre de la pedale. Preferă să facă duș mai degrabă dimineața decât seara. A jucat mult timp badminton. Când este bolnavă, înghite greu pastilele, se strâmbă și își scutură capul ca să alunece de-a lungul gâtului. Folosește cuvinte ieșite din uz, improbabile și ridicol de demodate. Nu știe să danseze bine, dansează chiar foarte prost.

59

Spune nu-mi pasă, o să le zic, sunt atât de fericită cu tine, încât îmi vine să strig ca să afle toată lumea. Zice sunt părinții mei, dacă mă iubesc o să fie fericiți că sunt fericită, asta înseamnă să fii părinte, nu? Zice uite, părinții tăi au reacționat atât de bine! Și în plus acum toată lumea știe, fiica ta, frații mei, prietenii noștri, nu pot să le mai ascund asta. Pleacă, cu un entuziasm inocent, să ia cina cu părinții ei, lăsându-mă cu un presentiment ciudat. Mă sună câteva ore mai târziu, abia articulează cuvintele, plânge la telefon, mă imploră pot să vin la tine, mi se aruncă în brațe când deschid ușa, îmi spune draga mea, e oribil, a fost cea mai proastă zi din viața mea, au fost îngrozitori, tata nu vrea să mă mai vadă niciodată. Povestea asta este despre asta, despre faptul că nu putem iubi, bea și cânta în pace, pentru a trăi fericite trebuie să trăim pe ascuns.

Anotimpurile sunt patru concerte pentru vioară, compuse de Antonio Vivaldi, care deschid colecția intitulată *Il cimento dell'armonia e dell'invenzione*. Confruntarea dintre armonie și invenție. *L'estate*, vara, este compusă dintr-un *allegro*, dintr-un *adagio* și dintr-un *presto* care vin să întrerupă brutal *adagio*. Vivaldi a notat ca indicație pentru această ultimă mișcare *tempo impetuoso*.

60

Toamna sosește fără să ne avertizeze. Ea dă buzna cu o grămadă de produse de patiserie, ne spune haideti, dragile mele, să facem piața. Mă sărută, îmi propune să facem o salată mare, vrea să facem dragoste tot timpul, absolut tot timpul. Nu mă lasă să dorm decât atunci când sunt bolnavă. Organizează picnicuri pentru toate trei în

parcul din apropierea casei. Își consultă agenda, spune plecăm foarte des în turneu, o să ne vedem foarte puțin înainte de Crăciun. Pare distrusă. Mă așteaptă la ieșirea din noul meu liceu cu un trandafir sau un minicroasant sau o carte împachetată într-o hârtie drăguță pe care a scris câteva cuvinte de dragoste. Mă însoțește la petrecerile organizate de prietenii mei. La rândul ei organizează petreceri în Lilas cu prietenii. Vine să ia micul dejun cu mine, aduce sendvișuri și o pungă de hârtie plină de prune coapte, ne așezăm pe trotuar, pe o stradă lăturalnică din cartierul în care lucrez pentru a devora festinul nostru de regine. Mă sărută cu buzele moi, umede încă de la suc de prune. Este plină de viață. Nu-și dă seama că nu mă mai interesează nimic altceva decât momentele petrecute împreună cu ea, că mă simt deprimată, că nu-mi mai place meseria mea, că încerc să obțin concediu medical de câte ori pot.

61

La Bruxelles adoarme pe iarbă și o privesc dormind timp de minute bune, ușurată că iubirea ei pentru mine ia o scurtă pauză, că tace în sfârșit, că s-a oprit din alergat. În Helsinki își cumpără un palton lung din cașmir gri, cutreieră orașul crepuscular ca o scufiță, merg în spatele ei spunându-mi că mai degrabă eu, eu sunt scufița, iar ea este lupul, și va sfârși prin a mă devora.

62

Într-o duminică, cântă la teatru din Champs-Élysées. Are trac, pentru prima dată de când o cunosc. Concertul este sublim, și ea, de o grație absolută. Nici nu ne privim la

plecare, atât de repede dispar ca să evit întâlnirea cu părinții ei. Nu știe ce plăcere nebună îmi face când mi se alătură, mai târziu în aceeași zi, după dejunul monden obligatoriu, la părinții mei, în casa lor de la periferie, la ora siestei. Se lipește de mine în patul camerei de oaspeți. Mi-e greu să cred că strâng în brațe fata care se afla pe aceea scenă prestigioasă cu câteva ore în urmă.

Niki de Saint Phalle o emoționează. Buzele ei au un gust de *wasabi* când o sărut la ieșirea dintr-un restaurant japonez, pe bulevardul Rochechouart. Îmi cere să o aștept la Palatul Regal, comand o cafea care se numește antract. O aștept și mi-e teamă că nu o să vină, că s-a terminat, mă panichez fără motiv. Când în sfârșit sosește mă găsește în lacrimi.

Mă devorează. Tot timpul are chef să facă dragoste. Provoacă certuri din ce în ce mai violente. Mă mușcă. Imediat după, îmi propune să ne uităm la un film de François Truffaut. Alege *Domiciliul conjugal*.

63

Pleacă într-un turneu în Japonia, cu cvartetul. Deschide cadourile pe care i le dau, descoperă o ediție de buzunar din *Hiroshima, dragostea mea* și agende. Zâmbește când îi spun că mi-ar plăcea să scrie muzică, pentru că văd destinul ei mult mai grandios decât este în prezent. Privirea ei de șarpe mă străpunge când îi spun că, dacă ar fi să moară mâine, aș vrea ca nimeni să nu o uite. Și că mă voi ocupa eu de asta.

Aflată la capătul celălalt al lumii, nu e decât o umbră pe ecranul calculatorului meu. Seamănă cu o fantomă când vorbim la ore imposibile, atât pentru ea, cât și pentru

mine, din cauza decalajului orar. Corpul ei se mișcă, dar chipul rămâne fix, seamănă cu un tablou de Picasso, cu o moartă în viață. Mă sună dintr-o cameră de hotel în alta. La Tokyo, se dezbracă, foarte lent, în spatele camerei. Sâni ei pe ecran mi se par ireali. Îmi plac sâni ei mici și supli, de o tandrețe pe care nu am mai regăsit-o niciunde altundeva. Își mângâie corpul, este un supliciu și totuși așa de bine. Se satisface, la kilometri distanță de mine, cu gura deschisă și ochii închiși, fantoma mea vie. Când se întoarce, suntem în decembrie. Nu-i vine să creadă că a trecut un an de când ne-am întâlnit în acest apartament pompos. Are chef să organizeze o mare petrecere, cu toți prietenii noștri. Se dovedește a fi un succes. În apartamentul ei din Lilas, dansăm până la miezul nopții. A doua zi, provoacă o ceartă la micul dejun. Urlă, îmi vociferează în față. Mi se face frică. Îmi smulge pielea de pe braț cu unghiile, încercând să mă rețină, când sar într-un taxi ca să pun capăt la toate astea. Nu știe că sângerez, că nu vreau să o mai văd niciodată.

Are o verișoară care lucrează la Opera din Paris și care ne invită să vizităm atelierul în care se realizează decorurile. O ușă mică dă în scenă. Sarah se strecoară și eu o urmez într-un miros prăfuit și acru. Nici un zgomot, doar câteva sunete înfundate, pașii tehnicienilor, oameni care stau de vorbă în culise. Pe scenă, în fața fotoliilor goale și tăcute, pare mică. Dezarmată. Inofensivă.

64

Pleacă din nou. Mă lasă cu mine însămi, pradă unei vieți care nu mă mai interesează. Pleacă din nou, fericită să-și regăsească colegii, tracul ușor de dinainte de concert, glumele de după. Mă lasă acolo, cu inima oscilând. Nu știe

că ascult fără oprire octetul lui Mendelssohn, pierdută, lungită în patul meu, îndurerată. Pleacă din nou. Își face bagajele rapid, fără să mă privească, așezată pe cealaltă margine a patului. Aleargă prin tot apartamentul pentru a găsi o anumită partitură, anumiți chiloți. Pierde tot, se enervează. Se grăbește să prindă trenul. Mă lasă cu mine însămi, cu ocupațiile mele de mamă, de profesoară dedicată. Puțin îi pasă.

Domiciliul conjugal este un film francez, scris și realizat de François Truffaut, apărut în 1970. Durata: 100 de minute. Din distribuție fac parte Jean-Pierre Léaud, Claude Jade, Hiroko Berghauer. Este vorba despre continuarea la *Sărutări furate*, apărut în 1968. Trilogia aventurilor lui Antoine Doinel se încheie mai târziu, în 1979, cu apariția filmului *Dragoste pe fugă*.

65

Uneori, își pierde mințile. De furie, apoi de durere. Începe să urle, se aruncă asupra mea, îmi zgârie fața, cu o expresie monstruoasă. Arată mai rău decât o vrăjitoare din povești. Este supărată pe mine pentru tot, pentru că i-am furat timpul, pentru că i-am furat tinerețea, pentru că i-am furat iubirea familiei ei, pentru că i-am furat ideea pe care și-o făcuse de mică despre modul în care trebuie să-și ducă viața. Nu o spune, dar o aud, îmi țiuie în urechi, hoăto, hoăto, hoăto. Îmi reproșează prostii, o grămadă de lucruri, dar în fond simt, îmi reproșează că exist, că m-a întâlnit, îmi reproșează că sunt femeie. Este supărată pe mine pentru că dintr-odată nu ne mai putem iubi în pace. Are crize de o furie mistuitoare, imposibil de uitat. Corpul ei fragil se transformă. Seamănă cu o bestie, o bestie furioasă, se înroșește, se face complet roșie. Nu-și mai

amintește, în acele momente, de iubirea venețiană, de săruturile pe ascuns, de mângâierile fără sfârșit. Remediul împotriva acestor nebunii este întotdeauna același. Aștept un moment de acalmie, o oblig să se dezbrace. Odată dezbrăcată, mă concentrez pe ceea ce am de făcut. Vociferează întotdeauna când o împing sub duș, părul îi intră în ochi. Acceptă într-un final, se mai calmează puțin când apa i se prelinge pe corp. Îi dau cu săpun mai întâi pe tălpi, încetișor, urc de-a lungul gambelor, încerc să opresc spasmele care îi fac picioarele să tremure. Duc capătul dușului deasupra capului, înălțându-mă pe vârfuri, sunt udă, podeaua e udă, covorul din baie e ud, dezastru peste tot, ea geme sub apa caldă, furia se domolește, mă lasă să opresc apa ca să-i masez capul cu șampon, încet, apoi mai puternic, mă dor fălcile pentru că am mandibula încheștată, îi vorbesc în gând, îi spun calmează-te, oprește-te, da, îi vorbesc la duș, îi spun haide, iubirea mea, s-a terminat, s-a terminat, e în regulă, o să vezi, totul o să fie bine, o scot de acolo, încerc să o mișc cum pot, o șterg cu prosopul, o înfășor într-un alt prosop și o așez pe marginea căzii. Se smiorcăie puțin, dar uraganul a trecut, pornesc foehnul și îi usuc părul, ușor, cu răbdare, până când este complet uscat. Se lasă condusă până la pat unde se prăbușește, o dau cu cremă încet, încercând să nu trezesc bestia furioasă printr-un gest prea brusc, un cuvânt înțeles greșit. Se lasă acoperită cu pătura, cu chipul umflat de la atâta plâns. Închid fără zgomot ușa apartamentului meu și, în plină stradă, încep să urlu din toți răunchii, cu pumnii încheștați, ca un lup într-o noapte cu lună plină, urlu până când simt cum îmi arde gâtul, urlu iubirea care dispare.

Hiroshima, dragostea mea este scenariul filmului lui Alain Resnais, scris de Marguerite Duras, publicat la Gallimard. Prima ediție: 1960. Într-o scrisoare deschisă, la apariția filmului, după ce a aflat că Ministerul Francez al Afacerilor Externe se opunea selecției filmului la festivalul de la Cannes, a scris: „Am vrut să facem un film despre dragoste. Am vrut să surprindem cele mai vitrege condiții ale iubirii, condițiile cele mai blamate, cele mai condamnabile, cele mai inadmisibile”. Legătura dintre iubire și moarte din *Hiroshima, dragostea mea* este unul dintre principalele motive ale operei lui Marguerite Duras. Și în *Amantul*, cartea care i-a adus premiul Goncourt, iubirea este sortită eșecului.

Mă privește. Are o privire aspră, în spatele ochelarilor. Aspră, dar visătoare. Mă privește Marguerite. Marguerite Duras, de pe afișul expoziției pe care am vizitat-o împreună. Pe afiș este scris *expoziție*. Scrie *15 octombrie-12 ianuarie*, lângă ochelarii lui Duras, care îmi face ochi dulci. Povestea aceasta este despre Sarah, care hoinărește printre rândurile lui Marguerite. Era iarna de dinainte. Pe afiș este scris *portretul unei scriituri*. Pe afiș scrie *Duras Song*. Este titlul expoziției. Mă privește cu un aer visător. La ce te gândești, Marguerite? Îți amintești de iarna trecută, când umblam pe străzi, ea și cu mine? Tu cânti, Marguerite? Pe afiș scrise *Duras Song*. Duras visează și visul continuă, visul dulce al unei nopți de vară.

În *Hiroshima, dragostea mea*:

Ea: Nu am inventat nimic.

El: Ai inventat totul.

Încă mă așteaptă, uneori, la ieșirea de la liceu, însă puțin mai rar decât înainte. Dimineața mergem împreună să ducem copilul la școală. Râde pentru că mă trezesc greu, spune că sunt un urs, ursul ei morocănos. Îi place mâncarea japoneză, asta comandăm la două seri. Îi place să aibă un pătrățel de ciocolată alături de ceaiul ei de plante. De preferat neagră. Fesele ei sunt extrem de moi, nu mă pot abține să nu le ating când suntem împreună. Mai ales în pat. Dimineața, îi place să facă dragoste când este încă ușor adormită.

68

Iarna s-a întors. Spune că nu-i place deloc anotimpul ăsta. Într-o dimineață în care trebuie să se trezească extrem de devreme ca să plece în turneu, ieșim sub fulgii mari de zăpadă. Povestea asta este despre asta, despre o dimineață devreme după o noapte întunecată de ianuarie, cu luminile galbene de lampadar, străzile sumbre din Lilas, silueta ei, pe care o cunosc atât de bine, cu vioara la spate și picioarele ei fragile, valiza pe care o trage după ea cu mâna dreaptă, cu gluga pe cap. Deschide gura ca să înghită fulgii de zăpadă, râde, are nasul roșu, iar genele albe, mă privește și spune este mult prea frumos, iubirea mea. Ca să sărbătorim, insistă să așteptăm să se deschidă brutăria, la șase fix, intră și iese cu două minicroasante. Povestea asta este despre asta, despre viața care izbucnește în orice împrejurare. Alergăm ca să prindem metrourile și, la căldură, în metrourile care pornește, înfulecăm în cele din urmă produsele noastre de patiserie, cu mâinile înghețate, cu muci la nas.

Insistă să vină în vacanță cu mine și cu fiica mea. Nu știe că aș prefera să plec singură, că sunt epuizată de

această poveste, de prezența ei în viața mea. În trenul de noapte, ocupă patul din față, patul de sus. Lasă lampa aprinsă. Când copilul adoarme, chiar dedesubt, pe una dintre saltelele din mijloc, coboară încet așternutul din tren de-a lungul corpului ei, mă privește în ochi și își mângâie încet sânii.

69

Este o primăvară ca oricare alta, o primăvară care îmbie pe oricine la melancolie. S-a scurs un an, un an de muzică, un an de frisoane, un an de sulf. Spune că vrea să mă părăsească, că viața pe care o ducem este mult prea tumultuoasă, este ca o furtună. Căpitanul părăsește nava. Nu știe că plâng la duș în fiecare dimineață, că mă doare stomacul în fiecare seară, că nu pot să adorm fără somnifere. Spune că sunt femeia vieții ei, singura și unica ei iubire, spune că nu mai știe ce să facă, să continue această viață extravagantă sau să uite totul, spune că iubirea noastră este cel mai minunat și cel mai îngrozitor lucru care i s-a întâmplat vreodată. Spune că nu știe să aleagă, că asta este o adevărată problemă. S-a hotărât să țină pasiunea la distanță, spune că putem încerca să nu ne mai vedem decât de două ori pe săptămână, pentru a rări momentele de nebunie, ca să facem viața mai puțin intensă, mai puțin mistuitoare.

Știe să fie minunată, îmi pregătește baia, îmi masează spatele, face o mâncare delicioasă, mă însoțește la întâlniri importante, îmi spune că sunt libertatea ei, acalmia ei, gura ei de aer. Știe să fie nesuferită, nu mai răspunde când îi trimit mesaje, vorbește monosilabic, face în așa fel încât să nu fie disponibilă, spune că o sufoc, că are nevoie de aer, de aer, de aer.

Îi este îngrozitor de foame, se întinde ca o felină și vrea să luăm un mic dejun delicios. Apoi are chef să se plimbe, iar alegerea ei este Angelina, aproape de Tuileries. În ceainăria ultracochetă, este tăcută, aproape stinsă. Între noi s-a căscat o gaură neagră. Își mănâncă pâinea prăjită fără zgomot, fără să râdă răsunător, fără să-mi povestească anecdote. Abia schițează un zâmbet când mă protestez ca să o fac să râdă. Se ridică și se duce la toaletă, fără nici un cuvânt, fără nici o privire. Tresare când simte prezența mea în spatele ei. În oglinda aurie care împodobește toaleta pentru femei, la primul etaj, cu vedere spre grădină, zâmbește în sfârșit la vederea reflecției mele când o țintuiesc de chiuvetă ca să facem dragoste în tăcere, pe furiș, cu fusta ridicată deasupra emailului alb imaculat. Suspinele ei de plăcere nu mă liniștesc.

70

Avea o adevărată pasiune pentru mașini când era adolescentă. Știa un număr impresionant de modele diferite. Îi plăceau mai ales modelele de la Renault. Era înnebunită după R5, dar îi plăcea mult și Renault 25 și mai ales Renault 21, pe care îl considera mai puțin pretențios și pompos decât 25 și care i se părea mai degrabă modern. Modelul ei preferat era, fără îndoială, Alpine A110, apropiat de mașina de curse. Știe să calculeze rapid, este foarte tare la calcule mintale. Ortografia ei este aproape perfectă. Se încăpățânează totuși să pună un accent circumflex pe o-ul cuvântului idiome. Nu îi este frică de aproape nimic, dar are două mari fobii – fluturii de noapte și statuile, toate statuile. Nu poate să stea într-o cameră în care este un fluture de noapte. Nu-i plac pentru că sunt imprevizibili, nu știi niciodată în ce direcție zboară,

sunt schimbători, derutanți, versatili. Cât despre statui, o înspăimântă ideea că s-ar putea însufleți din senin. Că din moarte o să devină vii.

Este la fel de frumoasă ca nudurile lui Bonnard. Este la fel de roz și de galbenă ca rozul și galbenul lui, la fel de emoționantă ca femeile pe care le pictează, la fel de delicată și la fel de fragilă. Ar putea să fie modelul meu dacă aș ști să pictez. Ar poza pentru mine, în toate tipurile diferite de lumină, ar fi de fiecare dată mai frumoasă decât în tabloul de dinainte. Ar fi femeia ideală, femeia întunecată și splendidă, o icoană.

Privește cicatricea de pe trupul meu în urma cezarienei. Nu-mi spune nimic, urmărește cu degetul linia albă până la părul negru și aspru, îmi șterge lacrimile cu cealaltă mână, îmi șoptește că sunt frumoasă, nu știe că asta nu mă consolează deloc, că aș vrea să am o frumusețe la înălțimea frumuseții ei, un destin la înălțimea destinului ei. Seamănă cu un personaj de roman. Nu-și dă seama cât de dureros este pentru cei care o înconjoară. Este plină de viață.

71

Râde de plăcere când își dă seama că am mințit-o, că nu mergem la teatru, ci la gara din Lyon ca să luăm trenul spre Marsilia. Mă întreabă de cât timp pregătesc surpriza asta, vrea să știe toate detaliile, cum am reușit să mă organizez, să-i anunț pe cei din cvartet și mai apoi să-i anunț familia, cu care trebuia să petreacă Paștele. La Marsilia, timpul se întinde la nesfârșit. Juisează de mai multe ori, în aceeași dimineață. Îmi strânge puternic mâna când o duc să ne plimbăm prin locurile noastre preferate,

de la Vielle Charité la rocile din Malmousque. Intră în chiloți în apa înghețată de aprilie, zâmbește larg și i se întăresc sfârcurile. În ultima zi, mă plesnește, o palmă precisă, răsunătoare, care îmi întoarce capul. Nu bagă de seamă că suntem pe strada Consolat.

Iese însoțită de fiica mea în timp ce eu dorm, merge să cumpere sparanghel și primele căpșuni apărute pe piață. Zice pune-ți o dorință, draga mea, când mănânc prima căpșună. Nu-și imaginează că îmi pun dorința ca în sfârșit toate astea să se oprească, inconstanța ei, capriciile ei, nebuniile ei, nebunia ei. Nu-și imaginează cât de mult simt nevoia să fiu consolată.

72

Pentru a sărbători prima aniversare de la momentul ei de curaj, al mărturisirii care a aruncat totul în aer în luna martie, îmi oferă o călătorie la Veneția. Trenul de noapte este anulat. Spune că nu îi pasă, și rezervă două bilete de avion în ultimul minut. Găsește întotdeauna soluții. Se lasă purtată de valul vieții cu un entuziasm care trezește admirația. Viața și lumea trebuie să se învârtă cum este mai bine pentru ea, după dorința ei atotputernică. Debordează de energie.

În trenul care ne aduce de la Veneția, între Grenoble și Paris, închide ușa compartimentului nostru și se dezbracă lent, fără un cuvânt. Mi se dăruiește, înspăimântător de frumoasă, cu coapsele deschise, cu sexul ei umed în zorii zilei, lângă perdeaua de la fereastra deschisă care dădea spre câmpul reavăn al dimineții ce se întindea într-o ceață verde.

Îi place să-mi citească romane cu voce tare, mimează diferite personaje luând voci diferite, își agită brațele construind dialoguri. Nu se pricepe, în ciuda eforturilor, să pregătească ceva la cuptor. Spune hai să mergem la cinematecă, hai să mergem la scăldat. Spune *partoches* partiturilor ei, unde este *partoche*-ul lui Brahms, am rătăcit *partoche*-ul 132 al lui Beethoven, ai văzut cumva *partoche*-ul meu de Schubert. Pierde deseori lucruri, le regăsește, le rătăcește din nou.

Mă duce la Filarmonică să ascultăm sonatele lui Schubert, mă ia de mână când emoția este mult prea puternică. Dimineața deschide ochii și mă privește insistent spunându-mi că trebuie să oprim această poveste, că asta o va ucide. Mă duc la *Théâtre de la Ville* să vedem un spectacol de Pina Bausch, aplaudă frenetic și urlă bravo în direcția dansatorilor și a dansatoarelor, în picioare, minute bune, bravo, bravo! Lângă ea, mă înroșesc de rușine și de mândrie în același timp. La cinema, luminile se aprind, ea devine o oglindă ciudată, chipul ei tumefiat de lacrimi reflectă chipul meu tumefiat de lacrimi. Spune inimile noastre bat în același ritm, spune este o nebunie legătura asta, este o nebunie comuniunea asta. Spune nimeni nu poate înțelege asta, nimeni.

Mă sună la miezul nopții. Nu se mai oprește din plâns. Spune gata, ajunge! Nu știe că la celălalt capăt al firului mă sufoc în lacrimile mele, că nu mai pot respira, beată de suferință, că mă doare tot corpul, îmi este imposibil să-mi imaginez viața fără ea. Mă lovește și obrazul meu păstrează mult timp urma roșie a degetelor ei pe pielea mea albă. Spune că ar vrea să ne despărțim, dar sosește după o oră aducându-mi programul noii sesiuni a teatrului

nostru preferat, vrea să mergem la o mulțime de spectacole, face planuri, este veselă ca o zi de primăvară.

74

Vrea să mergem la cinema, vrea să facem dragoste, vrea să adormim una în brațele celeilalte, vrea să nu ne mai scriem și să nu ne mai vedem pentru câteva zile, vrea să luăm mâncare japoneză, vrea să mergem în weekend la țară să se odihnească, vrea să încetez să mai plâng, vrea să meargă la o petrecere fără mine, vrea să nu aibă nici o responsabilitate, vrea să fie relaxată, vrea să fie liberă.

75

Luna iulie sosește ca un bumerang. Parisul este asfixiat, abia mai poți respira. Zâmbește când descoperă geanta de piele galbenă pe care i-o fac cadou de ziua ei. Îmi oferă, în aceeași zi, un trandafir roșu care se usucă în câteva zile din cauza căldurii caniculare. Ne face o surpriză, mie și copilului, și ni se alătură, când plecăm în vacanță la malul oceanului. Conduce atât de repede, încât o oprește poliția pentru exces de viteză. Ascunde un cadou în valiză, o eșarfă cu stele. Râde în hohote, totul o amuză, este un copil de șase ani și jumătate care face castele de nisip ore întregi, care construiește cu fiica mea un vapor din materiale reciclabile. Pleacă din nou, viața devine din nou întunecată și cumplit de plictisitoare.

Participă la o emisiune alături de cvartetul ei pe France Musique, este foarte emoționată când îi povestesc la telefon că am bătut la toate ușile din sat și am implorat să mi se împrumute un radio, că am căutat un loc unde să

prind frecvența și că am ascultat-o cu sfințenie întinsă în iarbă în mijlocul insectelor cu urechea lipită de aparat.

76

Îmi spune nu, niciodată, aud bine, niciodată nu o să se urce într-un astfel de carusel, un carusel în care ajungi cu capul în jos, care îți face inima să tresară și în care îți vine să vomیți. Nu mă ascultă când recit foarte încet poemul lui Max Jacob², *caruselele se mută*, să mă bucur de voi, carusele, nu mai am... ce nu mai am?... vârsta, se simte lezată când o iau peste picior, de parcă ar fi o cocotă spune bine, în regulă, haide, te însoțesc, se așază lângă mine și urlă mai să-mi spargă timpanele în timp ce ne învârtim în noaptea caldă. Când coborâm are un zâmbet de fetișcană, spune că vrea să o ia de la capăt imediat, spune încă o dată, încă o dată, încă o dată, este un copil, iubesc un copil. Spune este minunat parcul de distracții, îmi zâmbește în fața standului unde neoane țipătoare clipocesc *no limits*, nu ascultă când continui să-i recit poemul despre carusel.

Mon manège à moi este un cântec compus de Norbert Glanzberg în 1958, cu versuri de Jean Constantin, care a lucrat din greșeală pe o bucată muzicală ce urma să facă parte din coloana sonoră a filmului *Unchiul meu*, filmul lui Jacques Tati, și care nu fusese gândită ca un cântec. A devenit unul dintre cele mai mari succese ale lui Edith Piaf.

Cântecul spune: Mă faci să-mi întorc capul, tu ești caruselul meu.

² Este vorba despre poemul *Avenue du Maine*, construit pe un joc de cuvinte. (N. tr.).

I se face frică atunci când mă întorc acasă beată, într-o seară în care are grijă de fiica mea, atât de beată încât am dinții negri de la vin, buzele vineții. Nu înțelege că m-am săturat de această viață pe care ea mi-o propune, de această viață care merge prea repede și în care nu vrea să se implice cu totul, de instabilitatea ei, de nesiguranța ei, de abandonurile și de capriciile ei, de capriciile ei de prințesă.

Nu-i mai convine nimic, detestă că sunt obosită, că vreau să adorm devreme seara, vrea să vorbim toată noaptea, să facem dragoste fără oprire. Îmi spune nu te mai iubesc și simt cum pământul se deschide sub picioarele mele. Mă așteaptă în fața liceului, la fel ca înainte, cu un buchet de margarete. Mă însoțește la o nuntă, unde cântă la vioară pentru prietenii mei. Râde la glumele fiicei mele. Se enervează pe mine, îmi lovește pieptul cu pumnii încleștați, mă imploră să-i punem capăt. Mă sună și îmi propune să ne ducă la mare, spune pregătiți-vă bagajele, o să trec mâine la prima oră să vă iau. Mă sărută ca prima dată pe autostrada dintre Paris și Honfleur. Povestea asta este despre Sarah, imprevizibilă, schimbătoare, confuză, versatilă, înspăimântătoare ca un fluture de noapte.

Îmi zâmbește când copilul adoarme pe ea, salivând pe pieptul ei, în timp ce ascultăm toate trei *Le sacre du printemps* (*Ritualul primăverii*). Mă ajută să fac calendarul de advent pentru fata mea, are șase ani și jumătate când ascunde surprizele, este un copil, iubesc un copil.

Pregătește o prăjitură cu portocale, curry de pui, *tajine* cu lămâi. Se bucură că sărbătorim pentru prima dată Crăciunul împreună. Probează o rochie într-un magazin, mă împinge în cabină, trage perdeaua după ea, facem dragoste în picioare, lipite de oglindă. Mă insultă în autobuzul plin, spune că nu mai poate, că trebuie neapărat să-i punem capăt. Mă însoțește la saună, se lasă masată și înconjurată de aburi. Cumpără două kilograme de clementine, devorează jumătate dintre ele în metroul care ne duce la Lilas. Dansează o bună parte din noapte la o aniversare la care suntem invitate. Este plină de viață.

Cere mai mult rom în cocktailul ei mojito, într-un bar din cartierul Saint-Germain-des-Prés. Folosește o voce pe care nu o recunosc când spune am comandat un mojito și am primit o limonadă cu mentă, cum explicați asta? Se preface că nu vede cum, așezată pe scaunul din fața ei, m-am înroșit până-n vârful urechilor. Îmi face cu ochiul când chelnerul se întoarce cu un pahar plin de alcool. Ciocnim pentru a sărbători beția gratuită. Spune în cinstea ta, iubirea mea. Apoi devine serioasă. Vrea să-i punem capăt, și chiar pe bune de data asta. Nu vreau să mai aud de tine. Și nici tu nu o să mai auzi de mine. Bea mojito cu paiul. Îmi spune mă sufoci. Mă privește cum plâng, cu un aer sever, cu brațele încrucișate.

79

Povestea asta este despre Sarah, despre frumusețea ei necunoscută, plină de cruzime, nasul ei auster de pasăre de pradă, ochii ei de silex, ochii ei criminali, asasini, ochii ei de șarpe cu pleoapele căzute.

Nu mă sună. Nu aleargă după mine pe stradă, pe culoarele de la metrou. Nu îmi scrie zilele următoare, nu mă invită să mergem la teatru, să vedem marea, să vizităm o grădină, să bem un ceai, să mâncăm mâncare japoneză. Nu mă întreabă ce am mai făcut, nu mă întreabă ce mai face copilul. Nu știe că întregul meu corp îmi arde, capul îmi arde continuu, nu am simțit niciodată o astfel de durere fizică, atât de surdă și atât de puternică. Iese din viața mea așa cum a intrat, plină de avânt. Victorioasă.

Seara, mă întorc de la liceu în noaptea albastră și roz vorbind singură. Absența ei mă face să tremur. Îmi petrec zilele plângând, lacrimile se preling pe obraji, pe gât și până pe sâni. Am ochii umflați și obrajii îmi ard. Mă duc să văd *Mamma Roma* la cinema, într-unul din cinematografele în care mergeam împreună, tremur de frig, scrâșnesc din dinți, nu înțeleg nimic din film, absolut nimic. Hoinăresc prin Paris, prin ploaie. Vorbesc singură, ca o nebună. Hoinăresc prin Paris, îndelung. Trec o dată și încă o dată pe sub fluviu. Alerg adesea după autobuz, după porumbei, după ea. Mă plimb prin orașul meu. L-am străbătut oare împreună atât de mult, încât fiecare colț îmi trezește o amintire despre tine? Nu există nici măcar o afurisită de vitrină, de cafenea, de refren, de pasaj pietonal, de nuanță a cerului, de cinema, o afurisită de atmosferă, un afurisit de cerșetor pe care să nu-l bântui, vrăjitoareo? Iau un tren de noapte să merg la casa din povești, casa în care am dansat boogie-woogie. Ajung în Marsilia, iau autobuzul spre Malmousque, urlu pe stâncile ascuțite, urlu din toți rărunchii. Aș da orice ca ea să fie aici cu mine, în chiloți, să facă baie în apa înghețată și aurie. Vizitez Cité radieuse, mă târăsc prin autobuzele marsilieze. Radioasă zici. Radioasă pe naiba. Pe acoperișul

care domină orașul, mă ia cu ameteală gândindu-mă că aş putea sări, tăcerea ei mă îmbolnăvește. Pe acoperișul clădirii lui Corbusier mă întind pe spate și plâng îndelung, sub privirile confuze ale turiștilor care îmi ocolesc trupul cu delicatețe, fără nici un cuvânt, cu o atitudine servilă. Suntem în martie. Întâi martie, Marte, Marsilia, orașul vindecare, orașul reziliență, orașul astral. Corpul meu arde, chiar și fără apa mării. Toate aceste cicatrici și focul din pânțele mele când mă gândesc la tine, aceste nopți și aceste imagini cu tine, pe care le văd pe tavan trecând ca niște comete și casa nebuniei pe care o iubeai și rătăcirile mele în duhoare care te înduioșau. Am o lumină în ochi, o lumină intensă, atât de albă și de proaspătă, aproape acidă. Lumina pe Marte străpunge oasele, repară scheletul, cârpește sufletul. Mă simt bine să știu că împărțim același cosmos.

81

Într-un alt dicționar medical. Latență: după un traumatism psihic, timpul care se scurge între eveniment și apariția sindromului de repetiție în nevroza traumatică. Aparent liniștită, această perioadă este deseori însoțită de momente de izolare, dificultate de adaptare, stări depresive sau, dimpotrivă, stare de euforie paradoxală. În mod normal durează de la câteva săptămâni la câteva luni, poate să fie foarte scurtă sau să se prelungească ani întregi.

82

O tresărire, în gara din Marsilia. Suntem în luna martie, doi ani de la chibritul aprins, mirosul de sulf și mărturisirea

oferită ca un cadou. Suntem în luna martie, au trecut deja câteva săptămâni de când nu am mai auzit sunetul vocii ei. A zis nu vreau să mai știu de tine, nici tu nu o să mai știi nimic de mine. Mă epuiza, dar fără ea simt că mor. Nu reușesc, e mult prea greu. Mi se taie respirația când aud telefonul sunând în gol, o dată, de două ori, de trei ori. Apoi închide. Îi aud vocea. Zice alo. Zice alo. Este în viață. Pare tristă, ușor abătută, are o voce suferindă, o voce pe care o cunosc prea bine, surdă, dezgolită, fără urmă de orice iubire și de orice răutate. Inima mi se strânge. Se face ușor frig, dintr-odată, pe peronul 2 al gării din Marsilia. Tăcere, foarte lungă. Îi aud suflul și aș vrea să-l înghit. Îmi privesc picioarele și mai apoi cerul. Acolo sus, deasupra trenurilor, un nor se alătură altor nori.

Spune am vrut să te sun, să știi, dar n-am putut, trebuie să-ți spun ceva, sunt bolnavă, este grav, am cancer la sân.

II

1

Este o primăvară ca oricare alta, o primăvară care îmbie pe oricine la melancolie. O primăvară capricioasă, cu nopți calde și ploi reci. Nu reușesc, în camera umedă, să-mi desprind ochii de la corpul gol și craniul ei ceros, de la

profilul ei de moartă. Pentru ultima dată, observ fiecare părticică din corpul ei, din acest corp pe care îl iubesc atât de mult. Vreau să imprim în mine, pentru totdeauna, degetele ei ca niște pernuțe, finețea gleznelor ei, rotunjimea tulburătoare a gambelor, moliciunea coapselor, sexul ei ciudat și neted de sugar și de femeie bătrână, pânțele ei indulgent. Vreau să imprim în mine, pentru totdeauna, frumusețea sânilor ei. Nu vreau să-i privesc chipul. Mi-e frică să o privesc cum doarme. Mi-e frică să o văd cum moare. Mi-e frică să o sărut pentru ultima dată. Mi-e frică să nu o trezesc. Mi-e frică să nu revină la viață.

Acum doarme, în sfârșit. E moartă.

Mă ridic fără să fac zgomot, în acest răsărit murdar și gri, dezgustător, părăsesc camera în vârful picioarelor. Inima îmi bate mai să sară din piept. Nu am timp să mă îmbrac, îmi arunc toate hainele în geantă, mă încălț, arunc o ultimă privire aici, unde m-am simțit ca acasă. Pentru o secundă, îmi atrage atenția o strălucire roz în colțul drept al încăperii. Florile de magnolie lovesc geamul, flori mari și frumoase de magnolie, cu petalele deschise, pline de rouă și de lumină. Deschid ușa de la intrare, apoi o închid fără zgomot. Sunt în cămașă de noapte, în zorii zilei. Odată ajunsă în stradă, nu mă mai întorc, încep să alerg cu toată puterea. Alerg ca o nebună pe străzile cartierului ei pe care îl cunosc pe de rost. Mi-e frică să nu mă urmărească, ca de atâtea ori, să nu mă tragă de mânecă și să mă oprească, să nu o iau de la capăt. Ajung la metrou, gâfâind, cobor treptele patru câte patru, împing dintr-o mișcare de șold poarta de fier și mă arunc în metrou, care pornește imediat, Doamne ajută. Sunt departe deja. Nu o s-o mai văd niciodată. E moartă. Nu o să-i mai simt niciodată mirosul. E moartă. Nu o să-i mai mângâi niciodată corpul, nu o să mai facem dragoste niciodată. E moartă. Nu o să-i mai privesc niciodată gura, uluită,

spunându-mi că nu mă mai iubește, că nu mai este îndrăgostită de mine. Sunt salvată.

Metroul se cufundă în întuneric. Respir din nou. Închid saliva cu gust de fier, cu gust de sânge. Îmi acopăr fața cu mâinile. Degetele mele au păstrat mirosul sexului ei. Le miros ca o nebună. Iubita mea. Iubita mea moartă. Mirosul sexului iubitei mele moarte pe degetele mele.

Trebuie să plec. Repede. Să nu mai rămân în acest oraș. Timp de două, trei zile, poate, merg prin Paris, aproape fără să mă opresc. Noapte și zi. Trec o dată și încă o dată pe sub fluviu. Alerg adesea. După autobuz, după porumbei, după ea. Merg prin orașul meu. L-am străbătut oare atât de mult împreună, încât fiecare colț de stradă îmi amintește de ea? Trebuie să iau un tren, un avion. Un vapor. Să plec. Repede. Mi-e frică să nu mă găsească. Să se afle ce am făcut. Mi-e frică să nu mă urmărească. Moartea pe urmele mele. Ea este moartea. Sarah moartea. Mi-e frică să nu mă prindă iar în mrejele ei. Nu vreau să-i mai văd ochii. Ochii ei atât de frumoși. Ochii ei cu pleoapele căzute.

Încerc să respir calm, să mă gândesc. Trebuie să-mi fac un plan. Un plan de acțiune, un plan de atac. Trebuie să ies din asta. E moartă, la dracu'! Nu mă mai iubește. Nu vrea să mă mai iubească. Nu mai vrea dimineți în care nici măcar radioul care urlă nu reușește să ne desprindă corpurile înlănțuite. Nu mai vrea râsete la telefon, satisfacția de a ne găsi atât de bine cuvintele, glumele, de a ne potrivi perfect încât viața părea armonioasă tot timpul. Nu mai vrea excursii, escapade, ieșiri. Nu mai vrea întâlniri care-mi fac corpul să vibreze, mâinile să tremure, care mă agită. E moartă. Nu sunt sigură. Dar cred că a murit, într-o noapte de primăvară. O primăvară ca oricare alta, o primăvară care îmbie pe oricine la melancolie. Eu

am ucis-o. Nu sunt sigură. Dar cred că eu am ucis-o. Spunea că nu mă mai iubește. Avea boala asta la sân, în sânul ei. Sâni ei pe care îi lingeam în timp ce îmi zâmbea. Spunea iubirea mea, iubirea mea. Și după, câteva secunde după, spunea că nu mă mai iubește. Și e moartă. Poate. Nu puteam să-mi desprind privirea de la corpul ei gol și de la craniul ei ceros. De la rămășițele ei.

2

Draga mea fiică. Copilul meu atât de dulce, atât de haios. Copilul meu plin de viață, ieșit viu din pânțele mele, ce minune. Și care de atunci continuă să trăiască și să trăiască din nou. Va trebui să o las. O să plec. Fără ea. Cât mai departe posibil. Ca să uit profilul lui Sarah în lumina dezgustătoare a dimineții. Profilul ei palid în lumina palidă.

O să fug ca să-mi spăl ochii. Respir mult prea repede. Mă doare tot corpul. Știu ce am de făcut. Gesturile mele sunt vii, precise. Mă ridic pe vârful degetelor ca să cotrobăi sus pe dulap. Măinile mele caută, găsesc cureaua, trag, rucsacul îmi cade în cap. Rucsacul meu roșu. Îl deschid, zip, zip, două fermoare. Pun o pereche de pantaloni, câteva bluze, chiloți, un fular mare și un pulover călduros. Mă îmbrac. O pereche de pantaloni și pulover. Nu iau nici o fustă, nu iau nici o rochie, nu iau nici o cămașă. Fug. Cu moartea pe urmele mele. Oare la ora asta s-a trezit deja? Acolo în apartamentul ei cu magnolii? Oare se miră că nu mă vede lângă ea? Probabil se întreabă pe unde sunt după această noapte petrecută una lipită de cealaltă. Corp la corp. Se gândește poate că am ieșit să cumpăr micul dejun. Că mă voi întoarce. Că o să-i zâmbesc. Cu o pungă de hârtie în mână cu două minicroasante. O pungă de

hârtie, plină. Ca în toate diminețile din lume după o noapte de dragoste. Și degetele mele care păstrează mirosul sexului ei, ținând punga de hârtie. Dar nu. E moartă. Știu asta. Nu o să se mai întoarcă niciodată la viață. Nu o să-și mai vină niciodată în simțiri. Nu o să mă mai sune. Nu o să-mi mai spună că s-a înșelat, că mă iubește, că trebuie să mă întorc. Va rămâne acolo, întinsă pe pat. Dama cu magnolii. Știu asta. Și o să-i găsească cadavrul, într-un moment al zilei în care strălucirea roz a florilor va forma pe fruntea ei goală o cunună de umbre.

Un bilet de avion *low-cost*. Asta cumpăr dând click pe prima ofertă primită, fără să mă gândesc la nimic. De câte ori n-am visat la asta, să cumpărăm un bilet doar dus, fără întors, o aventură, cu care să ne mângâiem sufletul pentru a ne calma când viața devine prea complicată, prea obositoare, copiii prea zgomotoși, oricum o să plec departe și o să-i las aici, o să iau un avion și nu o să mă mai întorc niciodată, o să încep o nouă viață altundeva, fără ca nimeni să știe unde, singură, fericită. Nu mă gândesc, dau click, o dată și încă o dată, validez, spun da la tot ce mă întreabă calculatorul, da, da, da, nu am de ales, trebuie să plec, să uit profilul ei de moartă, craniul ceros și gustul de sânge din gură. Avionul pleacă foarte devreme a doua zi, atât de devreme încât mă hotărâsc să dorm la aeroport, ceea ce și fac, plec, cu rucsacul meu roșu în spate, trântesc ușa apartamentului meu fără să știu când mă voi întoarce, în câteva zile, în câteva săptămâni, mai degrabă, da, asta e, în câteva săptămâni, când totul se va fi aranjat cât de cât, când voi putea respira normal din nou, când imaginile îngrozitoare se vor fi risipit în mijlocul celorlalte imagini îngrozitoare, mormanul de păr de la puii de pisică înecați în chiuveta casei de la țară, bătrâna care a căzut din pricina greutății prea mari pe trecerea de pietoni din fața poștei, imaginile cu oamenii eliberați din lagăre pe

care le-am văzut într-o sală cu perdelele trase într-o zi caniculară, turnurile din 11 septembrie și oamenii care cădeau din vârful clădirii, spânzurarea hipnotizantă a lui Saddam Hussein cu corpul lui mare ca o marionetă ruptă la capătul unei corzi.

În autobuz adorm repede. Merg de câteva zile prin Paris ca să nu mă găsească, mă adăpostesc în librării de ploile reci care contrastează cu nopțile mistuitoare pe care le petrec pe cheiurile Senei, moțâind aproape de apa care se zbate ca și cum ar lupta cu un inamic invizibil. Adorm legănată de mișcarea trenului ce traversează cartiere necunoscute care îmi par tot un posibil pământ de azil pentru că numele lor nu-mi spun nimic, La Courneuve, Le Blanc-Mesnil, Sevran-Beaudottes, Villepinte. Când ajung la aeroport mă simt imediat puțin mai bine. Aproape ușurată. În mod sigur aici nu o să vină să mă caute. Ochii ei nu o să mă mai prindă. Nici zâmbetul ei de vampir. Nu o să mi se spună că a murit. În baia ei de magnolii. Că nu s-a mai trezit niciodată. Nu o să mă întrebe ce știu, nu o să-mi pună întrebări despre ultima ei noapte, despre saliva mea cu gust de sânge, despre fuga mea nebună. Mă fac nevăzută în pântelele aeroportului imens. Devin una dintre acele siluete anonime de care nimănui nu-i pasă. Îmi fac cumpărături din *duty free* pentru a pregăti o cină pe cinste ca să sărbătoresc asta. Lucruri pe care nu le mănânc niciodată. Dulciuri în pungi enorme. Încerc mai multe farduri de pleoape de la marile branduri de lux. Nu mă grăbesc.

Aici nimeni nu mă cunoaște. Nimeni nu știe că sunt aici. Nimeni nu mă întreabă nimic. Privesc sticlele de alcool, sticlele și cutiile lor frumos gravate, pierd timpul răsfoind ghidurile Italiei. Aproape că mă bucur de vacanța asta forțată. Mă gândesc la fiica mea, la ceea ce o să-i spun

când mă voi întoarce. Pentru moment, am lăsat-o la bunici. Probabil acum doarme, înfăolită în pătura ei, bucurându-se de aceste zile neașteptate. O să-i spun că am fost să-mi vindec o suferință din iubire în Italia. O să devină o aventură pe care o vom povesti, la cafea, duminica la micul dejun, la masa de familie. Fiica mea va spune că într-adevăr mama ei e un personaj de roman. Da, este romantic să fugi pentru a-ți vindeca o pasiune, să-ți abandonezi copilul pentru a-ți lăsa inima să se cicatrizeze. Mă opresc pentru o secundă în fața sticlulelor de parfum frumos aranjate. Zăresc parfumul lui Sarah pe o etajeră. Îl iau, pulverizez puțin pe încheietura mâinii stângi pe care o duc la nas. Durerea apare pe loc. Stomacul mi se strânge. Îmi mușc mâna ca să nu urlu. Ies din magazin alergând, cu punga cu dulciuri într-o mână, cu fularul în cealaltă. Alerg drept înainte, spre geamul care dă spre pistă, până când nu mai am unde. Afară e întuneric. Mă lovesc de noapte. Beculețe galbene clipocesc pe piste. Avioane mari, liniștite și pașnice își așteaptă pasagerii. Este atât de liniște. Ca și cum nu aș mai auzi nimic, deodată, ca și cum o tăcere imensă tocmai s-a abătut asupra lumii. Mă sprijin de geam. Am impresia că o să vomit, dar încep să plâng, copleșită, prăbușită, devastată.

3

Noaptea este lungă, înțesată de imagini cu Sarah pe fondul zgomotului neobosit al vieții care colcăie în pânțele aeroportului, zgomotul valizelor care se deplasează, al întârzierilor, al anunțurilor, al oamenilor care plâng, care vorbesc la telefon, care sunt între viață și viață, în acest moment mișcător în care nu mai știm foarte bine cine suntem, ce facem și de ce. Fascinația de a fi acolo, în plină noapte, fascinația de a fi aici, în viață, în

plină viață, în ciuda suferinței asurzitoare care mă copleșește și a disperării care mârâie înlăuntrul meu.

Un coșmar. Toate vânzătoarele din magazinele aeroportului, toate însoțitoarele de zbor, toți pasagerii de sex feminin se numesc Sarah. Nu mai există decât un singur prenume pentru femei, al ei. Cu siguranță și eu mă numesc tot Sarah, vreau să verific pe pașaport, îl caut, mai întâi calmă, apoi cu nervozitate, îmi răstorn buzunarele pardesiului, nimic, buzunarele exterioare ale rucsacului, nimic, mă panichez, vreau să fug, să urc într-un avion, să termin cu toate, dar fără pașaport nu pot, este clar. Oamenii se strigă unii pe alții și pentru că toate femeile se numesc Sarah este un adevărat dezastru, nimeni nu știe cui să răspundă, îi aud prenumele peste tot, în gura bărbaților care le sărută pe cele care pleacă, pe curând, Sarah, iubirea mea, în țipetele taților care urlă spre fetele lor, în anunțurile din difuzoare. Merg la biroul poliției din aeroport ca să declar că mi-am pierdut pașaportul. Polițistul îmi cere numele ca să-mi înregistreze reclamația. I-l dau. Izbucnește într-un râs zgomotos și, pe un ton sinistru, îmi răspunde, dar e imposibil, numai cele cu numele de Sarah au supraviețuit.

Sunt ghemuită pe fotoliile din plastic. Mi-e frig. Mi-e rău. Îmi lipsește. Unde ești, nenorocito?

Urc în avion în timp ce noaptea se destramă. Știu că deasupra norilor o să fie zi, ce ușurare. Nu-mi privesc colegii de aventură, nu prea am chef să știu cu cine împart această călătorie. În curând o să mă alătur cerului, doar asta contează. Avionul mare, pașnic și binefăcător decolează. Cu nasul lipit de geam, admir toată această distanță dintre ea și mine și îmi vine să râd. Asta e, s-a terminat. Sunt salvată. Miraculos. Îmi apare imaginea ficei

mele, mă gândesc la viața noastră. Seara, când o întâlnesc în curtea școlii în lumina adorabilă, cu obraji înroșiți de la atâta joacă, bucuria imensă de a vedea picioarele ei micuțe care se grăbesc când mă zărește și să simt corpul ei lipit de al meu. Drumurile noastre prin Paris, călătoriile noastre cu metroul, ieșirile noastre seara, la sfârșit de săptămână, chiar dacă nu stăm mult, ca să nu fie obosită a doua zi. Mi se pare că seamănă cu acei copii din perioada interbelică, cu acele mii de chipuri pe care le-am privit în cărțile vechi, prăfuite, când căutam Dumnezeu știe ce, pe Dumnezeu pur și simplu. Momentele petrecute întinse pe covorul marocan din camera ei, sporovăind, povestindu-mi cum este viața când ai patru ani, fricile care-ți strâng stomacul, speranțele pe care ți le faci, visurile la care aspiři și micile plăceri pe care le ai. Ar fi trebuit, poate, să-l previn pe tatăl ei, să-i spun că plec în Italia, că mă întorc în scurt timp, să-i cer, mai ales, mai ales, să aibă grijă de ea, să-i explic că am ceva de rezolvat, dar că mă voi întoarce curând. Lucrurile spuse astfel sună oarecum bizar, dar nu sunt sigură că ar înțelege. Tăcerea este adeseori mai bună. Își va da seama, oricum, când va vedea că nu răspund la telefon și că bătaile în ușa mea vor rămâne fără răspuns.

Prin hublou, admir conturul insulelor tivite de nisip, modul european de a împărți terenul în parcele, pădurile ruinate și pământul gol și virgin, pare-se, tuns, da, tuns. Stâncile de care se lovesc valurile sunt ca o cucerire continuă. Ultimul tremur al avionului seamănă pesemne de departe cu o pasăre care se scaldă, într-o zi cu soare, într-un șanț plin cu apă de ploaie.

Uitasem cât de tare te dor urechile la aterizare. Dar mă bucur de fiecare durere. Spatele meu anchilozat, ceafa mea înțepenită, da, timpanele mele care vor exploda, de

ce nu, fiecare durere din corp mă face să uit durerea inimii, durerea pe care o am de trăit din moment ce ea este moartă, este poate moartă, durerea că mi-am ucis iubirea, că nu am putut să mor în locul ei. Splendoarea fugitivă a munților care înconjoară lacul Garde îmi taie răsuflarea. Asta e tot, așadar? Viața se poate opri, iubirea poate muri și lumea poate continua, alături, în același timp, în același spațiu, să strălucească de frumusețe?

4

Ploaia cade pe obrajii mei învăpăiați și se amestecă cu lacrimile mele arzătoare. Mi-e cald, atât de cald, nu este nimeni pe străzile milaneze pe care merg năucită, și aceste picături îmi fac mult bine, sunt picături grele de sfârșit de aprilie, le aud cum aproape explodează una câte una când ating trotuarul, ca o lovitură de pantofi la step. Ploaia are miros de stridii și gust de saké, simt prezența chiar deasupra mea a unui imens nor gri umflat de mare și care vine fără îndoială direct din ocean. Am ieșit la prânz din aeroport și continui să merg, dacă nu aș fi atât de obosită, cred că aș lua-o la fugă. Mă înghesui într-un metrou și îmi las corpul să decidă pentru mine, să aleagă ce schimbări să facă, și mă trezesc în metroul care merge la Isabella, căreia îi spun sosesc, este o urgență, nu o să rămân.

Nu e nimeni în metrou, nu e nimeni nicăieri, mă întreb dacă mai plouă, închid ochii pentru o secundă. Și, dintr-odată, metroul accelerează la urcare, se pregătește să iasă din membrana neagră care îl strânge, precum un copil care iese din pântecul mamei sale, vagonul vibrează din ce în ce mai tare și, după un moment de suspans, nu mai mult de o secundă poate, țâșnește și dintr-odată culoare,

zgomot, aer. Soarele inundă vagonul complet gol, dar nu mai contează, sunt atât de slăbită, ghemuită pe scaunul meu, sunt un sugar expulzat din orașul-mamă, am fața tumefiată de mici boxeri nou-născuți, urechile îmi țiuie și îmi vine să țip pentru că mi-e greu să respir cu o explozie sub craniu pentru că. Pentru că acum mult timp ne-am trezit devreme într-o duminică dimineața ca să mergem să vedem un film în cinemaul nostru preferat. La ora la care oamenii abia își încep ziua de duminică, luăm metroul ca să ne întoarcem acasă, pentru a lua micul dejun, puțin amețite că am petrecut, încă adormite, două ore în întunericul cinemaului. Ne întindem într-un colț al vagonului unde sunt șase locuri, trei locuri față în față, și, legănate în acest întuneric prin mișcări și zdruncinături, nu așteptăm decât un lucru, momentul în care vagonul se prinde de pământ pentru a ieși la suprafață. Culcate pe spate, cu ochii larg deschiși, pândim cerul care apare brusc și lumina care ne îmbată și ne face să întoarcem capul timp de o secundă. Și apoi, cu vocea ei pe care o iubesc atât de mult, spune, ai văzut soarele, draga mea?

5

Totuși, acest gust de sânge nu dispare. Asasino! am senzația că citesc pe buzele fiecărui italian. Ucigașo! Nebuno! Mână funestă! Am ucis-o în timp ce ea murea, în această noapte palidă, am ucis-o pentru că nu suportam că moare, nu suportam când buzele ei se deschideau pentru a spune nu te mai iubesc, nu suportam să sufere, să sufere de o boală pe care eu însămi o strecurasem în sânul ei, în sânul stâng, pe partea cu inima, o boală ca un pumnal în inimă, și eu la capătul mâinii care ține cuțitul. Am ucis-o pentru că îmi era imposibil să trăiesc cu ea, alături de ea, să fiu partenera ei, să plecăm împreună la

drum, am ucis-o pentru că prefera muzica, am ucis-o pentru că nu suportam imaginea corpului ei osos, craniul ei ceros, profilul ei de moartă. Am ucis-o pentru că avea capricii de divă. Am ucis-o pentru că o uram, pentru că o iubeam atât de mult, încât aş fi vrut să mor în locul ei.

În fine, nu sunt sigură. Nu mai ştiu exact ce s-a întâmplat. Am făcut dragoste. O crimă este aproape acelaşi lucru, până la urmă. Aşadar, poate nu este moartă, poate cântă la vioară, acolo, în casa ei scăldată în lumina roz a magnoliilor. Exersează fără îndoială octetul. Îmi amintesc de asta, ştiu cum este.

6

Isabella soseşte repede. Nu o aştept decât câteva minute în locul în care mi-a dat întâlnire şi unde-şi face apariţia zâmbind larg. Poartă o rochie neagră drăguţă, cizme de piele de căprioară foarte elegante, ochelari de soare care îi țin părul. Este îmbujorată. Strigă *ciao* când mă zăreşte de pe cealaltă parte a străzii, pentru o secundă, uit tot. Traversează alergând şi mă îmbrăţişează puternic, strângându-mă încă şi mai tare, un mare *abbraccio*. Spune uită-te bine unde suntem, ca să nu te rătăceşti. Aici este Piazza della Conciliazione. Înţeleg: împăcare.

Locuieşte în apropiere, într-un apartament mare, în întregime alb, cu parchet vechi. Are un birou cu o bibliotecă ce urcă până la tavan, trei pisici, care trândăvesc în camere spaţioase, o bucătărie somptuoasă cu o masă imensă din lemn, care parcă te cheamă să iei loc imediat, să bei o cafea, să scrii câteva rânduri şi un balcon unde poţi să citeşti lângă o iasomie cu un miros

divin. Mă simt ca acasă, la adăpost, protejată, desprinsă de lume. Nimeni nu o să vină să mă caute până aici, în mod sigur, și nimeni nu mă cunoaște aici, sunt transparentă, ignorată, incognito. Inocentă.

Nu știu când mă voi întoarce la Paris, îi spun Isabellei aș vrea să vizitez puțin Italia, să merg mai departe de Milano, poate până la Napoli, să iau trenul de noapte pentru că nu am bani și pentru că îmi place asta mai mult decât orice, da, de ce nu până la Napoli, aș vrea să mă trezesc la malul mării, într-un oraș care sclipește și pute la fel ca Marsilia, așa cred despre Napoli, că pute. Și am nevoie de asta, m-am gândit, fără să i-o spun, am nevoie de putoare ca să acopăr mirosul de sânge care nu-mi dă pace, care mă urmărește ca un nor roșiatic plin de brumă sângerie, mirosul pe care îl simt peste tot, de care sunt impregnată și care scrie pe fruntea mea *asasină*. Napoli, întreabă ea și râde în hohote, cu râsul ei zgomotos, dar este la celălalt capăt al lumii, *carina*, Napoli este în sud, este aproape o altă țară, o altă viață. Murmur că da, asta îmi doresc, o altă viață.

7

Îmi amintesc de viața suspendată, de această viață pusă pe pauză, când mi se opri respirația și nu-mi mai simțeam greutatea. Așteptam, da. Pluteam de-a lungul zilelor care treceau, pluteam încercând să mă prefac că nu s-a întâmplat nimic. Îmi era greață când mă trezeam și mă simțeam obosită în mijlocul zilei, o oboseală cruntă, copleșitoare, ca și cum eu aș fi plecat în Japonia. Am încercat să-i spun pe Skype, unde schimbam câteva cuvinte la ore imposibile. Cu aceeași voce, număram zilele care rămâneau până la întoarcerea ei. Mai mult de

optsprezece zile. Încă optsprezece zile. Fixam cu privirea gura de pe ecran ca și cum viața mea depindea de asta. Buzele ei articulau cuvinte de dragoste care ajungeau la mine cu întârziere. În momentul în care urma în sfârșit să închidem, pământul japonez a început să tremure cumplit, era ca un rău de mare contagios, aveam senzația că începe să se miște și camera mea, că parchetul meu tremura, corpul meu pâlpâia. Cât timp a durat cutremurul, am glumit fără oprire din paturile noastre și nu puteam să mă opresc din a mă gândi că noi eram cutremurul, povestea noastră de iubire era șocul seismic care face ca totul să tremure la kilometri distanță, că era o zguduire, un cataclism. O catastrofă. Îmi amintesc de asta, că mi s-a spus, credeți-mă, nimeni nu o să iasă teafăr.

8

Mă prăbușesc pe canapeaua din biroul Isabellei, îmi acopăr trupul cu o cuvertură indiană pe care o găsesc acolo. Alunec într-un somn brusc, ca un leșin. În starea aceasta de comă o aud pe Isabella, care face curat, face un duș, iese la cumpărături, clac ușa apartamentului, intră pălăvrăgind la telefon, clac ușa apartamentului, le vorbește pisicilor ei în italiană, aranjează obiectele în bucătărie, pregătește masa, bombăne. Aș vrea să rămân aici toată viața, să dorm în zgomotul celor care continuă să trăiască, al celor care nu știu, în zgomotul naiv al celor care nu au făcut nimic rău.

Când mă trezesc, curăț două kilograme de cartofi, ca să o ajut, fără să fac zgomot și fără un cuvânt. La radio se aud voci în italiană, pisicile moțăie. Mă întreb ce o să spună tatăl fiicei mele când își va da seama că am dispărut. Nu sunt sigură dacă o să anunțe pe cineva, atât

este de ciudat. Mă simt slăbită, într-o viață întreruptă, viața altcuiva. Isabellei i se pare că sunt palidă și mă sfătuiește să ies puțin la aer. Îmi spune cum să ajung la Trienala din Milano, care se ține la Pallazo dell'Arte, în parcul Sempione. Am sentimentul că dacă nu-i urmez sfatul, dacă nu ies imediat, atunci nu o să mai ies niciodată din casa ei, voi rămâne claustrată și prăbușită în acest apartament necunoscut, în acest oraș necunoscut. Nu iau nimic, îmi pun doar haina și ies, clac.

În cartier, străzile sunt largi, mărginite de case mari, care sunt mai mult decât niște case, vile, locuințe antice. Pe XX Settembre, trotuarul se fărâmițează sub glicinele mov și posomorâte. Merg privind aceste imense clădiri, coloanele lor, obloanele sumbre și disprețuitoare. Mă gândesc la bogăția romană, la ideea pe care mi-o fac despre bogăția romană, decadentă și exuberantă. Merg printr-un soare nebun, un soare îndrăzneț, un soare indecent. Un soare imposibil, un soare pe care nu-l merit. Pallazo dell' Arte este somptuos, grădina magnifică. Toată această frumusețe mă rănește, îmi face rău, îmi pătrunde sub piele ca un briceag. Aș vrea ca lumea întreagă să fie pătată cum sunt mâinile mele pline de sânge, cerul să fie jos și gri, soarele să-și aplece capul cum eu îmi aplec eu chipul, rușinoasă și vinovată.

Când mă întorc la Isabella, masa este aranjată aproape de fereastră, tacâmuri vechi și pahare frumoase, rafinate, sunt aranjate cu grijă pe fața de masă albă din in, lumânările răspândesc lumină în cameră. Râde de fața mea înspăimântată, crede cu siguranță că sunt surprinsă și fericită pentru că mă primește astfel, spune am invitat câțiva prieteni la cină, nu știe că tot acest fast mă zăpăcește, că mi se pare opulent și grotesc, că nu mai e nevoie decât de niște ciorchini de struguri și, iată, suntem

acasă la niște romani decadenți, iar preparatele maiestuoase îmi provoacă greață. Greața mă încearcă și în fața rochiei frumoase de seară pe care o poartă, pe care tocmai mi-a arătat-o rânjind, greață în fața profilului ei fardat, greață auzind invitații sunând la ușă.

Fac un efort și, în ciuda a toate astea, mă coafez, mă fardez cu puțin roz în obraji. În oglindă, încerc să-mi îndrept părul, să am o mină mai veselă. Căuză pierdută.

9

Îi sunt recunoscătoare femeii care mi se prezintă spunându-mi *Ciao, sono Benedetta*, pentru că nu mai vorbește cu mine după aceea, dar mi se alătură în bucătărie ca să gătim împreună un sos cu lămâie pentru paste, pentru că mă lasă să o ajut. Ca o marionetă îi copiez gesturile, strivesc și amestec un cățel de usturoi cu suc de lămâie pe care îl presează, adaug ulei de măsline, parmezan, amestec, amestec, amestec. Privesc hipnotizată cum se contopesc diferitele ingrediente și formează o pastă, ca și cum nu am mai gătit niciodată în viața mea. Sosesc și ceilalți invitați. Isabella îi spune fiecăruia unde să se așeze la masă, deschidem o sticlă de vin care pare scump, un vin incredibil, antologic, pare să spună unul dintre invitați după ce l-a gustat, un om brunet, care pare cam bădăran. Suntem opt invitați. Nu înțeleg mare lucru din conversațiile lor, toată lumea vorbește foarte tare și foarte repede, fac multe gesturi și râd, nu înțeleg decât câteva cuvinte care seamănă cu cele din franceză și care îmi dau un indiciu despre conținutul conversației. Oricum, mi-e indiferent, sunt acolo fără să fiu acolo, sunt în camera din apartamentul din Lilas, aproape de corpul adormit al lui Sarah, aproape de corpul lui Sarah

moartă, aproape de corpul ei cald pentru încă o secundă, aproape de chipul ei frumos și impasibil, aproape de craniul ei chel și ceros încununat de umbra magnoliilor. Liliac și magnolii, un buchet frumos pentru o defunctă. Așa cum meriți, dragostea mea.

Nu sunt în stare să mănânc nici măcar o bucată din friptura pe care ne-o servește Isabella en *secondi piatti*, văd în ea corpul lui Sarah, corpul lui Sarah dezmembrat și tăiat alături de piureul gătit din cartofii pe care eu însămi i-am decojit. Îi privesc, pe rând, pe toți cei șapte invitați, în hainele lor frumoase, cuvintele lor frumoase din limba lor frumoasă și gesturile lor frumoase, sunt niște căpcăuni care îi devorează corpul, îi sfâșie carnea cu dinții, fără să lase măcar o firimitură. Mi-e greață. La desert avem sorbet de grepfrut, accept cu plăcere, acidul rece se prelinge pe gât și îmi calmează senzația de vomă. O să merg la culcare fără un cuvânt. Adorm brusc, din nou, cad ca într-un leșin, înconjurată de vocile lor stridente de nesătui, de râsetele lor de antropofagi.

10

Îmi aduc aminte de asta, știu cum e. Diminețile lipită de ea. Ora 7.04, France Inter, zgomotul sirenelor în camera jilavă, aș vrea să mă cufund din nou în somnul spulberat și pierdut, în acest somn calduț, care urmează după nopțile de dragoste feroce, nopțile de iubire înfometate, devoratoare, nesătule, nopțile de iubire cărora nu credeam că o să le supraviețuim, credeam că o să murim acolo, pur și simplu, nopțile de iubire în care ne devorăm inima, asta e, ne devorăm inima zdrobită în bucăți în palma celeilalte, și în care plâng în sinea mea, atât de mult aș vrea să mă încorporez, să mă scufund, să mă înec și să dispar în

corpul ei. Îmi amintesc, știu cum este, serile sălbatice în care cutreieram orașul. Ora 00.34, complotăm în noaptea pariziană. Oamenii se întorc ușor spre siluetele noastre care se clatină, fără să cedeze, spre chipurile noastre care radiază aceeași expresie, de plăcere, de obrăznicie, de încredere și de curaj, un aer insolent și aceeași impertinență în profunzimea ochilor noștri. În taxiul care ne duce acasă, facem socoteala la tot ce am băut și nu reușim să ne explicăm totuși beția care ne înalță. Euforia vine din orele petrecute împreună, din nebunia acestei vieți pe care o ducem pe repede înainte, din timpul furat timpului. Îmi amintesc de asta. Din primul moment în care suntem împreună apare magia.

11

Mă trezesc târziu, epuizată de parcă aș fi alergat toată noaptea. Isabella s-a trezit de mult timp, pălăvrăgește veselă cu doi dintre invitații din ziua precedentă, în bucătărie. Bărbatul brunet care pare la fel de bădăran, cu o voce extrem de gravă, și o femeie în jur de patruzeci de ani, cu părul gri și ondulat, foarte elegantă, într-o cămașă de noapte din mătase, pe care o cheamă, îmi amintesc, Lisa. Înțeleg că e vorba de un cuplu. Isabella îmi spune că cei doi nu stau la Milano, că au dormit în camera de oaspeți, că vor pleca la prânz, întorcându-se în Slovenia, unde locuiesc. Mă trimite să fac un duș. Rămân o vreme sub apa caldă, așezată în cadă, cu dușul între coapse. Mă gândesc la toate dățile în care am făcut dragoste cu Sarah și mă întreb cine îmi va mai atinge corpul acum că nu o s-o mai văd niciodată, acum că nu mă mai iubește, că nu mă mai dorește, că a preferat să moară.

În bucătărie, conversația este în toi. Mă simt ușurată că nu înțeleg tot, că îi ascult vorbind cum ascuți un cântec de leagăn, fără să acorzi atenție cuvintelor, doar bucurându-te de melodie. Isabella pune multă frișcă în cafeaua pe care mi-o pregătește, îmi întinde o farfurie drăguță cu o bucată mare de *pinza*, o specialitate din Trieste pe care au adus-o invitații, o brișă după care era înnebunit James Joyce. Pe cardul care însoțește prăjitura scrie *conservare nella sua confezione originale ad una temperatura non inferiore ai 15° C, apoi da consumarsi preferibilmente entro il*, fără să fie specificată vreo dată. Mă întreb la ce temperatură ar trebui conservat corpul lui Sarah ca să nu putrezească.

Cer informații despre Trieste, orașul lui Joyce, despre care nu știu nimic. Lisa începe să turuie într-un amestec de italiană, engleză și franceză, din care înțeleg că este orașul în care a crescut bunicul ei, că și-a petrecut acolo fiecare vacanță când era copil, că se întoarce rar, dar de fiecare dată copleșită de emoție. După moartea bunicului ei, a moștenit apartamentul, dar nu are timp să-l întrețină, este o ruină. Ei trăiesc în Slovenia acum, ea și bărbatul brunet cu vocea gravă. Trieste era pe drumul lor spre Milano, s-au oprit o noapte acolo, au dormit în apartamentul bunicului ei și au trecut a doua zi să ia o *pinza* de la aceeași patiserie de unde cumpăra și Joyce.

Cu cele șapte secole de istorie ale sale, castelul Sforza reprezintă o mărturie extraordinară a unor vremuri glorioase, dar și a momentelor dramatice ale orașului Milano. Este unul dintre cele mai importante din oraș și din Lombardia, drag milanezilor și cunoscut turiștilor din lumea întreagă: este nu doar un edificiu grandios, ci și un cufăr prețios de capodopere și un loc de studiu.

Isabella insistă să mergem să vizităm castelul. La cafeneaua la care ne așezăm pentru un moment vorbim despre iubire, despre durerile pe care trebuie să le îndurăm ca să savurăm din plin bucuriile. Nu-mi pune întrebări când încep să plâng în tăcere. Spune doar, încet, cu accentul ei irezistibil, trebuie să traversăm noaptea și să înflorim ziua. Și apoi pleacă la muncă și mă lasă acolo, la poalele pietrelor trecutului.

Îmi târăsc picioarele prin pietrișul care înconjoară castelul. Intru, fără tragere de inimă, în muzeu, cu obrajii pătați de sare. Mă bâlbâi când întreb cum se ajunge la sala pictată de Leonardo da Vinci. De la magazin cumpăr o carte poștală ca să i-o trimit lui Sarah, pe care scriu chiar acolo, în picioare lângă cești și magneți care reproduc *Cina cea de taină*. Încerc să mă întorc la apartamentul Isabellei. Mă rătăcesc. Este duminică la Milano, și peste tot. Magazinele sunt închise. Glicine la tot pasul.

12

Când mă întorc în apartament, Lisa și bărbatul cu voce gravă își pregătesc bagajele. Lisa mă întreabă într-un amestec de limbi dacă vreau să vizitez Trieste, dacă sunt interesată, îmi poate împrumuta apartamentul bunicului ei pentru câteva zile. Dacă sunt interesată, trebuie să-mi fac și eu valiza, drumul este lung până în Slovenia și vor să ajungă înainte să se lase noaptea.

Deschid rucsacul roșu, îmi arunc fularul și puloverul pe care le scosesem, îl închid la loc, alerg să o îmbrățișez pe Isabella și aproape că țip la Lisa sunt gata, asta e, cu un soi de veselie bizară în voce. Dintr-odată, mă cuprinde o bucurie veritabilă. Nu mă mai gândesc la Sarah, la corpul

ei osos, pe care l-am lăsat fugind, nu mă mai gândesc la copilul meu, la tatăl copilului meu, la părinții mei, la elevii mei, mă gândesc doar la această mașină în care mă voi urca, această mașină necunoscută condusă de niște necunoscuți care mă vor duce într-un oraș pe care nu-l cunosc. Mă simt ușoară, îmi vine să râd. Este ca o euforie, sfârșitul unei aventuri, momentul binecuvântat în care lumea încetează în sfârșit să se învârtă.

13

Îmi amintesc de asta, de violența dintre noi, de ochii verzi și furibunzi ai lui Sarah, ba nu, nu verzi, de ochii ei absint cu pleoapele căzute, de gura ei răutăcioasă, de gesturile ei de nebună. Știu cum e. Plec. Fug. Fug deja. Iau metroul. Și apoi, de fiecare dată, gara Saint-Lazare, trenuri de periferie, nu contează care, primele care vin. Durata unei clipe, totul este bine, da, totul este bine. Trenul alunecă pe șine ca o amânare. Mă opresc oriunde, un oraș ales la întâmplare și cobor încet din tren. Îmi amintesc de asta. Suntem în august, fetele au pielea aurie pe sub rochiile lor subțiri, băieții în bermude miros a păr lăsat prea mult timp la soare. Nu merg niciodată departe, mă mulțumesc să mă opresc la prima cafenea pe care o găsesc. Cafeneaua gării cel mai adesea, unde dau uneori de călători. Numele contează prea puțin, oricum comand întotdeauna același lucru: o limonadă. Știu cum e, bulele care îmi pișcă nasul în timp ce suferința mă arde peste tot, gustul lămâii care mă poartă în copilărie, sau în orice caz undeva unde *este bine*. Aștept acolo mult timp mângâind cu degetul aburii care s-au format pe sticla mea până când se transformă într-o picătură. Nu mă gândesc la nimic. Privesc oamenii trecând, îi invidiez că trăiesc această totală ignoranță de care dau dovadă. Îi și disprețuiesc,

poate, puțin. Săraci băieți. Sărace fraiere. Nu știți. Cât de mult durează durerea.

14

În mașină adorm repede legănată de conversațiile Lisei și ale partenerului ei, în italiană și în slovenă. De multe ori ridică vocea ca și cum s-ar certa, dar spunându-și unul altuia *amore*. După o vreme facem o pauză pe autostradă. Bărbatul brunet, care nu vorbește o boabă de franceză, îmi oferă o cafea cu o infinită tandrețe, aproape cu milă în privire, ca și cum ar ști ce am făcut, ca și cum ar fi înțeles totul. O clipă suspendată. Nu se întâmplă nimic, numai ochii lui căprui mă privesc brusc în mijlocul agitației din stația de benzină, ochii lui căprui mă privesc fără să clipească, timp îndelungat. Dă din cap când îmi întinde un pahar. Mă simt demascată. Când urcăm în mașină, îi lasă volanul Lisei și mă roagă să trec în față, lângă ea. Se întinde pe bancheta din spate, mă emoționează să-l văd așa, corpul masiv ghemuit ca un copil pe bancheta inconfortabilă. Imediat ce intrăm din nou pe autostradă, începe să sforăie.

Vorbesc cu Lisa într-un sabir ciudat. Îmi spune despre povestea ei de dragoste cu ursul sloven, cum s-au întâlnit pe când erau foarte tineri, într-o zi cu zăpadă chiar înainte de Crăciun, în Slovenia, ea mergea la o prietenă. Îmi descrie viața lor lungă împreună, îmi vorbește despre dorința lor de a avea copii și mai ales despre soarta care a făcut să nu reușească și despre viața lor fericită în ciuda acestui lucru, mai ales de când au părăsit orașul ca să se mute într-o casuță, la țară.

Ațipesc puțin, uluită de frumusețea luminii seara, lumina care se răsfrânge asupra podgoriilor pe care le privesc cum trec, ca într-o hipnoză. Când mergem de-a lungul Veneției, la radio se aude *Hit the Road Jack* și vocea Lisei se suprapune peste vocea lui Ray Charles pentru a cânta refrenul, *hit the road, Jack, and don't you come back no more, no more, no more, no more*.

15

Ajungem la Trieste la apusul soarelui. După o curbă, după un viraj, dintr-odată, oferindu-se ca un cadou, etalându-se acolo de atâta vreme, sclipind aurie, orbitor de frumoasă, Marea Adriatică. Priveliștea asta este ca un pumnal înfipt în inimă. Cum este posibil ca frumusețea să persiste după catastrofă, după ceva de neconceput? Ca aceste lucruri să subziste într-o viață fără ea? Marea atât de frumoasă, liniștea aerului blând care ne răvășește părul, cântecele de la radio, o mașină pe străzile Italiei și acest apus roșiatic, de un roșu ireal. Un soare imposibil.

Lisa și ursul sloven mă poartă pe străduțele din Trieste. Lisa mă previne că apartamentul bunicului ei se află într-o stare precară, că îi pare rău, dar nu poate să-mi ofere ceva mai bun, și, în ciuda acestui lucru, speră să mă simt bine, se bucură că o să locuiască cineva acolo pentru câteva zile. Apartamentul este la ultimul etaj al unui imobil vechi. Nu a mai fost locuit de foarte mult timp. Lisa deschide ușa și mă izbește un miros de vechi. Îmi confirmă că nimic nu s-a schimbat din anii '50, că nimeni nu s-a atins de nimic de la moartea bunicului ei, care locuia în același decor de ani buni. Îmi arată unde pot să găsesc așternuturi curate, cum să deschid ușa de la terasă, îmi dă numărul ei de telefon, îmi spune să o sun fără să stau pe gânduri dacă

am nevoie de ceva, de orice, mă îmbrățișează și pleacă, Slovenia este încă departe.

Tăcere. Prima tăcere veritabilă de când am plecat fugind din apartamentul din Lilas. Un gol. Stau în picioare, în camera de zi. Amețită. Tăcere. Tăcere. Tăcere. E moartă. Am ucis-o. Boala ei a ucis-o. Iubirea noastră a ucis-o. S-a sinucis. A luat o doză prea mare de medicamente. Am ucis-o pentru că nu suportam să o văd cum suferă. Am ucis-o pentru că nu era posibil, corpul ei osos, chinuit, craniul ei chel. Am ucis-o pentru că mă înnebunea. Am ucis-o pentru că nu voia să mă mai iubească. Nu mai știu. Un gol înăuntrul meu. Nu mai știu ce s-a întâmplat. Am făcut dragoste, da, asta așa e. Dar apoi... Cel puțin a murit cu adevărat? Nu mai știu. Am uitat tot.

16

După ce au plecat, am încuiat ușa. Petrecere! Sunt o copilă pe care părinții o lasă singură acasă pentru prima dată. Alerg să deschid ușa mare care dă spre terasă. Nu am văzut, când am făcut împreună cu Lisa turul apartamentului, că are o terasă atât de spațioasă, pe care se află o masă întinsă, iar priveliștea spre oraș și spre mare îți taie respirația. Nu-mi revin. Am chef să dansez, să cânt, să țip cât pot de tare. Îmi deschid rucsacul, îmi scot lucrurile cu frenezie și mă instalez. Cele câteva haine le-am aranjat frumos pe umerașe, iar produsele de înfrumusețare în sertarele de la mobila din baie. Îmi scot telefonul pe care l-am închis când am fugit de la Sarah. Pentru o secundă, îmi vine să-l deschid, să văd dacă nu a încercat să mă sune sau să-mi scrie un mesaj. Îmi spun că poate își face griji, că o să dau de vocea ei în căsuța

vocală, vocea ei pe care o iubesc atât de mult, vocea ei care mi-ar spune că s-a înșelat, că mă iubește, că trebuie să mă întorc. Și apoi îmi amintesc că e moartă. Arunc telefonul într-un dulap din bucătărie, într-o oală, cu tot cu încărcător. După un moment de gândire, tot acolo îmi pun și pașaportul. Așez o oală peste prima oală și închid dulapul.

Îmi netezesc hainele cu dosul palmei, mă dau cu puțin roz în obraji, cu puțin rimel. Îmi iau doar portofelul cu mine. Sunt deja amețită de libertatea mea neașteptată, dar îmi propun să ciocnesc cu mine însămi ca să sărbătoresc asta. În oglinda liftului la fel de vechi precum apartamentul pe care îl ocup, fac cu ochiul reflecției mele și îi șușotesc celei din oglindă nu ne descurcăm atât de rău, nu, pentru o criminală.

Odată ce sunt afară, vreau să dansez. Nu-mi vine să cred că sunt aici, singură, în acest oraș de care nu am auzit niciodată, în aerul blând al unei nopți de sfârșit de aprilie. Cobor entuziasmată strada în pantă. Noaptea învăluie Trieste. Zăresc marea, care clipocește în luminile galbene ale vapoarelor. Păstrez pentru a doua zi bucuria de a le vedea mai de aproape. Dau buzna într-o cafenea cochetă, cafeneaua San Marco, care este și librărie, spre bucuria mea. Aflu că se poate mânca până la miezul nopții. Perfect, totul este perfect. Comand *gnocchi al ragu* și o sticlă mare de apă minerală. Farfuria care mi se aduce mi se pare cel mai îmbucurător lucru din lume. Îmi devorez mâncarea pe deplin mulțumită. Sticla de apă este atât de drăguță, încât o strecor, fără nici o rușine, în rucsac, vreau să o transform într-o vază pentru apartament. Când mă întorc, îmi pregătesc baia. Este sărbătoare! Aici sunt în afara lumii. Nu poate să mi se întâmple nimic. Mă culc, cu un zâmbet larg, pe canapeaua pe care mi-a arătat-o Lisa.

Au un pat aranjat cu așternuturile lor, în fosta cameră a bunicului ei, pentru momentele în care fac o escală între Milano și Slovenia și preferă să nu dorm acolo. Nici măcar nu mi-a arătat camera respectivă, și eu, elevă conștiincioasă, nu am deschis ușa. Alunec imediat într-un somn profund.

17

Când deschid ochii, abia se crapă de ziuă. Mă grăbesc spre terasă ca să văd dacă nu am visat, dacă acest loc există cu adevărat. Da, priveliștea incredibilă este încă aici, și mai frumoasă în lumina zorilor. Acoperișurile caselor se pierd în zare și par că se aruncă în marea care dansează, în depărtare, albastră, cu nuanțe de violet. În bucătăria veche, îmi pregătesc un mic dejun din ce găsesc în dulap, rondele de orez expandat, puțină dulceață. Descopăr o cutie cu suc de grepfrut într-un colț, verific data de expirare, iau o gură direct din cutie, cu picioarele goale pe gresia distrusă, aciditatea îmi arde gâtul, îmi anesteziază gura, îmi face un bine nebun. Cotrobăi prin sertare până când găsesc o strecurătoare pentru ceai. Mă simt ca Robinson Crusoe în acest apartament, un soi de pasager clandestin pe o navă imensă care este această clădire, pe o mare imensă care este orașul. Caut o foaie de hârtie, cotrobăi ca un hoț prin sertarele unui birou din lemn, găsesc un teanc de hârtii vechi. Mă-ntorc la rucsac ca să iau un stilou. Ies din nou pe terasă, cu picioarele goale, în fața acestei priveliști incredibile. Pescărușii mă privesc cu un aer batjocoritor, cocoțați pe coșurile de fum care mă înconjoară. Mă așez la masa de pe terasă, îmi spun că trebuie să scriu, ca să încetez să mai vorbesc cu mine însămi, să încerc să-mi amintesc ce s-a întâmplat în noaptea aceea, în Lilas. Am făcut dragoste, știu asta. Dar

după aceea. Îmi ia timp să strâng canapeaua, să aranjez puțin livingul, scutur câteva perne și din ele iese un nor de praf. Fără să stau prea mult pe gânduri, mă arunc într-o curățenie generală cu instrumentele de la bord. Scutur toate pernele pe terasă, mă dor ochii de la praf și mă face să strănut, curăț etajerele cu o cârpă umedă. În bucătărie, fac inventarul ustensilelor, le scot din sertare și din dulapuri pe cele preferate și le aliniez cu conștiinciozitate pe masă. Mă hotărâsc să folosesc doar câteva. Un ceainic drăguț din metal albastru, un ibric vechi, un tocător de lemn minuscul, tacâmuri care mă fac să mă gândesc la mama, un bol cu flori pentru salată. Le spăl și le usuc, mai apoi le aranjez într-un dulap pe care de acum îl numesc dulapul meu.

Dintr-odată, mă hotărâsc să deschid ușa camerei bunicului Lisei și rămân uluită. Camera este foarte mare, în comparație cu restul apartamentului, cu un parchet frumos și o fereastră uimitoare, cum nu am mai văzut niciodată, o fereastră imensă și rotundă. Sunt impresionată să descopăr un pat mare, pufos, acoperit cu o pânză de Jouy, și cu dulapuri până-n tavan, ale căror uși sunt căptușite în același fel. Totul este uluitor, am putea spune că este un cocon crem și roz, puțin kitsch, puțin emoționant. Imaginea unui bărbat bătrân în acest decor à la Maria Antoaneta mă tulbură și mă cutremură. Închid ușa cu grijă, ca și cum nu aș vrea să deranjez, și mă îndepărtez cu pași mărunți.

În baie, încerc să aranjez puțin. Regret că nu mi-am adus mai multe haine, mai mult machiaj, câteva bijuterii. Sunt încântată să descopăr, în micuțul salon, un pick-up și câteva discuri. Îl aleg pe primul. Schubert. Mi se strânge inima, mă gândesc la Sarah și deodată mâinile mi se înmoaie și simt un gol în stomac, aproape scap discurile din mâini când citesc *vioara 1* și *vioara 2*, pulsul se

acelerează, întorc discul, îmi spun că nu este posibil, totuși, să fie chiar un disc cu un cvartet de coarde, mă doare tot corpul. *Păstrăvul* scrie, și râd ușurată. Îmi promit să ascult cvintetul când mă întorc de la plimbare. Coarde și pian, iată ceva care nu are legătură cu Sarah.

18

Din nou, bucuria mă copleșește când ies din apartament, când închid cu cheia ușa adăpostului meu, ascunzătoarea mea, când mă strecor în liftul care scârțâie ca un bătrânel. O să fie o zi frumoasă, cerul este senin. Aerul are un parfum dulce pe care nu-l recunosc. Cobor pe strada care duce în centrul orașului, ca ieri-seară, trec prin fața cafenelei San Marco fără să mă opresc, în ciuda scaunelor colorate din răchită care îmi fac cu ochiul. Vreau să văd marea; a devenit o nevoie irezistibilă, vreau să știu dacă este o mare în care te poți scălda, dacă este o mare în care aş putea să mă înec dacă aş avea vreodată chef.

Îmi amintesc de asta, de rătăcirile mele prin Marsilia când mi-a spus nu te mai iubesc, s-a terminat, înțelegi, s-a terminat, nu-te-mai-iu-besc, pronunțând apăsător toate silabele, îmi amintesc cum stăteam întinsă pe acoperișul de la Cité radieuse ca să-mi strig suferința, radioasă pe naiba, de unde radioasă, că am mers până în Malmousque în căutarea amintirilor noastre, că am mâncat cușcuș la bătrânul evreu, care îmi spune întotdeauna fata mea, hai, mănâncă, fata mea, a spus, întinzându-mi farfuria, dar nu pot să mănânc nimic, am pus o bancnotă de zece euro pe masă și am plecat ca o hoată. Îmi amintesc de asta, de gara Saint-Charles din Marsilia, de cuvintele care mi se învâlmășeau în gură, și că aveam un chef nebun să-i spun pe un ton lent și articulat, un ton pe care-l luăm când le

vorbim bolnavilor, celor care și-au pierdut mințile, în fine, iubirea mea, ne iubim, știi și tu, nu e așa, și îmi amintesc de ea, care m-a luat prin surprindere prin cuvintele ei, prin cuvintele ei îngrozitoare la care nu mă așteptam, ea care murmurase, cu vocea ei îndurerată, am vrut să te sun, dar nu am putut, trebuie să-ți spun ceva, sunt bolnavă, este grav, am cancer la sân. Îmi amintesc de asta, de răceala din corpul meu și de norul care se alătura norilor, mai departe, dincolo de șine.

Nu înțeleg nimic din acest oraș, privesc plimbându-mă pe străzi stilurile diferite de arhitectură, totul este haotic și totuși bine ordonat, este un oraș care te ametește și încearcă să te păcălească, am impresia că sunt în Germania, în Austria, în Franța, chiar în Suedia, câteodată, în Italia. În gura oamenilor, la fel, limbile se suprapun, se amestecă, nu mai știm cine e cine.

În mijlocul fațadelor de toate culorile, bucuria, totuși, nu mă părăsește. Soarele pătrunde peste tot, traversează fiecare străduță, și marea, marea este întotdeauna acolo, la capătul străzilor, al tuturor drumurilor, al sensurilor unice spre mirosul de iod. Într-un magazin puțin kitsch probez rochii, îmi place una verde, apoi îmi dau seama că-mi place tocmai pentru că are o culoare asemănătoare cu ochii lui Sarah, o așez cu dezgust pe umeraș, ies din magazin, *arrivederci*. În fața unei biserici, ascult minute bune un băiat foarte frumos care cântă valsuri vieneze la vioară, mă gândesc că ei nu i-ar plăcea asta, că i s-ar părea fără îndoială îngrozitor cum cântă, că masacrează partitura cântând, știu că dacă ar fi fost acolo m-ar fi enervat, mi-ar fi stricat toată plăcerea, îi răspund în gând, construiesc dialoguri și derulez conflictul, dar nu are nevoie. Este goală viața fără tine, dacă nu ești aici să-mi dai replica. Ce idee ai avut și tu, să mă lași să teucid.

La cafeneaua Specchi, comand un latte, cred că ar trebui să-mi cumpăr o pereche de ochelari de soare, plătesc și plec pentru o plimbare lungă pe malul mării. Într-un supermarket, cumpăr un săculeț de 250 de grame de *taralli* cu ulei de măsline, o sticlă de apă minerală, pentru că se face foarte cald. Mănânc toți biscuiții dintr-odată, și merg mai departe.

Totul se amestecă. Arhitecturile, străzile, clădirile, limbile, chipurile. Nu mai știu de ce sunt aici, de ce merg de-a lungul mării în acest oraș pe care nu-l cunosc. Bucuria m-a părăsit așa cum a venit, dintr-odată, brusc, fără să mă prevină. Peste tot, citesc pe cafelele *bar aperto*, nu pronunț decât *aperto* în gând, și asta rezultă, îi este frică devreme, îi este frică devreme, îi este frică devreme³. Rătăcesc fără țință. Îi vorbesc lui Sarah ca și cum ar fi lângă mine. Sunt afișe albe și roșii frumoase, la capătul străzii, care mă fac să continui să merg în ciuda oboselii mele neașteptate, a picioarelor mele obosite. Mă apropiu încet, cu pași mărunți și nesiguri. Vino să vedem ce scrie acolo, pe afișe. Nu-i așa, iubirea mea? Haide, să mergem! Este scris *vota Trieste, territorio libero di Trieste*, cred că trebuie să fie vorba de alegeri, mă simt mai bine când văd că încă îmi funcționează creierul în ciuda norului sumbru care s-a abătut asupra craniului meu.

19

După afișe, dau de o stradă care coboară spre o clădire aparent abandonată. Este atât de cald acum. Am terminat sticla de apă minerală. Merg fără scop de când am părăsit apartamentul. Apropiindu-mă de construcții îmi dau seama că este un port abandonat. Nu este nimeni, dar locul pare

³ În franceză *a peur tôt* se pronunță asemănător cu *aperto*. (N. tr.).

părăsit în grabă, ca un oraș-fantomă. Clădirile sunt pe jumătate scufundate, tâmplăria dezmembrată. A rămas o casuță albastră care trebuie să fi fost o casă de odihnă pentru muncitori și unul sau două depozite din tablă care abia se mai țin. Locul este invadat de buruieni, de o vegetație sălbatică ce se cațără peste tot. Urzicile îmi biciuiesc gleznele și mă trezesc puțin din letargie. Îmi dau seama că vorbesc singură, cu voce tare, ca și cum ea m-ar însoți. Trebuie să-mi revin, să-mi amintesc ce s-a întâmplat în noaptea aceea, în apartamentul ei din Lilas, să-mi amintesc corpul ei de moartă, să-mi amintesc de ce a murit. Trebuie să mă concentrez, să-mi amintesc de ce sunt aici, la Trieste, în Italia. Este important.

În mijlocul depozitelor, se află o bancă de un albastru deschis, o bancă făcută din scânduri de proastă calitate, și apoi vopsită în grabă. Mă întreb cine a făcut asta, cine și-a rupt din timp, în acest șantier naval, să vopsească o bancă albastru deschis. Un muncitor, în timpul pauzei sale de masă, ca să profite puțin de soare, ca să nu bea cafeaua cu colegii lui pe jos, pe pietriș, ca să se întindă, poate, pentru o scurtă siestă. Locul este pustiu. Nu ai aer, nu este nici un pic de umbră. Mă prăbușesc pe băncuța albastru deschis. Mă doare tot corpul. Mintea o ia razna. De aici, se zărește puțin marea, dar mai ales o aud cântând, calmă, liniștitoare, îndepărtată. Mă simt bine să mi-o imaginez atât de aproape, să o știu acolo. Închid ochii.

Îmi întorc privirea spre lumină. Afară, sunt afară. Un miros de fum plutește în aer. Mă simt de parcă m-am întors în copilărie. Soarele alb de aprilie, la malul Adriaticii seamănă cu soarele alb de aprilie de când aveam cinci ani. Garajele amărâte, construite cu puțin lemn și multă tablă, în capăt un perete din cărămidă, și apoi vechea grădină de lângă casa albastră, este ca și cum aș fi fost aici deja, ca și

cum aş cunoaşte toate astea pe de rost. Verdele-migdală al obloanelor prăbuşite al unui vechi adăpost, mirosul de fum care mă îmbată, cântecul păsărilor. Este primăvară, este primăvară, o primăvară care face pe oricine melancolic. Nu mai ştiu de ce am venit aici, în această Italie nevoiaşă, Paris-Trieste, ca să o uit pe ea, pe Sarah? Să merg undeva unde ea nu a fost niciodată, într-un loc al cărui nume nu l-a pronunţat niciodată? Un teritoriu virgin de ea, de noi. Şi iată că dau de copilărie. Trieste este timpul regăsit.

Îmi amintesc de asta, de maşina care a ţâşnit ca un glonţ pe centură, zigzaguri ca să ne strecurăm printre alte maşini. Când este roşu la semafor, ne privim în ochi, nu ne putem abţine. Duminica petrecută la Versailles mergând împreună de-a lungul aleilor regale, privind mugurii roşii înfloriţi pe arborii bine tăiaţi. După-amiezile petrecute acasă la ea, acolo, în Lilas, bând ceai, cafea şi iar ceai, ascultând muzică şi cântând. Libertatea zilei de miercuri, fără copil. Spre amuzamentul nostru: *este totuşi bine*. Este totuşi o pauză. Uneori, săruturi, alteori, nu. Într-o seară caută minute bune numele unui procedeu matematic pe care tocmai îl folosise. Nu şi-l mai aminteşte, bate cu degetele în masă, se ridică dintr-o săritură ca să caute pe Internet, revine la scurt timp. Şi, sprijinită de tocul uşii, spune ah da, iată, am găsit, este vorba despre formula de calcul prescurtat.

20

Încetează să râzi, te rog. Încetează să râzi în capul meu, încetează să râzi în apropierea mea. Lasă-mă, te rog. Te-am ucis pentru că te iubeam, pentru că nu mai puteam să te văd suferind, să-ţi văd corpul, corpul tău mândru, corpul

tău de regină, corpul tău atât de iubit și atât de dorit, nu mai suportam să văd cum este distrus de boală. Ți-am spus toate astea în seara aceea. Chiar înainte. Știi, îți amintești? Am făcut dragoste. Eu îmi amintesc. Știu cum este. Degetele mele în profunzime în tine, în profunzime în tine care aproape nu te mai puteai mișca. Gura mea pe buzele tale uscate. Săruturile tale pe pleoapele tale vineții. Dorința mea de a te satisface pentru ultima oară. La acel moment, luasem deja decizia. Am vrut să ai orgasm și să adormi, acolo, chiar acolo, în casa ta din Lilas. Să nu te mai trezești niciodată.

Îmi amintesc de asta, știu cum este. Săruturile noastre pe strada Gracieuse. Săruturile pe strada Gracieuse, în micul colț ascuns, primele noastre săruturi. Ea spune se pare că avem o relație ilegitimă. Mâinile reci, ale ei, ale mele, nasul roșu, al ei, al meu. Este prima iarnă, iarna mărturisirii-cadou. Pachetele de șervețele cumpărate cu o zi înainte, pe strada Monge. Spun parcă suntem un cuplu de bătrâni care își fac cumpărăturile. Săruturile de pe strada Gracieuse sunt săruturi de adio, da, pentru că asta nu mai poate continua, nu este posibil, am un partener, un copil, o viață așezată. Și mai apoi, câteva ore mai târziu, nu, nu suntem de acord. Și cu atât mai rău dacă viața este ciudată, cu atât mai rău dacă nu mai știm prea bine unde suntem pe malul stâng, sau malul drept, cu atât mai rău dacă traversăm Sena ca și cum ai sări peste un șanț, cu atât mai rău dacă și ea, și eu suntem uneori ursuze, și adeseori melancolice. Și mesajele care spun că dacă ne vedem în seara asta este interzis să fim nesuferite, plăcerile și neplăcerile comune, tarta regilor adusă fără a sărbători ceva anume, euforia care ne cuprinde în timpul unuia dintre primele noastre prânzuri împreună, au pus ceva în vin sau ce, mai apoi, brusc, nu, doar că ne este bine împreună. Iarna care trece cu pași tăcuți privind

zăpada care se așterne. Mă întreb dacă și-a dat seama cât de tare m-am schimbat de când mi-a făcut mărturisirea în mirosul de chibrit ars, dacă mă cunoaște suficient încât să-și dea seama de asta. Fără îndoială nu. Eu o ajut să-și aleagă ochelarii în toate magazinele din cartierul ei, și ea îmi trimite recomandări muzicale în funcție de starea mea de spirit. Interfonul de la clădirea ei, numele parfumului ei, noul ceai pe care nu-l cunosc, librăriile în care am intrat, cafenelele din care am ieșit și mâna ei care îmi face părul vâlvoi.

Am găsit drumul înapoi la apartamentul cocoțat în vârful orașului. Am mers mult, fără să mă grăbesc, privind cu atenție fiecare intersecție ca să nu uit drumul până în portul naval abandonat, până la această mică bancă albastru deschis care mi-a oferit câteva minute de pace. Înainte să urc, mă opresc la supermarket ca să fac câteva cumpărături, să cumpăr câteva alimente. Pe toate produsele scrie marca Spar. Nu știu ce să cumpăr, nimic nu îmi place, și totuși mi se face chiar foame. În cele din urmă iau un coș, pe care îl umplu mecanic. Spar, spar, spar. Citesc plec, plec, plec.⁴ Inima mi se zbate mult prea tare în piept, tâmpile îmi zvâcnesc. Tremur din toate încheieturile, mă panichez. La raionul de iaurturi, izbucnesc în lacrimi. Sunt prea multe opțiuni. O văd, ca și cum ar fi fost ieri, pe Sarah, la restaurantul coreean spunându-mi că nu știe să aleagă, că asta este o adevărată problemă. Că își dorește tot și contrariul. Nu știu ce să cumpăr, citesc, plec, plec, plec peste tot, absolut peste tot. Zăresc două cutii de iaurt cu afine, preferatele mele, gnocchi cu spanac, iarăși preferatele mele, nu cumpăr decât lucruri care îmi plac, mă gândesc la condamnății din America, la cei care au dreptul să

⁴ *Pars*, în franceză, înseamnă „plec”. (N. tr.).

mănânce tot ce îşi doresc înainte să fie duşi spre moarte. Ultimele zile din viaţa unei condamnate.

Trag aer în piept când ies din Spar cu sacoşele de cumpărături, încerc să-mi înăbuş lacrimile şi panica resimţită în supermarket. Trebuie să mă adun, să trec peste. Viaţa fără ea este totuşi viaţă. Există băncuţa albastru deschis, mirosul mării. Până la urmă, am un copil care mă aşteaptă. Dar a iubi înseamnă a trăda. A iubi înseamnă a trăda, şi eu nu pot să fac una ca asta. Sunt de o loialitate mai presus de orice îndoială. Nu ştiu cum să te trădez, iubirea mea. Nu voi putea să iubesc din nou, ştii asta? Aş vrea să-mi amintesc întotdeauna de clipa dinainte de a afla că existi. Aş vrea să-mi amintesc întotdeauna de momentele dinainte să înţeleg că existi şi tot ceea ce urma să ni se întâmple. Sunt văduvă. Fără tine.

21

Cafeneaua Erica este micuţă şi se află la numărul 19 al străzii care duce spre apartamentul cocoţat. Citesc, în trecere, cu sacoşele de cumpărături, că un Aperol este 2,50 de euro. Mă opresc şi-mi spun că puţin alcool o să-mi facă bine după toate aceste peripeţii. Comand un pahar, pe care patronul, un bărbat mai în vârstă care ştie câteva cuvinte în franceză, mi-l serveşte cu măslina. Se aşază în faţa mea, pe un scaun cârpit din loc în loc. Nu mai este nimeni la cafeneaua Erica. Abia putem sta în picioare înăuntru, atât este de strâmt. Este teigheaua patronului şi apoi o uşă minusculă care dă spre o toaletă minusculă. Trei mese pe terasă. Mă întreabă dacă am vreo supărare, dintr-odată, ai vreo supărare, îmi spun că trebuie să se vadă pe chipul meu, în ochii mei, în modul în care merg, mă deplasez, fiecare dintre gesturile mele fiind încetinit de

melasa în care mă mișc, dulceața lipicioasă a acestei realități evidente, realitatea fără ea, adevărul unei vieți pe care va trebui să o petrec despărțită de ea.

Un Aperol, două, trei, patru. Nu mai știu foarte bine. Capul mi se învâрте, bătrânul patron mă face să râd în franceza lui de cartier, nimeni nu vine să se așeze la terasa lui, mă întreb dacă este așa în fiecare seară sau suferința mea îi pune pe oameni pe fugă. Sau poate tu ești, draga mea, așezată aici, cu craniul tău ceros; o femeie atât de frumoasă, cu ochi atât de frumoși și verzi, ba nu, nu verzi, ochi atât de frumoși cu pleoapele căzute și apoi cu craniul gol, cheală trezește teama. Haide, ridică-te, mergem acasă.

Merg prin noaptea care se lasă încet călcând pe umbrele care se lungesc pe trotuar. Mă întreb cum vor fi, în zece ani, serile de iarnă. Îmi închipui o casă la periferia orașului, nu urâtă, dar nici prea drăguță, înconjurată de case nu urâte, dar nici prea drăguțe. Burnița țese gulere portocalii felinarelor, smoala străzilor seamănă cu un spate lung de pește, trecătorii rari și grăbiți vorbesc repede la telefon scoțând aburi pe gură. În bucătărie, s-au format aburi pe geam, France Inter la maximum, o cină de pregătit pentru copii, fiica mea acum mare trăneste ușile spunându-ne să facem mai puțin zgomot, merci, are teme de făcut. În *ricecooker-ul* cumpărat din Belleville cu 20 de euro, boabe de orez caramelizat. Orez ieftin cu sos de soia ieftin în farfuriile copiilor, încât le ia o mie de ani să termine de mâncat, și asta mă enervează, deci le spun hei, nu mă mai enervați, grăbiți-vă puțin, și regret imediat că am spus asta. Clementine la desert, dinții, mâinile; ora 20.30 pe France Inter, grăbim pasul, săruturi și au acordul de a citi pentru cinci minute. Bat la ușa nepoatei mele, care ascultă muzică, suspină, nu insist. În bucătăria

răvășită, spăl vasele ca un robot ascultând toate nenorocirile din lume, la radio. Mă gândesc la anul în care Sarah a murit, acum o eternitate, acum cincisprezece ani. Nimeni nu-și mai amintește de asta. Nu mai este nici măcar posibilă euforia iubirii noastre. Nu mă mai pot atinge de viața aceea. Nu mai știu cum să o mângâi cu buricele degetelor, nu mai știu cum să trezesc la viață vechile amintiri ale tinerei care am fost. În timp ce încălzesc apa pentru ceai, mă întreb în treacăt de ce nu am știut cum să o ucid cu mâinile mele sau, mai degrabă, de ce a încetat să mă iubească.

22

Pentru că da, tu ai încetat să mă iubești. Mi-ai oferit mărturisirea ca pe un cadou. Și apoi, ce s-a întâmplat? Apoi, lucrurile s-au înrăutățit, furtunile, revolta, disperarea. Totuși ne iubeam și îmi amintesc de asta. Știu cum este. În această casă mare, departe de tot, timpul începe să se îmblânzească. Din patul cu așternuturi aspre, privesc praful sclipind într-o rază de lumină și o ascult cum vorbește cu pisica, spală vasele, pregătește cafeaua. Diminețile se prelungesc când lucrăm, ea cu vioara ei în camera mare scăldată în lumină, eu cu micile poeme în proză, în atelierul prietenei mele, plin de pensule, de culori mate și de schițe sofisticate cu păsări. Este o emoție care nu-mi dă pace în aceste zile petrecute să învăț, în aceste zile petrecute pentru a lăsa divergențele convergențele discuțiile temerile dorințele ciondănelile dispozițiile să conviețuiască și să invadeze atmosfera. Este o emoție care nu mă părăsește când privesc cum se întrepătrund concertele ei și muzica mea de proastă calitate, semințele ei de pepene roșu și semințele mele de pepene galben, pielea ei aurie și pielea mea palidă. Este așa de bine să

petrecem ore întregi lucrând, fiecare la un etaj al casei, știind că în curând ne vom regăsi pe scări, că buzele noastre se vor regăsi pe palier, că o să fim din nou împreună, ea și cu mine. Este atât de bine să discutăm ore întregi știind că o să cădem de acord într-un moment sau altul. Este ca într-un film care nu există, dar pe care mi-ar fi plăcut tare mult să-l văd la cinema. Aș vrea să învăț pe dinafară acele zile furate din vară și acele momente prețioase cu care sunt presărate: plimbarea cu mașina, cu toate geamurile deschise și cu părul în vânt, ca să mergem să cumpărăm vin de la podgorie, cinele în grădina din jurul micuței mese albastru-verzui, țigara pe care o fuma seara, care mă enerva, dar pe care o aprindeam de fiecare dată când se stingea, râsetele nebune din bucătărie, secretele încredințate, copilăriile povestite și privirea măcelarului la care mergem să facem de trei ori cumpărături și căruia i se pare că suntem tare drăgălașe, ah, da, asta se vede. E o nebunie să o privesc cântând, așezată pe treapta scării mari, cu privirile întrepătrunse, sonatele lui Bach, pe care le cunosc pe dinafară pentru că am ascultat de un milion de ori discul primit, copil fiind, la una din aniversările mele. Și mai este ceva incredibil acest limbaj străin pe care ea îl stăpânește, și eu nu, ceva incredibil deoarece ea știe să citească ceea ce eu abia reușesc să descifrez, vorbește în timp ce eu mă bâlbâi, ascultă în timp ce eu doar aud. Mă privește cum înaintez, cu ochii ei verzi cu pleoapele căzute, cu brațele legănându-se pe acest fir întins spre ea. Cu o tandrețe infinită mă lasă să spun ceea ce simt, să vorbesc despre ceea ce nu cunosc bine, cu cuvintele mele stângace și uneori incorecte. Este vară și îmi amintesc cum intru în muzică învăluită în *umanitatea* ei. Este educația mea sentimentală, și educație sentimentală înseamnă de unde vii, care este numele tău. Oh, oh, vertijul iubirii.

Trieste este un oraș din Italia situat la poalele Alpilor Dinarici, cu ieșire la Marea Adriatică, foarte aproape de frontiera italo-slovenă. Trecutul complex al orașului Trieste, care a fost ani buni, înainte de anexarea lui la Italia, principala ieșire la Mediterană a Sfântului Imperiu roman de națiune germană, apoi a Imperiului austro-ungar, precum și poziția lui la intersecția influențelor latine, germanice și slave au creat în oraș o cultură și tradiții cu totul deosebite. Populația orașului este de 205 535 de locuitori. Codul poștal este 34100. Locuitorii orașului se numesc triestini. Apartamentul cocoțat se află pe Via del Monte.

23

Mă trezesc încă o dată în apartamentul cocoțat, în această canapea-pat din cauza căreia mă doare spatele, ascultând *Păstrăvul* cu volumul la maximum. Mă trezesc încă o dată să contemplan Trieste de pe terasa invadată de pescăruși batjocoritori, cărora nu le pasă de suferința mea și își bat joc de ea râzând cu o răutate fără nume. Mă trezesc încă o dată gândindu-mă că Sarah este aici, în apartament, gândindu-mă că ne petrecem vacanța împreună, vorbindu-i în gând și apoi cu voce tare. Mă trezesc încă o dată cu gâtul plin de suc de grepfrut, mă umplu de aciditate, mă roade pe interior, vreau ca toate astea să se oprească și mai ales această întrebare care mă bântuie, ce s-a întâmplat în noaptea aceea în Lilas, ce s-a întâmplat. Mă trezesc încă o dată și încă o dată. Zilele trec.

Toate zilele trec la fel. De pe terasă, arunc o privire orașului care se aruncă în mare, cobor alergând pe strada pe care se află apartamentul, cuprinsă de bucurie, apoi merg pe drumul care duce spre șantierul naval. Aș vrea să

vizitez alte locuri, sunt atâtea de văzut în Trieste. Dar pașii mei mă conduc inevitabil pe același drum. Fac asta de câteva zile, același drum, aceeași așteptare, acolo, în mijlocul ierburilor sălbatice și îngălbenite, așezată pe băncuța albastră. Fac asta de o săptămână, poate, nu știu, nu mai știu. Nu am calendar, nici ceas. Sunt un pasager clandestin. Când am obosit să aștept, mă întorc, cu pași mărunți și siguri, urc colina orașului, merg la cafeneaua Erica să beau Aperol, mult Aperol, apoi trec pe la Spar înainte să se închidă ca să iau o pungă de gnocchi cu spanac și două iaurturi cu afine pe care le mănânc pe terasă în timp ce privesc noaptea cucerind orașul, cucerind marea.

Mă trezesc din nou și afară este furtună, un vânt nebun în ciuda soarelui uimitor, de neuitat, care se reflectă într-o oglindă și care tocmai m-a orbit. Un soare imposibil. Cred că nu am mai auzit niciodată vântul bătând atât de tare. Din apartamentul cocoșat, efectul este bizar. Totul tremură, pereții, ferestrele, ușa care dă în terasă. Se aude un zgomot, un zgomot lung, un muget, ca un animal sălbatic care hoinărește, ba nu, ca o ceată de animale care hoinăresc. Mă pierd ușor prin gândurile mele. Îmi imaginez uneori că este spiritul lui Sarah cel care suflă astfel, Sarah care vine să se răzbune, Sarah care vine să-și ceară iertare, Sarah care vine să-mi spună că încă mă iubește.

Rămân ore întregi așezată pe băncuța albastru deschis. În fiecare zi, aduc cu mine o carte poștală cumpărată pe drum pe care scriu în soarele alb de aprilie. Sau în luna mai, nu mai știu exact în ce dată suntem, ca să fiu sinceră. Îi scriu ei, lui Sarah. Adresa: Strada Libertății, în Lilas, atât de departe de aici. Nu le pun la poștă. Le păstrez, înghesuite în sutien. Îmi susțin inima slăbită. Noaptea, pun grămăjoara pe noptiera de lângă canapea. Veghează

asupra mea. Toate aceste cărți poștale pe care ți le scriu, iubirea mea. Toate aceste cărți poștale pe care am scris întotdeauna aceleași cuvinte, la sfârșit. Ai grijă de tine. Însănătoșire grabnică.

Din când în când, itinerariul zilei mele se schimbă puțin. Probez haine în magazine, hoinăresc prin librării, unde nu înțeleg nici un titlu, pe nici o carte. Abia îmi amintesc de viața mea de dinainte, viața mea pariziană, cu fiica mea, părinții mei, prietenii mei, meseria mea de profesoară. Uneori plâng ca un copil, zdruncinată de lacrimi, pe canapeaua – pe care o pliez conștiincioasă în fiecare dimineață, ca și cum ar fi ultima dimineață, ca și cum aș pleca din Trieste, m-aș întoarce în Franța, la Paris, acasă, la casa mea. Dar Lisa mi-a spus că ei nu vin aici aproape niciodată, știu că o să treacă o bucată bună de vreme înainte să se întoarcă în Trieste. Mi-a spus să pun cheia în cutia poștală când plec. I-am spus că voi rămâne câteva zile înainte să mă întorc la Milano. Îmi spun uneori că o să-mi pun lucrurile în rucsacul roșu, că o să merg la gară să cumpăr un bilet de tren spre Milano, voi urca în tren și apoi de la Milano o să iau un avion nu foarte scump spre Paris, o să mă urc într-un autobuz de la aeroport și o să merg să-mi iau fiica de la școală. Dar este peste puterile mele. Nu reușesc decât să-mi trăiesc la fel toate zilele – sucul de grepfrut îmi distruge stomacul, mă îmbată cu aciditatea lui, insultele pescărușilor răutăcioși, drumul cu fantoma lui Sarah, care mă urmează îndeaproape până la băncuța albastru deschis din șantierul naval, picnicul în mijlocul depozitelor unde mănânc biscuiți prea sărați, drumul înapoi, alcoolul deloc scump de la bătrânul italian de la cafeneaua Erica, gnocchi cu spanac și un iaurt cu afine când am putere să-mi pregătesc cina. Și nopțile îngrozitoare, nopțile înfiorătoare, cu mugetul care nu se mai oprește, care urlă întruna, suflul vântului care pare că

vrea să pătrundă în mine, până în profunzimile mele, un vânt glacial cu o respirație macabră care se încăpățânează să bată la geamuri, să intre pe sub unghiile mele murdare, pe sub pielea mea.

24

Îmi dau seama că încep să uit, că nu mai știu ce zi este, că nu știu ce s-a întâmplat în noaptea aceea. Îmi recit ghicitori de când eram copil ca să-mi exerseze memoria. Recit ca pe un pomelnic prenumele membrilor familiei mele. Fredonez cântece vechi franceze de varieteu pe care mi le amintesc.

Pe vechile șine ale șantierului naval, fac echilibristică. Într-o zi cad și mă rănesc la braț într-o grămadă de fiare vechi, iar ceva ascuțit mă străpunge adânc. Sângele care strălucește și apoi curge de-a lungul brațului îmi aduce aminte dintr-odată de fiica mea, la care nu m-am mai gândit de zile întregi. Îmi amintesc de sângele din gura fiicei mele. Sângele de pe bărbia ei, sângele de pe degetele ei, sângele de pe dinții ei minusculi albi. Sângele ei auuu, spune. Și în timp ce alerg prin zăpadă cu ea pe umeri repede, repede, repede, în timp ce mă gândesc să nu alunec pe trotuar, trebuie să ajung cât mai repede la pediatru, care ne așteaptă, gândurile mele rătăcesc. Secolul acesta avea zece ani când ea s-a născut, și eu douăzeci și doi. Culoarea și mirosul sângelui ei va fi întotdeauna pentru mine drumul direct către corpul ei minuscul, care a ieșit din pântecul meu către mirosul de pământ al craniului ei de care nu-mi amintesc, dar pe care nu-l voi uita niciodată, către materia organică ieșită din materie organică. Eu, materia organică. Sângele ei se scurge pe umerii mei și câteva picături pe chipul meu între

doi fulgi de zăpadă, alb alb roșu alb. Se lasă noaptea, mâinile mele înghețate o țin de picioare, grăbesc pasul, o aud râzând, atunci râd și eu, ușurată. Câte zile au trecut aici fără să aud un hohot de râs?

25

Dimineața, imediat ce mă trezesc mă arunc asupra dulapului din bucătărie în care îmi amintesc că mi-am ascuns telefonul. Ca să mă liniștesc, trebuie neapărat să știu dacă ea este încă în viață sau nu. Am nevoie să știu dacă mă pot întoarce acasă, la viața mea normală. Dacă se poate termina coșmarul, pauză, gata, s-a terminat. Deschid dulapul, scot oalele, îmi dezgrop telefonul, îmi spun că ar trebui să-l încarc, tastez codul. Îmi imaginez pentru o secundă acest moment, toate mesajele încărcate de neliniște care îmi vor face telefonul să vibreze, înnebunit. Îmi imaginez vocea părinților mei în căsuța vocală, vocea tatălui fiicei mele, a fostului meu partener, poate vocea lui Sarah sau a unor persoane care i-au găsit corpul, și renunț. Așez din nou telefonul într-una din oale, le pun una peste alta, apoi mă răzgândesc, scot încă o dată cele două oale, scot telefonul și încărcătorul, alerg spre terasă, nu mă uit la pescărușii răi, arunc telefonul peste balustradă cu un gest energic, cât de departe pot, îl văd cum se învâрте în aer un moment, apoi se zdrobește de unul din acoperișurile de culoarea cărămizii din oraș, acolo, jos, între mine și mare.

Dintr-odată, simt nevoia să mă scald în mare. Nu știu cât timp s-a scurs de când sunt aici, nu știu de câte ori am făcut acest traseu de la apartamentul cocoțat la vechiul șantier naval, nu știu câte după-amiezi am petrecut aici așezată pe băncuța albastru deschis unde îmi recit

ghicitori din copilărie, dar nici măcar o dată nu am simțit nevoia să mă apropiu de mare, a cărei prezență vineție mă liniștește totuși de când am sosit la Trieste. Pentru că știu că există și este plină de viață, reușesc să adorm în fiecare seară. Pentru că știu că o să fie aici când deschid ușa de la terasă, reușesc să mă dau jos din pat. Pentru că știu că o să fie întotdeauna aici, în ciuda a orice ar putea interveni, în ciuda a orice s-ar întâmpla, reușesc să trăiesc în continuare. În ziua aceea, obsesia crește, mă gândesc numai la asta. Nu am liniște, pe băncuța mea albastru deschis, îmi imaginez cum va fi mirosul mării, să intru în mare. Mă întreb dacă aș putea să nu mai ies de acolo.

Seara, mai târziu, traversez orașul, cu picioarele goale, ascultând conversațiile foșnind la ferestre. Îmi așez prosopul pe pietriș, inhalez mirosul de măr ușor sărat al Adriaticii. Privesc păsările tremurând ușor. Marea este roz precum cerul. Nu știu exact cine reflectă pe cine. Intru în apă, înaintez încet. Îmi ajunge la brâu când mirosul de măr mă cuprinde și atunci nu mai rezist: bag capul sub apă și încep să înot, fără să mai respir, alunec ușor. Când scot capul din apă, câțiva metri mai departe, sunt în partea roz a mării. Mici cercuri concentrice se formează în jurul meu și se îndepărtează ușor. Marea este în același timp netedă și mângâiată de unde, marea este roz ca o poleială aurie, blândă ca un murmur, marea este ca spuma laptelui când dă în foc. La ora 20.47, Sarah e moartă, iar eu sunt dezbrăcată în apa roz. Ora 20.47, marea este ca pielea de pe pânțele unei femei care a avut mai mulți copii.

Îmi amintesc de asta, știu cum este. Vocea ei în telefon, când mă anunță că asta e, nu mai are păr, nimic. Râde, are o voce veselă, vocea plăcută din zilele bune, vocea iubirii în timp ce se încăpățânează să-mi spună că nu mă mai iubește. Îmi povestește despre primele tratamente

care au avut efectele pe care toată lumea le cunoaște, efectele despre care i-au vorbit medicii, descrie firele de păr pe care le găsește risipite pe pernă, dimineața, și apoi părul care cade în smocuri întregi, părul care îi rămâne în mână când încearcă să-și facă un coc înainte să urce pe scenă. La capătul firului nu spun nimic, dar ei nu-i pasă, vorbește în continuare, tăcerea mea nu o îngrijorează, îmi povestește despre alegerea perucii ei, și apoi îmi descrie această imagine insuportabilă. Îmi amintesc de asta, de groaza mea, de greața și de mâna încleștată pe telefon, crispată, bolnav crispată, de gura mea prea uscată ca să reușesc să-i spun să înceteze, că toate astea mă chinuie, că nu are dreptul să mă țină la distanță și să-mi spună că nu mă mai iubește și în același timp să-mi povestească asta, această scenă înspăimântătoare, îmi vine să urlu că este o vrăjitoare, că nu are pic de milă, că trebuie să mă lase în pace acum, că nu vreau să mai știu nimic. Dar vocea ei continuă, imperturbabilă, râde, spune oh, a fost haios, a fost atât de haios, încât am filmat tot, o să-ți trimit filmarea dacă vrei, și eu îi spun nu, nu, nu, în gând, nu nu vreau, taci, iubirea mea, te implor, taci, lasă-mă în pace, te rog. Îmi amintesc cum inima mea bătea mai încet când mi-a povestit ce a făcut, cum ceilalți trei colegi din cvartet au așezat-o pe un scaun, și ea a închis ochii, că au luat foarfecele, trei perechi de foarfece în mâinile lor, care au lăsat deoparte instrumentele muzicale, mâinile lor atât de pricepute acum nepricepute, trei perechi de foarfece care s-au aruncat asupra părului ei, și ei râdeau, asta îi făcea să râdă, puteau face orice, să îi taie părul doar dintr-o parte pentru început, ca unei berlineze de avangardă, și apoi la spate, și nu în față, să taie fără milă, și îi făceau poze după fiecare etapă, și apoi au trecut la mașina de tuns, au tuns-o și râdeau, au filmat scena, și în filmare se aud râzând, ea închide ochii și ei gravitează toți trei în jurul ei, joacă într-

un soi de piesă macabră, cu mâinile lor nepricepute, râsetele lor de șaman nebun și mașina de tuns care toarce pe craniul în curând neted al lui Sarah. Îmi amintesc chipul ei la sfârșitul filmării pe care am primit-o așa cum mi-a promis prin mesaje, și pe care nu m-am putut abține să nu o privesc, îmi amintesc chipul ei deja ușor îngălbenit mi se pare, ochii ei care privesc camera, ochii ei cu pleoapele căzute, râsul ei, acest râs pe care nu îl înțeleg, care îmi electrocutează corpul, pe care aș fi preferat să nu-l fi văzut și auzit niciodată, acest râs care m-a dat peste cap.

26

Când mă trezesc, mă doare tot corpul. Cu fiecare zi care trece, resimt tot mai tare durerile. Corpul meu este adesea îngreunat de dorința corpului ei, de pielea noastră amestecată, de degetele noastre în profunzimile celeilalte, de micile noastre dimineți îmbrățișate. Și oboseala asta care nu mă părăsește de când ea a murit. De fapt, de când eu am plecat. Nu mai am somn. Oboseala corpului meu este, în același timp, curajul extrem al corpului meu, descoperit din întâmplare, în stare să meargă ore întregi în fiecare zi, să supraviețuiască aproape fără să mănânce nimic, fără să bea nimic. Dacă o să revin, dacă o să reușesc să mă întorc acasă, nu trebuie să uit niciodată această copilărie regăsită descoperită aici, la Trieste. Această mică grădină, fragmentată de arbori de un verde blând, care servesc drept stinghie mulțimii de păsări cântătoare. Casa de pe colț lângă afișele electorale, casa de pe colț cu o fațadă de culoarea ruginii și o fațadă bej decolorat. Tablă peste tot și bariere de lemn care delimitează grădina. Pietricele și petale de flori zdrobite deasupra pietrelor. Mă întorc în timp. Este ca și cum aș avea din nou cinci ani, ca și cum aș putea să observ

dragostea părinților mei. Regăsesc aici acest mic teritoriu neînsemnat pierdut la celălalt capăt al lumii, savoarea primăverilor mele de copil. Dulceața eternă a ceaiului luat în grădină, pe vechiul mobilier din fier alb, o masă rotundă și patru scaune aproape de trei trepte roșu-cărămiziu, care urcă spre grădină, spre podgoria sălbatică ce face struguri acizi. Și prânzurile de sărbătoare, în această mică dimineață din bazinul parizian, aceste prânzuri de sărbătoare despre care nu realizez decât abia acum că erau de sărbătoare, căpșunile la desert, fără îndoială, în bolul care pare să fie din cristal șlefuit, din cristal roz șlefuit, căpșunile la desert, fără îndoială, cu mentă și floare de portocal, și sucul prelingându-se pe farfuriile albe, așezate pe fața de masă albă. Mă întreb ce însemna asta, să fii invitat să iei prânzul duminica la părinții mei. Mă întreb cum erau pentru părinții mei anii aceia, dacă au fost *cei mai frumoși*. Merg pe străzile din Trieste, întotdeauna aceleași ca și cum nu ar exista decât un singur traseu posibil în acest oraș, nu fac decât să mă gândesc la acest bol care pare să fie din cristal roz, la acest bol în care mama făcea salată de căpșuni în toate zilele de sărbătoare, primăvara.

De ce aici este timpul regăsit? Oare asta am venit să caut? A fost complet irațional să plec, să-mi abandonez copilul și meseria, să iau un bilet de avion fără să stau pe gânduri, și o mașină spre acest oraș care nu spune nimic nimănui. Și dacă tocmai din cauza asta am venit aici? Pentru că nu spune nimic nimănui. Acest oraș mi-l însușesc și devine al meu, această bucată de pământ devine a mea, această viață este a mea. Fără tine sunt tot eu, fără tine este tot primăvară, fără tine viața tot zvâcnește ca sângele într-o arteră strânsă tare. Chiar am făcut asta? Am plecat ca să rămân aici, ore întregi așezată pe o băncuță de un albastru deschis? O să găsesc un

cuvânt ca să definesc culoarea acestei bănci, trebuie neapărat să găsesc un cuvânt pentru a defini culoarea acestei bănci. Nu, nu, este chiar albastră. Este ca ochii tăi, iubirea mea, ochii tăi cu pleoapele căzute, care nu sunt chiar verzi. Sau oricum de un verde imposibil. Băncuța albastru deschis. O să rămân la Trieste și o să scriu toată viața pe această bancă, o să scriu toată viața despre Sarah. Și despre întoarcerea în copilărie. O pungă de *taralli*, un stilou. Să scriu, să scriu. Port în fiecare zi aceiași pantaloni, același pulover, de ce să port altceva? Cântecele păsărilor triestine. Iată, un titlu bun de roman. Cântecele păsărilor triestine, zgomotul loviturilor pe tablă, strigătele copiilor care acaparează întregul cer. Ca peste tot, de altfel, de fapt nu ca peste tot. Cum se procedează de fapt? Viața cu instrucțiuni de folosire. Scriitura sau viața. Iubesc la nebunie soarele care îmi încălzește coapsa prin blugi și care mă împiedică să văd prea bine paginile caietului în care scriu compulsiv. Un roman al orelor lipsite de activitate în mijlocul unei după-amiezi la Trieste.

M-am împrietenit în cele din urmă cu patronul de la cafeneaua Erica. Nu spune nimic, mă salută dând din cap, o mișcare a craniului său neted, își șterge ușor mâinile pe eterna lui cămașă neagră, se întoarce în spatele minusculei tejghele ca să prepare un Aperol, pe care mi-l aduce fluierând întotdeauna cu aceeași stare, o stare pe care o recunosc acum, dar care nu îmi era familiară prima dată. Pe măsură ce trec zilele, pune tot mai mult alcool în băutura mea, pe măsură ce trec zilele mă hrănește în treacăt, parcă ar ști că nu mănânc decât *taralli* și câteodată, seara, gnocchi cu spanac. La început, îmi aducea câteva măslina, și apoi într-o seară mi-a pus în față o farfurioară pe care era o mică tartină cu pate. Nu prea mi-a plăcut, dar am fost atât de emoționată, încât am devorat-o. A doua zi, a adus farfuria cu măslina și două

mici tartine. Uneori, un fel de sendvișuri cu jambon italian. Într-o zi, pentru că am îngăimat, cred că astăzi este ziua mea de naștere, mi-a adus o felie minusculă de prăjitură cu cremă, o prăjitură care nu știu de unde a apărut, dezgustătoare, cu o lumânare veche care mai fusese folosită. A fredonat cântecul tradițional punând-o în fața mea alături de un Aperol pentru a sărbători și am plâns. În seara aceea, m-am întors acasă mai beată ca niciodată, am găsit cu greu ușa clădirii în care era apartamentul cocoțat, nu am reușit să apăs pe butonul liftului vechi, așa că am urcat scările nu știu cum, în patru labe, și îmi venea să urlu ca un lup la lună, să-mi urlu suferința, singurătatea, nebunia.

Un coșmar. Merg pe străzile din Trieste, pe aceste străzi pe care le cunosc bine, aceste străzi pe care le străbat în fiecare zi. Străzile mele. Poteca trece prin mijlocul crengilor care au un miros plăcut, pictorul american care se instalează în fiecare dimineață pe trotuar, la ora la care trec, și își aranjează șevaletul, acuarelele, paleta, apoi se așază, cu pălăria de paie pe cap, într-un fotoliu de răchită, ca să picteze, conversând cu trecătorii, și îmi place așa de mult să încetinesc pasul ca să-i aud accentul savuros de Louisiana când vorbește în italiană, vânzătorul de ziare, care mă salută mereu, și un scurt mesaj pe care îl descopăr dimineața lipit pe vitrina sa prin care ne anunță că o să închidă chioșcul, biserica din capătul străzii și violetele care înfloresc pe alea care duce spre ea, vânzătorul de biciclete cu barba frumoasă căruntă, și asistentul lui care îmi face ușor avansuri, vecinii pe care îi recunosc fără să-i cunosc, motociclistul cu ochi frumoși, mama brunetă a fetei blonde, cuplul peste care dau mereu la Spar, bunica și cățelul ei, cea despre care cred că este învățătoare la grădiniță și iubitul ei. Un afiș pe unul dintre ziduri îmi sare în ochi. Este un afiș al concertului pe

care cvartetul Sarei îl ține la Trieste. Mă uit la dată, uluită, citesc de trei ori numele orașului, numele cvartetului, privesc insistent cele patru chipuri pe care le cunosc bine, și mai ales chipul ei, chipul ei de moartă. Nu înțeleg de ce a acceptat o fotografie cu ea bolnavă, pentru afiș. Nu înțeleg de ce îi lasă pe toți să o vadă în starea asta, să vadă că o să moară, că e moartă. Craniul ei chel, tenul ei galben, rochia ei lungă și neagră de concert. Îmi continui drumul, pe traseul pe care îl fac în fiecare zi. Îmi dau seama că venirea cvartetului este evenimentul momentului, că sunt afișe peste tot. Chipul ei mă privește la fiecare colț de stradă. Ajungând aproape de mare, mă năpustesc asupra unui zid unde sunt lipite trei afișe unul lângă altul, asta mă înnebunește, îl prind de colțuri pe unul dintre ele și trag cât pot de tare, primul se dezlipește, apoi cedează, o fâșie imensă îmi rămâne printre degete, o arunc cu furie pe jos și continui, îmi înfig degetele în zidul de cărămidă ca să smulg încă o dată și încă o dată hârtia imprimată cu zâmbetele lor, le rup instrumentele, o fâșie mare de violoncel, o fâșie mare de costum clasic de altist, le smulg, duc o luptă pe viață și pe moarte cu zidul, nu-mi dau seama că am bucăți de ghips sub unghii, că îmi sângerează degetele, că pielea mea tăiată în carne vie lasă dâre roșii pe hârtia care opune rezistență, că o mulțime de oameni s-au strâns în jurul meu. Un om mă ține de mijloc, urlă în italiană lucruri pe care nu le înțeleg, nu vreau să știu nimic, trebuie să termin de sfâșiat chipul ei de pe toate zidurile din Trieste, nu are ce să caute aici, nu trebuie să vină în orașul ăsta, mai întâi de toate este orașul meu și mai apoi ea este moartă, ea nu mai există.

În unele dimineți mă trezesc puțin mai bine, cu mai puține dureri, aproape binedispusă. Deschid larg ușa care dă spre terasă ca să aerisesc apartamentul. Îmi pregătesc baia, cotrobăi prin dulapurile din baie ca să găsesc cosmetice vechi din anii '70 pe care le pun în apa din cadă, ca și cum ar fi pentru baie. Mă scufund în apa călduță cu miros ciudat acoperit de parfumurile vechi și rămân întinsă pe spate o vreme, cu corpul suspendat, în sfârșit mai liniștită. Îmi îndoi picioarele și îmi bag capul sub apă, părul meu formează o perdea la suprafață, nu văd tavanul. Urechile se umplu de apă și în sfârșit nu mai aud nimic din zgomotul lumii exterioare. Nu mai aud decât sunetul inimii mele care bate, sunt singură, eu cu mine însămi. Iau o gură mare de aer înainte să mă bag sub apă, mă antrenez să rămân de fiecare dată cât mai mult timp posibil fără oxigen, să deschid perdeaua pe care o formează părul meu ca să iau o gură de aer cât mai târziu cu putință, când simt într-adevăr că inima îmi palpită în urechi, că nu mai este atât de încăpățânată, că a încetat să fie un metronom ridicol de fidel. Îmi place să simt că sunt cât pe ce să mă sufoc, să simt că această cutiuță muzicală fermecătoare se poate sparge dintr-o lovitură, că este de-ajuns să mă străduiesc puțin, să rămân puțin mai mult sub apă, câteva secunde poate, și ar fi suficient. Ar fi elegant să sfârșesc în vaporii demodați ai produselor de frumusețe fără vârstă care aparțin domnului în vârstă. O moarte cu miros de violete, ce zici de asta, iubirea mea? Cu tine vorbesc. Nenorocito.

Patronului cafenelei Erica îi spun mormăind în italiană că este chiar ciudat, urletele pe care le aud uneori când mă trezesc mă înspăimântă, eu, care nu cred atât de tare în fantome, am impresia că una dintre ele o să vină să mă bântuie și roșesc ușor când spun asta. Ne ia ceva timp să ne înțelegem, de obicei nu ne spunem nimic, el se

mulțumește să-mi aducă farfurioara cu tartine cu pate, și eu să le mănânc, pun monedele pentru Aperol pe masă și mă ridic fără să spun un cuvânt, îi simt privirea urmărindu-mă în timp ce urc strada pe care se află apartamentul cocoțat. Îmi cere să-i explic puțin, cum așa, urlete, dar nu am un vocabular atât de bogat ca să-i descriu fenomenul, așadar încep să scot sunete, mugete, ahuuuuu ahuuuu, mă privește uluit, un moment de tăcere, apoi izbucnește în râs, îmi spune, dar asta este bora, draga mea, este bora și îmi explică, spune toate astea în italiană, dar înțeleg, este ca un miracol, *e la bora, piccola*, este bora, vântul care te înnebunește.

Aranjez puțin bucătăria. Asta îmi dă o stare de bine, cumva zilele trebuie să treacă și dorm din ce în ce mai puțin noaptea, vreau să plec pe șantierul naval din ce în ce mai devreme. Nu mai reușesc să iau micul dejun, am grețuri extrem de violente care încep imediat ce deschid ochii și deschid ochii în fiecare zi tot mai devreme. Uneori, afară este încă noapte, știu că nu o să reușesc să adorm din nou, rămân întinsă ore întregi pe spate, privind tavanul și ascultând vântul urlând, știu că nu e vântul, ci ești tu, Sarah, care urli la clădire, știu că m-ai găsit și că nu o să mă lași niciodată în pace. Mi-e frică să ies pe terasă și totuși aș vrea să văd cum se ridică ziua deasupra orașului, aș vrea să văd cum soarele luminează dintr-odată marea care se dezbracă de indigo pentru a-și pune rochia ei albastră obișnuită, rochia ei de toate zilele, aș vrea să număr monumentele pe care le cunosc, să aud primele obloane care se deschid, să contemplu toate astea chiar înainte de sosirea primilor pescăruși care mă detestă. Să fiu acolo înaintea păsărilor, asta mi-aș dori. Dar urletele tale mă ținutiesc în salteaua prăpădită a canapelei-pat, bați la geamuri și eu mă prefac că sunt moartă, nu mișc

nici măcar un deget, imit postura pe care o aveai, în noaptea aceea, în Lilas.

Într-o dimineață în care nu ai venit, în care vântul nu m-a trezit la ora patru dimineața, mă hotărăsc să aranjez bucătăria. Nu e mare lucru de aranjat, dar curăț puțin cu o cârpă veche, îmi pun în ordine micile mele obiecte preferate, lustruiesc chiuveta. Aproape de pick-up, dau peste cutia în care se află discul. Îmi dau seama că este un disc dublu. Ascult iar și iar *Păstrăvul* de când am ajuns aici, apăs automat pe butonul care declanșează discul în fiecare dimineață, la trezire și în fiecare seară, când nu ajung acasă prea beată, de zile întregi ascult de două ori pe zi cvintetul săltăreț și fără să-mi dau seama că mai era un disc în cutie. Îl pun în aparat. Se aud primele note. Sunetul mă arde instant. Recunosc atmosfera asta. Este un cvartet de corzi. Încep să tremur, corpul îmi paralizează complet. Reușesc să-l întorc pe cealaltă parte, ochii mei înnebuniți caută printre rândurile în italiană mențiunea celui de-al doilea disc pe care nu l-am văzut prima dată. Este scris. Cum am reușit să nu-mi dau seama de asta când am ajuns aici și am găsit discul? Este scris, negru pe alb, tocmai ascult un cvartet de corzi de Schubert.

28

Cobor alergând, nu am timp să aștept liftul vechi, mă arunc pur și simplu pe scări, și mai apoi pe strada care coboară, alerg ca să fug de notele muzicale, ca să termin în sfârșit. Trec pe la cafeneaua Erica, îl salut pe patron dând din cap, ca-n fiecare seară, nu pare surprins să mă vadă atât de devreme, la ora la care de obicei plec în micul meu pelerinaj până la băncuța mea. Sunt surprinsă să văd oameni la terasa cafenelei, pentru că atunci când

vin eu să-mi beau Aperolul nu este nimeni, oameni care par fericiți și care își iau micul dejun. Mă așez, ușor dezorientată, deoarece locul meu este ocupat de un cuplu tânăr cu ochelari de soare. Patronul mă întreabă cafea, Aperol, spun Aperol, trebuie să beau chiar dacă orașul abia s-a trezit, trebuie să beau ca să uit primele măsuri muzicale.

Cvartetul se numește: *Tânăra și Moartea*.

Mai târziu, mult mai târziu, aproape de prânz, știu asta pentru că oamenii ies din magazine ca să ia micul dejun, îmi dau seama ce nenorocire tocmai s-a întâmplat. Mi-au furat rucsacul. Înăuntru am numai portofelul și câteva foi scrise pe bănuța albastru deschis. Grămăjoara de cărți poștale pentru Sarah este în sutienul meu, cheile de la apartamentul cocoțat, în buzunarul blugilor. Dar nu mai am portofel. Nici bani, nici card. Intru în panică. Dau la o parte oamenii de la celelalte mese, caut din priviri hoțul, întreb trecătorii în franceză, nu mi-ați văzut rucsacul, vă rog, ajutați-mă, vă implor. Încep să urlu sunete pe care nu credeam că le voi auzi vreodată din gura mea, mă gândesc că nu o să reușesc să ajung acasă, nu o să pot să-mi strâng în brațe fetița, să respir ca pe un drog mirosul dulceag și sărat al gâtului ei, să-mi revăd părinții, să-i liniștesc, să mă întorc la liceu, la elevii mei. Cardul meu este cheia pentru toate astea, obiectul miraculos care îmi poate da șansa, ca într-un minut sau două, să cumpăr un bilet de avion, să părăsesc Trieste, să revin la viață. Patronul cafenelei Erica îmi spune că mă poate însoți la poliție, că mă ajută să depun o plângere, șoptesc că nu, nu merită, nu am putere pentru asta, nu mai am putere pentru nimic, insistă, spune că nu i s-a mai întâmplat niciodată, că mă cunoaște bine acum, că s-a atașat de mine. Spune toate astea în franceză și italiană, mă

mângâie pe cap în același timp și izbucnesc în lacrimi ca un copil în brațele lui grele, lipită de cămașa lui neagră pe care își șterge mâinile în fiecare seară înainte să-mi servească Aperolul, simt mirosul de transpirație și de om bătrân, îmi vine să-i povestesc tot, de la bun început, de la vraja ochilor verzi ai lui Sarah.

Nu fac nimic, rămân nemișcată toată ziua, așezată la terasă. Îmi aduce un Aperol, tartine cu pate, îmi propune din două în două ore să închidă barul și să mă însoțească să facem plângere, refuz printr-o mișcare din cap, mă mângâie pe cap, îmi aduce batiste în care îmi suflu nasul cu zgomot, plâng în timp ce mă lamentez, plâng în tăcere, îmi este rău de la atâta plâns, îmi aduce din nou Aperol, mi se urcă la cap, îi vorbesc lui Sarah, încetează să mă privești așa, nenorocito, dacă tu crezi că nu mi-e rușine, mor de rușine, să mă dau în spectacol la terasa cafenelei Erica, mor de rușine, dar nu mai știu ce să fac, nu mai știu unde să merg, șantierul naval este prea departe, sunt prea obosită, iar apartamentul cocoțat nu mai este o soluție. Acolo este *Tânăra și Moartea*, da, râzi dacă vrei, da, poți să râzi, dar tu ascultă asta fără să tresari, cele trei cuvinte, tânăra și moartea, însă eu nu, eu le aud și îmi vine să mă arunc pe geam, să sar peste balustrada terasei, să fac cel mai frumos salt din lume, îmi vine să mă alătur în același timp cerului din Trieste și mării triste.

În cele din urmă spun nu, mulțumesc, ultimului Aperol și mă hotărâsc să mă întorc în apartamentul cocoțat. Patronul cafenelei Erica îmi spune că bineînțeles consumația e din partea lui și că pot trece în continuare în fiecare seară ca înainte pentru Aperol, timp în care voi găsi o soluție, și că pot să-i plătesc mai târziu. Îmi scrie numărul lui de telefon pe un bon de casă, când nu rămânem decât noi doi; numără încasările, ca în fiecare zi,

În timp ce îl privesc cum face asta, ca în fiecare zi, cu un aer abătut. Întorc cheia cu spaimă în broasca de la ușa, sperând că discul s-a oprit. Mă hotărâsc să nu desfac canapeaua-pat, să merg să dorm în patul bunicului Lisei, în camera roz și kitsch, cochetă, cu o fereastră imensă rotundă. Mă trântesc în pat, surprinsă să-mi simt corpul cufundându-se în salteaua moale. Mă bucur de confortul de a mă simți, dintr-odată, ca într-un cuib. Patul imens mă învăluie, m-am ghemuit în această cameră căptușită, pierdută. Nu mai vreau să mă mișc. Pereții se clatină, personajele naive ale pânzei de Jouy dansează sub privirile mele, îmi vine să vomit, dar corpul meu se simte atât de bine, încât nu pot să mă ridic, închid ochii, încerc să respir încet, să calmez dansul macabru al ciobanilor și al ciobănițelor pe perete și pe tavan, să calmez vocea lui Sarah, pe care o aud în țeasta mea și care mă întreabă cine este tânăra și moartea, ha, cine este, ești tu sau sunt eu?

Bora este un vânt catabatic, produs de o masă de aer rece care coboară un relief geografic. Este un vânt puternic care se năpustește asupra orașului Trieste în direcția golfului Veneției. La originea lui se află un flux de aer rece, format iarna pe înălțimile Sloveniei care coboară pantele dealului cu o viteză medie de 50-80 km/h și rafale care ating adesea 180 km/h la Trieste. Numele Bora vine de la Boreu, zeul care, în mitologia greacă, este personificarea vântului din Nord. I se spune *borin* când este lejer, mai degrabă blând, *boron* când bate mai tare, *borazza* când este foarte puternic, *bora chiara*, bora limpede, când suflă într-o zi senină, *bora scura*, bora întunecată, când bate într-o zi cu cer înnorat. Stendhal, care a fost consul la Trieste, a scris „Spunem că este vânt puternic atunci când suntem mereu ocupați să ne ținem pălăria pe cap și bora când ne e teamă să nu ne rupem

brațele". În 1830, vântul bătea atât de tare la Trieste, încât au avut loc douăzeci de fracturi de picioare și de brațe. În mai multe locuri din oraș, la colțul străzilor, sunt instalate lanțuri, pentru a le permite trecătorilor să înainteze mai ușor, să se prindă de ceva. Să rămână în picioare.

29

În baia cu gresie crem, a doua zi dimineața, îmi masez îndelung fiecare porțiune de corp încercând să stârnesc viață în membrele moarte, aproape moarte. Spun tabla înmulțirii, reușesc cu greu să trec de trei, încerc să recit fabulele lui La Fontaine, încerc să mă agăț de lucruri pe care le cunosc. Îmi este frică de mine însămi. Aș vrea să-mi amintesc ceea ce s-a întâmplat în acea noapte în Lilas. Știu că am făcut dragoste asta, da, dar după. Simt din nou mirosul sângelui care mă urmărește peste tot. Mi se pare că pick-upul pornește singur și se aude în tot apartamentul *Tânăra și Moartea*. Nu reușesc să ies din baie ca să verific. Nu știu ce să fac. Cu prețul unui efort supraomenesc, ies din apa cu miros de violete, mă usuc, îmi pun blugii și puloverul, întotdeauna aceleași, și cobor până la băncuța albastru deschis. Sunt epuizată. Adorm imediat, întinsă pe bancă, ultimul meu refugiu, ascunzătoarea mea în ascunzătoare, fuga mea în fugă.

Drumul de întoarcere este mai dificil ca niciodată. La magazinul Spar, pândesc salutul vânzătorului care mă cunoaște bine, îl salut și eu. Caut cu privirea unde sunt camerele de supraveghere. Pentru prima dată, nu o să cumpăr nimic, mi-e frică să nu bănuiască ceva, pentru că mereu cumpăr de la el, la fiecare două zile, de o eternitate, aceleași lucruri. Suc de grepfrut, gnocchi cu

spanac, iaurt cu afine. Unele femei au poftă când sunt însărcinate, eu se pare că am poftă când sunt tristă. Dacă pot să mănânc ceva, nu vreau decât aceste alimente. Mă învârt printre raioanele din magazin, chiar nu știu cum să fac. Arunc o privire în jurul meu și strecor punga de gnocchi în buzunarul hainei. Ies salutând în franceză, rușinoasă, îmi spun că asta mă va da de gol, absența unui *arrivederci* pe care îl spun de obicei. Dar vânzătorul nu spune nimic, se mulțumește să-mi zâmbească, îmi spun că este incredibil de ușor, și apoi, ca să mă consolez, îmi spun că nu am de ales acum, când nu mai am bani. Ajunsă în stradă, încep să fug, trec prin fața cafenelei Erica fără să mă opresc, atât de rușine îmi este, încât îmi arde stomacul, îmi arde tot corpul.

Zilele următoare trec astfel. Sunt ca o bătrânică, îmi ia mai mult de o jumătate de zi ca să ajung la băncuța mea și, odată ajunsă acolo, alunec într-un somn comatos. Când mă întorc este aproape noapte, fur de la Spar și nu mă mai opresc la cafenea, intru în apartament, cu corpul strivit de o durere generală pe care nu mi-o explic. Am frisoane de la febră și dureri de cap, îmi vine să mă dau cu capul de pereți. Încerc să scriu puțin, câteva cuvinte în fiecare zi ca să nu-mi pierd mințile. Dar nu-mi amintesc nimic, nu reușesc să spun în ce zi suntem, în ce lună. Chipul fiicei mele se șterge puțin câte puțin din mintea mea. Nu mai văd decât ochii lui Sarah, sânii ei atât de frumoși și de bolnavi care o vor ucide, care m-au făcut să o ucid, și ochii lui Sarah, ochii ei de șarpe, și mai apoi profilul ei de moartă încununit de magnolii.

Cvartetul în re minor intitulat *Tânăra și Moartea* a fost scris de Franz Schubert în martie 1824. A fost publicat după moartea lui. Execuția cvartetului durează patruzeci de minute. Este compus din patru mișcări; *allegro*,

andante con moto, scherzo și *presto*. A doua mișcare, *andante*, este o serie de cinci variațiuni pe tema extrasă dintr-un lied compus pentru voce și pian în 1817. Versurile acestui lied, în germană, sunt dintr-un poem de Matthias Claudius.

TÂNĂRA:

Pleacă! Ah! Pleacă!
Dispari, schelet odios!
Sunt încă tânără, pleacă!
Și nu mă atinge.

MOARTEA:

Dă-mi mâna, dulce și frumoasă creatură!
Sunt prietena ta, nu ai de ce să te temi.
Supune-te! Nu-ți fie frică,
Vino să adormi ușor în brațele mele!

Îmi amintesc vocea ei la telefon, când era departe, într-o altă țară, într-un alt oraș. Ce voluptate să știu că există; să am *dovada*. Nu mă mai gândesc decât la asta. La urme, la dovezi, la corp. Dar mai ales, mai ales la *tangibil*. La ceea ce putem atinge cât încă se mai poate. Să atingem ușor, să mângâiem, să zgâriem; atât cât încă se mai poate.

30

Cum mă mișc puțin, am frisoane. Deci nu mă mai mișc deloc, este simplu, nu mă mai mișc. Sar peste traseul zilnic până la băncuța albastru deschis. Sar peste băuturile la cafeneaua Erica, sar peste Spar, peste iaurturile cu afine furate când vânzătorul se uită în altă parte. Sar peste viață. Îmi este frig, îmi este chiar foarte frig și dușurile fierbinți îmi decojesc pielea fără să mă încălzească. Îmi fac

rău fără încetare, mă izbesc, mă lovesc prosteste și sângele țâșnește pe peretele alb, mă zgârii cu unghiile. Îmi fac vânătăi. Cad, mă lovesc. Dacă aș putea să lovesc steaua mea norocoasă, acolo, puțin, doar așa, sau pe oricine, de fapt. Marsilia este departe, puțin prea departe, chiar dacă mă gândesc în fiecare zi la ameteala din fața acestei mări și a acestei lumini, când nu știam încă dacă o să moară.

Mă retrag în cameră, în camera roz a bătrânului domn romantic, camera de doamnă cochetă, deși cu siguranță nu a existat niciodată o doamnă, camera cu fereastră rotundă și cu o oglindă mare aurită. Mă doare, mă doare tot corpul. Fiecare mișcare este dureroasă.

Culcată pe-o parte, cu picioarele la piept, în golul saltelei, aștept. Nu mai am puterea să mă ridic, s-a terminat. Orele trec, îmi dau seama după lumina care scade, apoi revine. O noapte. Îmi fac nevoile în pat. Nu mai am puterea să merg până la toaletă. Țin ochii închiși, am gura uscată, atât de uscată, gust de sânge pe buze. Două nopți. Nu mai aud bora și rafalele lui, vântul nebun, zgomotul străzii, cuvintele în italiană, roțile mașinilor care scârțâie când urcă. Nu mai aud decât discul cu Schubert care pare că se învâрте încontinuu, acolo, în bucătărie, o dată și încă o dată, neobosit, ca și cum fantoma ta ar apăsa pe *replay* imediat ce cvartetul se termină. Nu mai aud decât bătăile inimii mele, pe un ritm pe care nu l-am simțit niciodată, un tempo rapid, *con fuoco*. Palpită în urechi, încheieturi, în sexul meu și în gât. Nu mai sunt decât o palpităție, întregul meu corp bate măsura, o cadență înnebunită, un fel de virtute. Au trecut trei nopți, cred. Ziua va sfârși poate prin a se ridica. Mi-e atât de sete. Nu mă mai doare nimic. Nu mai simt nimic. Nu văd decât roșu, în spatele pleoapelor închise, forme roșii care

clipocesc în ritmul lor. Sistolă, diastolă, sistolă, diastolă, sistolă, diastolă, bum, bum, bum, așa, din ce în ce mai tare, bum, bum, bum, din ce în ce mai repede, din ce în ce mai repede, din ce în ce mai repede, ca un suflu care se pierde în penumbră.